Medical University of Warsaw

MEDICAL LIBRARY FORUM

FORUM BIBLIOTEK MEDYCZNYCH

ISSN: 2450-0437

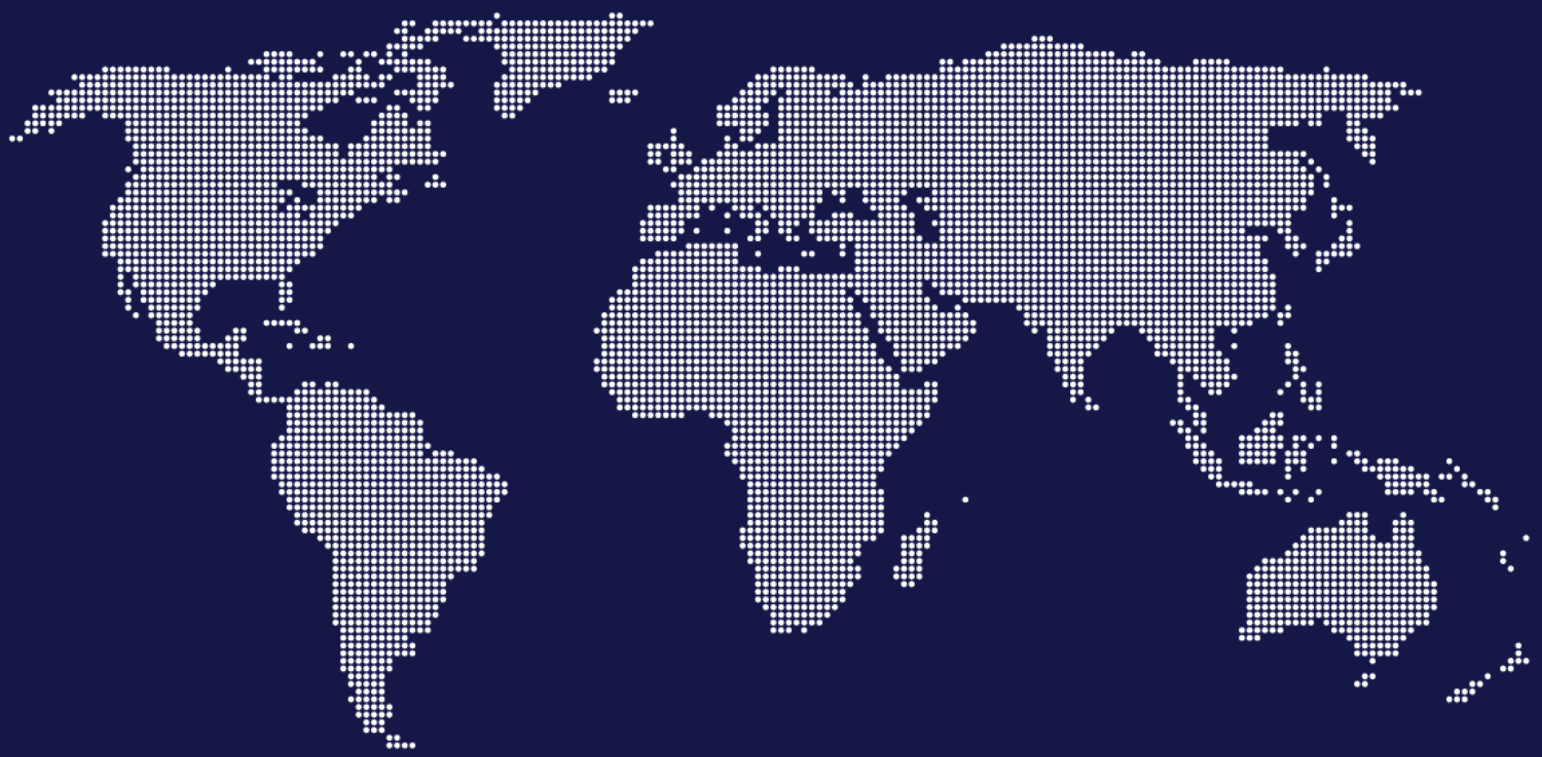

Issue 1 | Volume 18 | 2025

Medical Library Forum

Forum Bibliotek Medycznych

ISSN: 2450-0437

Issue 1 | Volume 18 | 2025

The journal is co-financed by educational institutions: Collegium Medicum of the Nicolaus Copernicus University (Bydgoszcz), Jagiellonian University – Medical College (Cracow), Medical University of Gdańsk (Gdańsk), Medical University of Silesia (Katowice), Medical University of Lublin (Lublin), Medical University of Łódź (Łódź), University of Warmia and Mazury (Olsztyn), Poznan University of Medical Sciences (Poznań), University of Opole (Opole), Pomeranian Medical University (Szczecin), Warsaw Medical University (Warsaw), Centre of Postgraduate Medical Education (Warsaw) and Wroclaw Medical University (Wroclaw).

Editor-in-Chief

- Agnieszka Czarnecka (University Library, Medical University of Warsaw)

Deputy Editor-in-Chief

- Krzysztof Włodarczyk (University Library, Medical University of Warsaw)

Programme Board

- Scholastyka Baran (University Library, University of Warmia and Mazury, Poland)
- Renata Birska (Main Library, Medical University of Lublin, Poland)
- Dagmara Budek (Main Library of Pomeranian Medical University in Szczecin, Poland)
- Katarzyna Falow (Main Library of the Medical University of Gdańsk, Poland)
- Justyna Seiffert (Main Library, Medical University of Silesia, Poland)
- Magdalena Kotlarek-Naskręt (Main Library, Poznan University of Medical Sciences, Poland)
- Witold Kozakiewicz (Information and Library Center, Medical Library of Łódź, Poland)
- Renata Seweryniak (Library, Centre of Postgraduate Medical Education, Poland)
- Dominika Sidorska (Medical Library, Wroclaw Medical University, Poland)
- Joanna Słomkowska (Medical Library, Collegium Medicum of the Nicolaus Copernicus University, Poland)
- Danuta Szewczyk-Kłos (Main Library, University of Opole, Poland)
- Anna Uryga (Medical Library, Jagiellonian University – Medical College, Poland)

Editorial Board

- Edyta Ceranowska-Wójcicka (University Library, Medical University of Warsaw, Poland)
- Agnieszka Czarnecka (University Library, Medical University of Warsaw, Poland)
- Maciej Głowalski (University Library, Medical University of Warsaw, Poland)
- Magdalena Książek (University Library, Medical University of Warsaw, Poland)
- Zuzanna Kubik (University Library, Medical University of Warsaw, Poland)
- Krzysztof Włodarczyk (University Library, Medical University of Warsaw, Poland)

Reviewers (this issue)

- Małgorzata Kisilowska-Szurmińska, Prof. (University of Warsaw, Poland)
- Jadwiga Woźniak-Kasperek, Prof. (University of Warsaw, Poland)
- Dorota Grabowska, Ph.D. (University of Warsaw, Poland)
- Adam Jachimczyk, Ph.D. (University of Warsaw, Poland)

Composition and typesetting

- Agnieszka Terczyńska (Studio Grafpa)

Publisher: Medical University of Warsaw, Żwirki i Wigury 61, 02-091 Warsaw, Poland

Editorial office: Main Library of the Medical University of Warsaw, Żwirki i Wigury 63, 02-091 Warsaw, Poland

Table of contents

Martyna Tymkiewicz

4 **The use of OpenAlex in medical libraries: experiences, analysis, and perspectives**

Wykorzystanie OpenAlex w bibliotekach medycznych: doświadczenia, analiza i perspektywy

Izabela Czeszek

11 **Participation of the Library of Wroclaw Medical University in the creation of data management plans – *A Brief guide to completing the data management plan in research funding applications***

Udział Biblioteki Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu w tworzeniu planów zarządzania danymi – *Krótka instrukcja wypełnienia planu zarządzania danymi we wniosku projektowym*

Zuzanna Jernaś

19 **Traces of history in the collection of the Main Library of the Poznan University of Medical Science. Marks of provenance in early printed books, their past owners and their ties with the university**

Ślady historii w zbiorach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Znaki proweniencyjne starodruków i dawni właściciele książek oraz ich związki z Uniwersytetem

Alina Łagodzińska

27 **Convenient and stress-free – how comfortable to use is the 1st branch of the WMU Main Library? Survey results**

Wygodnie i bez stresu – percepcja komfortu korzystania z Filii nr 1 Biblioteki Głównej UMW. Wyniki ankiety

Anna Sikorska, Magdalena Jóźwiak

44 **EAHIL 2025 Workshop & 42nd Problem Conference of Medical Libraries, Łódź, 9–13 June 2025**

EAHIL 2025 Workshop i XLII Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych, Łódź, 9–13 czerwca 2025 r.

Martyna Tymkiewicz

The use of OpenAlex in medical libraries: experiences, analysis, and perspectives

Wykorzystanie OpenAlex w bibliotekach medycznych: doświadczenia, analiza i perspektywy

Medical Library Forum 2025;18(1):4–10
DOI: 10.34738/mlf.0107

Library of the Medical University of Silesia in Katowice, Poland
Correspondence to: **martyna.tymkiewicz@sum.edu.pl**

REVIEW ARTICLE

Abstract

The article presents the possibilities of using the OpenAlex database in medical libraries, based on analysis of the literature. It outlines the data structure and key OpenAlex functions, including open access metadata, the public API and integration with analytical tools. Examples of applications in bibliometrics and institutional research evaluation, as well as in activities supporting open science, are discussed. The article also draws attention to data quality limitations and practical challenges of implementing OpenAlex in medical library practice.

Streszczenie

Artykuł prezentuje, na podstawie analizy piśmiennictwa, możliwości wykorzystania bazy OpenAlex w bibliotekach medycznych. Przedstawia strukturę danych i najważniejsze funkcje OpenAlex, wśród nich – otwarty dostęp do metadanych, interfejs API czy integrację z narzędziami analitycznymi. Omówiono tu przykłady zastosowań bazy w bibliometrii i ewaluacji dorobku naukowego na poziomie instytucji oraz w działaniach na rzecz otwartej nauki. Zwrócono także uwagę na ograniczenia jakości danych i praktyczne aspekty wdrażania OpenAlex w pracy bibliotekarzy medycznych.

Keywords

OpenAlex, medical libraries, bibliometrics, open science, open data, API

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license.

INTRODUCTION

Nowadays, scientific communication is going through dynamic changes, mostly influenced by digitisation [1], globalisation [2], and the ever growing significance of open science [3]. The concept of open science, including open access to publications, research data, methodology, and reviews, is becoming a key part of the development of the academic system [4, 5]. Therefore, there is an increasing need for open and free-of-charge bibliometric tools which allow for a transparent analysis of scientific achievements and research evaluation [6, 7].

OpenAlex is an open database of scientific metadata developed by a non-profit organisation called OurResearch [8, 9]. Unlike commercial tools, such as Web of Science (WoS) or Scopus, where the API interface is only accessible to users with an institutional licence, OpenAlex shares its API without any licence barriers. This solution allows for using the shared data in advanced bibliometric analyses.

The aim of this review article is to analyse the functionality and possible applications of the OpenAlex platform, with emphasis on the academic and medical library context. The article is based on the current publications assessing the scope and quality of data in OpenAlex.

OPENALEX – CHARACTERISCTICS AND FUNCTIONALITY

OpenAlex is an open, free-of-charge, and continually developed database indexing scientific metadata, which keeps gaining appreciation in the librarian and academic communities. It was created in 2022 as a successor to the completed Microsoft Academic Graph (MAG) project, which has long been a valuable source of knowledge about the global academic output. OpenAlex promotes the idea of openly indexing scientific publications, providing access to bibliographic data, citations, and information about the authors, institutions, financing, and research topics.

The basic organisational unit in OpenAlex is a model based on six entities which allow to present the entire research ecosystem. These include:

- **Works** – units representing research results: academic papers, books, chapters, conference presentations, and grey literature,
- **Authors** – authors' profiles with assigned publications, affiliations, and ORCID identifiers [1],
- **Sources** – publication sources, including journals, publishers, and repositories,
- **Institutions** – institutions that the authors are affiliated with, including universities, research hospitals, and government agencies,
- **Funders** – subjects financing the research,
- **Concepts (Topics & Keywords)** – topics ordered in a hierarchy, created by algorithms based on an analysis of publication contents [10].

OpenAlex shares data via a public API interface which, in most cases, does not require authorisation. This is very convenient for librarians, analysts, and programmers who can integrate data with their own information systems and create interactive analytical dashboards [11].

Unlike commercial platforms such as WoS or Scopus, OpenAlex does not limit the access to metadata through institutional licences. Its openness does not only mean being free of charge, but also a bigger transparency of how data is aggregated and updated [12]. This allows for analyses to be more replicable, which in turn helps the development of transparent science.

A significant advantage of OpenAlex is also its integration with other open sources, such as:

- **Crossref** – academic publication metadata (DOI, journals, titles),
- **Unpaywall** – open access status information,
- **ORCID** – authors' unique identifiers,
- **ROR (Research Organization Registry)** – institutions' unique identifiers [13].

This integration allows for automatic synchronization of data from numerous sources and creating coherent data sets necessary for institutional analyses and research evaluation [14].

The role of SemOpenAlex – a semantic knowledge RDF graph [15] which serves as a continuation of OpenAlex – also deserves an emphasis. SemOpenAlex includes not only the publications, but also affiliations between authors, institutions, and research topics, which allows an analysis of research cooperation and the directions of development for specific fields. Thanks to this, OpenAlex is more than just a traditional search tool – it serves as a basis for conducting deeper bibliometrics analyses. This approach can be a convenience, for instance while reusing data in analytical projects and research applications, including solutions based on artificial intelligence.

APPLICATION OF OPENALEX IN MEDICAL LIBRARIES

In the time of fast-developing biomedical sciences [16] and an increasing demand for open access to research results [17, 18], medical libraries become the key components in providing access to thorough and current scientific data [19–21]. In this context, the OpenAlex platform offers unique analytical and operational possibilities which can serve as significant support for librarians, as well as researchers and clinicians.

Since OpenAlex indexes numerous publications in the fields of medicine, pharmacology, clinical sciences, and public health, it is a valuable resource for librarians supporting scientific research. Thanks to the integration with Unpaywall, it provides information on the open access status for every publication, which allows medical personnel and researchers to effectively identify open access sources without using institutional licences [22].

Publication search can be optimised by using topics and keywords which let users create field profiles related to selected clinical specialisations, such as oncology, neurology, or emergency medicine [10]. Thanks to such filtering, librarians can prepare curated lists of literature suited to the needs of research groups or clinical teams.

BIBLIOMETRICS AND RESEARCH IMPACT ANALYSIS

Medical libraries support their home institutions in preparing bibliometric analyses and monitoring whether the publications are compatible with the rules of open access [19, 23–25]. Information on citations, institutional cooperation, publication reach, and funding sources are significant while assessing academic achievements, planning research development, and preparing reports for funders and the evaluating institutions [26–28].

In this context, OpenAlex is an alternative for commercial databases. It offers transparent and flexible data, includes the number of citations, affiliations between authors and institutions, information on publication trends, open access status, and subjects funding the research, which allows for analysing the academic achievements of both individual researchers and entire institutions [15, 29].

In the light of the increasing demands for open access to research data (such as the NIH Public

Access Policy **[30]** or Plan S **[31]**), monitoring the publications' compatibility with these requirements becomes especially significant. The data in OpenAlex helps find the papers which should be in open access, check to what degree they meet these requirements, and affiliate the results with specific publicly funded projects. This helps medical librarians to prepare reports, assess the effects of research funding, and identify areas of publication that are rising or declining in activity, which can support decisions related to collection development and resource allocation **[29, 32]**.

ANALYSING ACADEMIC COOPERATION AND INSTITUTIONAL AFFILIATIONS

Another functionality of OpenAlex is the option to create maps of academic cooperation on the level of authors, institutions, and research topics. Information on affiliations (institutions), co-authored publications, and the structure of co-authorship allow librarians and analysts to:

- identify key research partners,
- support strategies of institutional internationalisation,
- find gaps in representation of certain areas or topics.

In the medical community, where the demand for interdisciplinarity and international cooperation is rising, such analyses can significantly support the development of research policies **[33]**.

OPENALEX IN COMPARISON WITH COMMERCIAL BIBLIOMETRIC PLATFORMS

When analysing the usefulness and scope of bibliometric tools, OpenAlex is often compared to established commercial systems, such as WoS, Scopus, Dimensions, or, in some cases, Google Scholar. Although each of these systems has its unique features, more and more new research points to the growing popularity of OpenAlex – especially in the context of open science, accessibility, and flexibility of data analysis.

ACCESS MODEL AND TRANSPARENCY

The main difference between OpenAlex and commercial solutions is the access model. While WoS and Scopus require expensive institutional or national licences, OpenAlex remains completely free of charge and open. This significantly lowers the entry barrier for institutions with limited resources, as well as for individual researchers.

Additionally, the transparency of methodology in OpenAlex, provided by descriptions of data sources, updates, and aggregation, allows for bigger control over quality and interpretation of results. In the case of commercial platforms, the ways in which algorithms classify results are usually hidden from users **[34]**.

THEMATIC AND GEOGRAPHICAL SCOPE

Comparative research has shown that OpenAlex covers a wider scope of open access journals, including works from smaller publishers and repositories, as well as regional literature **[35]**. For medical libraries, this means a better visibility for local authors and topics relevant for public health in the given country.

Scopus and WoS, in turn, are the most selective when it comes to indexing. While focusing on journals with a high impact factor, they might omit valuable publications from applied fields or related to local research initiatives **[36]**.

DATA QUALITY

Data quality remains one of the main challenges for OpenAlex, especially in the case of author disambiguation and assigning correct affiliations. Research points to cases of duplicate records, incorrect affiliations, or incomplete author profiles **[33]**.

It is worth noting, however, that similar problems also appear in commercial systems. For instance, errors in author recognition also come up in cases of Scopus and WoS, especially when it comes to international co-authorship and transliteration of last names **[34]**.

ANALYTICAL FLEXIBILITY AND API INTEGRATION

OpenAlex offers an expanded, open API interface, which allows users to:

- save data according to selected criteria (e.g. institutions, authors, topics),
- filter by date, document type, or publication language,
- integrate with local library systems or analytical tools (e.g. R, Python).

The API in OpenAlex does not require authorisation for most queries, which enables quick prototyping for applications and research tools **[11]**. The API in WoS and Scopus is limited with licences and does not offer such wide and free access.

CONCLUSIONS AND PERSPECTIVES FOR DEVELOPMENT

Considering the tools in the open science ecosystem, OpenAlex appears to be among those with the best perspectives. It combines the advantages of openness, a wide scope of data sources, technological flexibility, and interoperability with other academic resources **[10]**.

The discussed database follows the key rules of open science: it provides open access to bibliometric data, allows for its reuse, and supports creation of tools that enable the transparency and replicability of research. From the libraries' point of view, including medical libraries, the platform does not only provide basic information services, but also allows for active participation in evaluating academic achievements, analysing the compatibility with open access policies, and supporting strategic knowledge management.

Modern libraries, especially medical ones, are becoming partners of research institutions in the area of data management, publication evaluation, and implementing rules of responsible science **[37]**. OpenAlex, thanks to its data structure, flexible API, and a wide scope of indexed publications, enables:

- creating institutional factors for productivity and impact,
- analysing compatibility with grant policies (e.g. NIH, Plan S),
- building dashboards and reports to support strategic decisions **[15]**.

Using OpenAlex in libraries can also serve as an impulse for librarians to develop their analytical skills, which was emphasised during the FSCI 2025 conference.

It is worth noting, however, that OpenAlex has its limitations. The problem being reported the most is data quality, especially in the area of author recognition, correct affiliations, or completeness of metadata **[33]**. Additionally, despite its wide scope, in some fields – e.g. engineering or humanities – OpenAlex can offer less uniform publication descriptions than commercial tools **[34]**.

Active participation of the user community can help solve these problems by reporting errors, sharing good practices, and developing tools based on open data together. These actions are in line with the open infrastructure philosophy, where the community does not only use the tool, but also participates in its development.

DIRECTIONS OF PROGRESS AND RECOMMENDATIONS

Considering the abovementioned observations, we can outline certain recommendations for the development and implementation of OpenAlex in academic institutions:

1. **Investing in data quality** – further development of mechanisms that identify authors and normalise affiliations.
2. **Developing documentation and trainings** – creation of training materials and workshops for librarians.
3. **Integration with national reporting systems** – facilitating the use of OpenAlex in institutional evaluations.
4. **Support for local language and regional publications** – expanding the geographical and linguistic scope, especially in developing countries **[36]**.

Although certain challenges are unavoidable, the dynamic development of the platform, its compatibility with global trends in scientific policy, and engagement of the community show that OpenAlex can play an increasingly significant role in the information system of modern academia.

WSTĘP

Współczesna komunikacja naukowa przechodzi dynamiczną transformację, której głównymi motorami są cyfryzacja **[1]**, globalizacja **[2]** i rosnące znaczenie otwartej nauki **[3]**. Koncepcja otwartej nauki, obejmująca otwarty dostęp do publikacji, danych badawczych, metodologii i recenzji, staje się kluczowym elementem rozwoju systemu akademickiego **[4, 5]**. Szczególnego znaczenia nabierają więc otwarte, dostępne bezpłatnie narzędzia bibliometryczne, umożliwiające transparentną analizę dorobku naukowego i ewaluację badań **[6, 7]**.

OpenAlex to otwarta baza metadanych naukowych rozwijana przez organizację non profit OurResearch **[8, 9]**. W odróżnieniu od narzędzi komercyjnych – Web of Science (WoS) czy Scopus – w których przypadku interfejs API jest dostępny wyłącznie dla użytkowników mających licencję instytucjonalną, OpenAlex udostępnia API bez dodatkowych barier licencyjnych. Rozwiązanie to pozwala na swobodne wykorzystanie udostępnianych danych w zaawansowanych analizach bibliometrycznych.

Celem niniejszego artykułu przeglądowego jest analiza funkcjonalności i zastosowań platformy OpenAlex, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu bibliotek naukowych, w tym medycznych. Artykuł opiera się na aktualnych publikacjach oceniających zakres i jakość danych OpenAlex.

OPENALEX – CHARAKTERYSTYKA I FUNKCJONALNOŚĆ

OpenAlex to otwarta, bezpłatna i stale rozwijana baza indeksująca metadane naukowe, zdobywająca coraz większe uznanie w środowisku bibliotecznym i badawczym. Powstała w 2022 r. jako następca zakończonego projektu Microsoft Academic Graph (MAG), który przez lata stanowił cenne źródło wiedzy o globalnej produkcji naukowej. OpenAlex promuje ideę otwartego indeksowania publikacji naukowych, zapewniając dostęp do danych bibliograficznych, cytowań oraz informacji o autorach, instytucjach, finansowaniu i tematyce badań.

Podstawową jednostką organizacyjną OpenAlex jest model oparty na 6 encjach (ang. *entities*), które umożliwiają odwzorowanie pełnego ekosystemu badań. Są to:

- **Works** – jednostki reprezentujące wyniki badań: artykuły naukowe, książki, rozdziały, prezentacje konferencyjne, a także szara literatura,
- **Authors** – profile autorów z przypisanymi publikacjami, afiliacjami i identyfikatorami ORCID **[1]**,
- **Sources** – źródła publikowania, obejmujące czasopisma, wydawnictwa i repozytoria,
- **Institutions** – instytucje, do których autorzy afiliują, wśród nich uczelnie, szpitale badawcze i agencje rządowe,
- **Funders** – podmioty finansujące badania,
- **Concepts (Topics & Keywords)** – hierarchicznie uporządkowane tematy, tworzone przez algorytmy na podstawie analizy treści publikacji **[10]**.

OpenAlex udostępnia dane poprzez publiczny interfejs API, który w większości przypadków nie wymaga autoryzacji. To ogromne ułatwienie dla bibliotekarzy, analityków i programistów – mogą oni integrować dane z własnymi systemami informacyjnymi i tworzyć interaktywne pulpity analityczne **[11]**.

W odróżnieniu od komercyjnych platform, takich jak WoS czy Scopus, OpenAlex nie ogranicza dostępu do metadanych poprzez licencje instytucjonalne. Otwartość oznacza tu nie tylko brak opłat, ale także większą przejrzystość metodologii agregowania i aktualizacji danych **[12]**. Dzięki temu możliwe jest tworzenie bardziej replikowalnych analiz, co z kolei sprzyja rozwojowi transparentnej nauki.

Dużym atutem OpenAlex jest również integracja z innymi otwartymi źródłami, takimi jak:

- **Crossref** – metadane publikacji naukowych (DOI, czasopisma, tytuły),
- **Unpaywall** – informacje o statusie otwartego dostępu,
- **ORCID** – jednoznaczne identyfikatory autorów,
- **ROR (Research Organization Registry)** – unikalne identyfikatory instytucji **[13]**.

Integracja ta pozwala na automatyczną harmonizację danych z wielu źródeł i tworzenie spójnych zestawów informacji niezbędnych do analiz instytucjonalnych i ewaluacji badań **[14]**.

Warto też podkreślić rolę SemOpenAlex – semantycznego grafu wiedzy RDF **[15]**, będącego rozwinięciem OpenAlex. SemOpenAlex obejmuje nie same publikacje, lecz powiązania między autorami, instytucjami oraz tematami badań, co umożliwia analizę współpracy badawczej i kierunków rozwoju poszczególnych dziedzin. Dzięki temu OpenAlex wykracza poza funkcję tradycyjnego narzędzia wyszukiwawczego i staje się podstawą do prowadzenia pogłębionych analiz bibliometrycznych. To podejście jest ułatwieniem, również jeśli chodzi o ponowne wykorzystanie danych w projektach analitycznych i aplikacjach badawczych, włącznie z rozwiązaniami opartymi na metodach sztucznej inteligencji.

ZASTOSOWANIE OPENALEX W BIBLIOTEKACH MEDYCZNYCH

W dobie intensywnego rozwoju nauk biomedycznych **[16]** i rosnących wymagań w zakresie otwartego udostępniania wyników badań **[17, 18]** biblioteki medyczne stają się kluczowymi ogniwami w zapewnianiu dostępu do rzetelnych i aktualnych danych naukowych **[19–21]**. W tym kontekście

platforma OpenAlex oferuje unikalne możliwości analityczne i operacyjne, które mogą znacząco wspierać zarówno bibliotekarzy, jak i badaczy czy klinicystów.

OpenAlex, dzięki indeksowaniu licznych publikacji z zakresu medycyny, farmakologii, nauk klinicznych i zdrowia publicznego, jest wartościowym narzędziem w pracy bibliotekarzy wspierających badania naukowe. Za sprawą integracji z Unpaywall OpenAlex dostarcza wiedzy o statusie otwartego dostępu dla każdej publikacji, co umożliwia efektywne identyfikowanie ogólnodostępnych źródeł dla personelu medycznego i badaczy bez konieczności uwzględniania licencji instytucjonalnych **[22]**.

Wyszukiwanie publikacji można zoptymalizować przy użyciu tematów i słów kluczowych, które pozwalają tworzyć profile dziedzinowe odpowiadające konkretnym specjalizacjom klinicznym, np. onkologii, neurologii czy medycynie ratunkowej **[10]**. Dzięki takiemu profilowaniu bibliotekarze mogą opracowywać tematyczne zestawienia literatury dopasowane do potrzeb grup badawczych lub zespołów klinicznych.

BIBLIOMETRIA I ANALIZA WPŁYWU BADAŃ

Biblioteki medyczne wspierają swoje instytucje macierzyste w analizach bibliometrycznych i w monitorowaniu zgodności publikacji z zasadami otwartego dostępu **[19, 23-25]**. Informacje o cytowaniach, współpracy między ośrodkami, zasięgu publikacji i źródłach finansowania badań są ważne przy ocenie dorobku naukowego, planowaniu rozwoju badań i przygotowywaniu sprawozdań dla grantodawców i instytucji ewaluujących **[26-28]**.

OpenAlex jest w powyższym zakresie alternatywą dla komercyjnych baz. Oferuje przejrzyste i elastyczne dane, zawiera liczbę cytowań, powiązania między autorami i instytucjami, informacje o trendach publikacyjnych, statusie otwartego dostępu czy podmiotach finansujących badania, co pozwala analizować dorobek zarówno pojedynczych badaczy, jak i całych instytucji **[15, 29]**.

Wobec rosnących wymogów dotyczących otwartego udostępniania wyników badań (np. NIH Public Access Policy **[30]**, Plan S **[31]**) szczególnie ważne staje się śledzenie, czy publikacje spełniają te wymagania. Dane z OpenAlex pozwalają wskazać prace, które powinny się znaleźć w otwartym dostępie, ocenić stopień wypełniania wymogów i powiązać wyniki z konkretnymi projektami finansowanymi ze środków publicznych. Ułatwia to bibliotekom medycznym przygotowywanie raportów, ocenę efektów finansowania badań oraz identyfikowanie obszarów o rosnącej lub malejącej aktywności publikacyjnej, co może wspierać decyzje dotyczące rozwoju kolekcji i alokacji zasobów **[29, 32]**.

ANALIZA WSPÓŁPRACY NAUKOWEJ I POWIĄZAŃ INSTYTUCJONALNYCH

Kolejnym zastosowaniem OpenAlex jest możliwość tworzenia map współpracy naukowej na poziomie autorów, instytucji i tematów badawczych. Informacje o afiliacjach (instytucje), wspólnych publikacjach i strukturze współautorstwa pozwalają bibliotekarzom i analitykom:

- identyfikować kluczowych partnerów badawczych,
- wspierać strategie umiędzynarodowienia instytucji,
- wskazywać luki w reprezentacji określonych obszarów tematycznych.

W środowisku medycznym, w którym interdyscyplinarność i współpraca międzynarodowa są coraz bardziej pożądane, takie analizy mogą znacząco wspomóc rozwój polityk badawczych **[33]**.

PORÓWNANIE OPENALEX Z KOMERCYJNYMI PLATFORMAMI BIBLIOMETRYCZNYMI

W analizie użyteczności i zasięgu narzędzi bibliometrycznych platforma OpenAlex coraz częściej zestawiana jest z ugruntowanymi systemami komercyjnymi, takimi jak WoS, Scopus, Dimensions czy, w niektórych przypadkach, Google Scholar. Mimo że każdy z tych systemów ma swoje unikalne cechy, coraz więcej badań wskazuje na rosnącą konkurencyjność OpenAlex – zwłaszcza w kontekście otwartej nauki, dostępności i elastyczności w analizie danych.

MODEL DOSTĘPU I TRANSPARENTNOŚĆ

Podstawową różnicą między OpenAlex a rozwiązaniami komercyjnymi jest model dostępu. Podczas gdy WoS i Scopus wymagają kosztownych licencji instytucjonalnych lub krajowych, OpenAlex pozostaje całkowicie bezpłatny i otwarty. To znacząco obniża barierę wejścia dla instytucji z ograniczonymi zasobami, a także dla badaczy indywidualnych.

Dodatkowo przejrzystość metodologii w OpenAlex – którą zapewnia opis źródeł danych, aktualizacji i sposobu agregacji – umożliwia większą kontrolę nad jakością i interpretacją wyników. W przypadku komercyjnych platform sposoby dokonywania klasyfikacji przez algorytmy często pozostają niedostępne dla użytkowników **[34]**.

POKRYCIE TEMATYCZNE I GEOGRAFICZNE

W badaniach porównawczych wykazano, że OpenAlex obejmuje szerszy zakres czasopism otwartego dostępu – również publikacje mniejszych wydawnictw czy z repozytoriów oraz literaturę regionalną **[35]**. Dla bibliotek medycznych oznacza to lepszą widoczność lokalnych autorów i tematów istotnych dla zdrowia publicznego w danym kraju.

Z kolei Scopus i WoS cechują się bardziej selektywną polityką indeksowania. Koncentrując się na czasopismach o wysokim wskaźniku *impact factor*, mogą pomijać wartościowe publikacje z dziedzin stosowanych lub związane z lokalnymi inicjatywami badawczymi **[36]**.

JAKOŚĆ DANYCH

Jednym z głównych wyzwań stojących przed OpenAlex pozostaje jakość danych, w szczególności w zakresie rozpoznawania autorów (ang. *author disambiguation*) i przypisywania poprawnych afiliacji. Badania wskazują na przypadki duplikacji rekordów, błędnych afiliacji czy niepełnych profili autorów **[33]**.

Należy jednak zaznaczyć, że podobne problemy występują w systemach komercyjnych. Przykładowo Scopus i WoS także borykają się z błędami w identyfikacji autorów, zwłaszcza w kontekście współautorstwa międzynarodowego i transliteracji nazwisk **[34]**.

ELASTYCZNOŚĆ ANALITYCZNA I INTEGRACJA API

OpenAlex oferuje rozbudowany, otwarty interfejs API, który pozwala użytkownikom na:

- pobieranie danych według dowolnych kryteriów (np. instytucji, autorów, tematów),

- filtrowanie według dat, typów dokumentów, języków publikacji,
- integrację z lokalnymi systemami bibliotecznymi lub narzędziami analitycznymi (np. R, Python).

API w OpenAlex nie wymaga autoryzacji dla większości zapytań, co umożliwia szybkie prototypowanie aplikacji i narzędzi badawczych **[11]**. Natomiast API WoS i Scopus jest ograniczone licencjami i nie oferuje tak szerokiego darmowego dostępu.

WNIOSKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU

OpenAlex jawi się jako jedno z najbardziej perspektywicznych narzędzi w ekosystemie otwartej nauki. Łączy w sobie zalety otwartości, szerokiego zakresu źródeł danych, elastyczności technologicznej oraz interoperacyjności z innymi zasobami naukowymi **[10]**.

Omawiana baza jest zgodna z kluczowymi zasadami otwartej nauki: zapewnia wolny dostęp do danych bibliometrycznych, umożliwia ich ponowne wykorzystanie i wspiera budowę narzędzi, które sprzyjają transparentności i replikowalności badań. Z punktu widzenia bibliotek – również medycznych – platforma pozwala nie tylko na świadczenie podstawowych usług informacyjnych, ale też na aktywne uczestnictwo w ewaluacji dorobku naukowego, analizie zgodności z politykami otwartego dostępu i wspieraniu strategicznego zarządzania wiedzą.

Nowoczesne biblioteki, szczególnie biblioteki medyczne, stają się partnerami instytucji badawczych w obszarach zarządzania danymi, ewaluacji publikacji i wdrażania zasad odpowiedzialnej nauki **[37]**. OpenAlex, dzięki swojej strukturze danych, elastyczności API i szerokiemu zakresowi indeksowanych publikacji, umożliwia:

- tworzenie instytucjonalnych wskaźników produktywności i wpływu,
- analizę zgodności z politykami grantowymi (np. NIH, Plan S),
- budowę dashboardów i raportów wspierających decyzje strategiczne **[15]**.

Zastosowanie OpenAlex w bibliotekach może być również impulsem do rozwoju kompetencji analitycznych bibliotekarzy, co podkreślano na konferencji FSCI 2025.

Należy jednak zauważyć, że OpenAlex nie jest narzędziem pozbawionym ograniczeń. Najczęściej zgłaszany problem to jakość danych – w szczególności w zakresie rozpoznawania autorów, poprawności afiliacji czy kompletności metadanych **[33]**. Dodatkowo, mimo szerokiego zasięgu, w niektórych dyscyplinach (np. inżynierii czy naukach humanistycznych) OpenAlex może oferować mniej jednolite schematy opisu publikacji niż konkurencyjne narzędzia komercyjne **[34]**.

W rozwiązaniu problemów może pomóc aktywny udział użytkowników w społeczności OpenAlex: zgłaszanie błędów, dzielenie się dobrymi praktykami i wspólne rozwijanie narzędzi opartych na otwartych danych. Takie działania byłyby spójne z filozofią *open infrastructure*, w której społeczność nie tylko wykorzystuje, ale także współtworzy narzędzie.

KIERUNKI ROZWOJU I REKOMENDACJE

W świetle powyższych obserwacji warto sformułować rekomendacje dotyczące rozwoju i wdrażania OpenAlex w instytucjach naukowych:

1. **Inwestycja w jakość danych** – dalszy rozwój mechanizmów identyfikacji autorów i normalizacji afiliacji.
2. **Rozwój dokumentacji i szkoleń** – tworzenie materiałów edukacyjnych i warsztatów dla bibliotekarzy.
3. **Integracja z krajowymi systemami raportowania** – ułatwienie wykorzystania OpenAlex w ewaluacjach instytucjonalnych.
4. **Wsparcie dla języków lokalnych i publikacji regionalnych** – poszerzenie pokrycia geograficznego i językowego, szczególnie w krajach rozwijających się **[36]**.

Mimo pewnych wyzwań dynamika rozwoju platformy, jej zgodność z globalnymi trendami polityki naukowej i zaangażowanie społeczności wskazują, że OpenAlex może odgrywać coraz większą rolę w systemie informacyjnym współczesnej nauki.

REFERENCE LIST

1. Hawamdeh S, Alemeneh D, Allen J. The digital transformation of the information professions: Exploring the impact of digital publishing and open access. Information Research. An International Electronic Journal. 2025;30(2):23–34. doi: 10.47989/ir30253989
2. Macháček V. Globalization of scientific communication: Evidence from authors in academic journals by country of origin. Research Evaluation. 2023;32(1):157–69. doi: 10.1093/reseval/rvac033
3. Peša Pavlović N, Stojanovski J, Grabarić Andonovski I. Editorial: 10th Anniversary Special Issue "PUBMET2023 Conference on Scholarly Communication in the Context of Open Science". Publications. 2025;13(4):54. doi: 10.3390/publications13040054
4. Thibault RT, Amaral OB, Argolo F, Bandrowski AE, Davidson AR, Drude NI. Open Science 2.0: Towards a truly collaborative research ecosystem. PLOS Biology. 2023;21(10):e3002362. doi: 10.1371/journal.pbio.3002362
5. Maedche A, Elshan E, Höhle H, Lehrer C, Recker J, Sunyaev A, Sturm B, Werth O. Open Science. Business & Information Systems Engineering. 2024;66:517-32. doi: 10.1007/s12599-024-00858-7
6. Velez-Estevez A, Perez IJ, García-Sánchez P, Moral-Munoz JA, Cobo MJ. New trends in bibliometric APIs: A comparative analysis. Information Processing & Management. 2023;60(4):103385. doi: 10.1016/j.ipm.2023.103385
7. Ben Aouicha M, Turki H, Hadj Taieb MA. Editorial: Linked open bibliographic data for real-time research assessment. Frontiers in Research Metrics and Analytics. 2023;8:1275731. doi: 10.3389/frma.2023.1275731
8. MAG replacement update: meet OpenAlex! [Internet]. OpenAlex blog; [cited 26.01.2026.] Available from: https://blog.openalex.org/openalex-update-june/
9. OpenAlex [cited 26.01.2026.] Available from: https://openalex.org/
10. Aria M, Le T, Cuccurullo C, Belfiore A, Choe J. openalexR: An R-Tool for Collecting Bibliometric Data from OpenAlex. The R Journal. 2023;15(4):167-80.
11. Thelwall M, Jiang X. Is OpenAlex suitable for research quality evaluation and which citation indicator is best? Journal of the Association for Information Science and Technology. 2025;76(12):1660-81. doi: 10.1002/asi.70020
12. Culbert JH, Hobert A, Jahn N, Haupka N, Schmidt M, Donner P, Mayr P. Reference coverage analysis of OpenAlex compared to Web of Science and Scopus. Scientometrics. 2025;130(4):2475-92. doi: 10.1007/s11192-025-05293-3
13. Schnieders K, Mierz S, Boccalini S, Meyer zu Westerhausen W, Hauschke C, Hagemann-Wilholt S, Schulze S. ORCID coverage in research institutions – Readiness for partially automated research reporting. Frontiers in Research Metrics and Analytics. 2022;7:1010504. doi: 10.3389/frma.2022.1010504

14. Börner K, Milojević S, Wagner C. 19th International Conference on Scientometrics & Informetrics (ISSI) 2023 editorial. Scientometrics. 2024;129(10):5815-9. doi: 10.1007/s11192-024-05185-y
15. Färber M, Lamprecht D, Krause J, Aung L, Haase P. SemOpenAlex: The Scientific Landscape in 26 Billion RDF Triples. In: Payne TR, Presutti V, Qi G, Poveda-Villalón M, Stoilos G, Hollink L, et al., editors. The Semantic Web – ISWC 2023: Springer; 2023. pp. 94-112.
16. Lozada-Martinez ID, Hernandez-Paz DA, Fiorillo-Moreno O, Picón-Jaimes YA, Bermúdez V. Meta-Research in Biomedical Investigation: Gaps and Opportunities Based on Meta-Research Publications and Global Indicators in Health, Science, and Human Development. Publications. 2025;13(1):7. doi: 10.3390/publications13010007
17. Murphy CA, Thomas FP. Advancing open science: The evolving role of preprints in biomedical research. The Journal of Spinal Cord Medicine 2025;48(2):159-60. doi: 10.1080/10790268.2025.2466373
18. Mabile L, Shmagun H, Erdmann C, Cambon-Thomsen A, Thomsen M, Grattarola F. Recommendations on Open Science Rewards and Incentives. Data Science Journal. 2025;24:15. doi: 10.5334/dsj-2025-015
19. Kubik S, Milewska A, Nowocień T, Rusakow J. Medical libraries' strategies in research data management: analysis and implications. Medical Library Forum. 2023;16(2):12-20. doi: 10.34738/mlf.0089
20. Goldman J, Muilenburg J, Schorr AN, Ossom-Williamson P, Uribe-Lacy CJ. Trends in Research Data Management and Academic Health Sciences Libraries. Medical Reference Services Quarterly. 2023;42(3):273-93. doi: 10.1080/02763869.2023.2218776
21. Williamson PO. Developing a Centralized Hub for Research Data Services: Trainings and Resources in Health Sciences Contexts. Journal of eScience Librarianship. 2023;12(1):e642. doi: 10.7191/jeslib.642
22. Haunschild R, Bornmann L. The use of OpenAlex to produce meaningful bibliometric global overlay maps of science on the individual, institutional, and national levels. PLOS ONE. 2024;19(12):e0308041. doi: 10.1371/journal.pone.0308041
23. Scotti KL, Jiao C, Gainey MA, Bongiovanni EA, Slayton ER. Charting open science landscapes: A systematized review of US academic libraries' engagement in open research practices. The Journal of Academic Librarianship. 2025;51(3):103054. doi: 10.1016/j.acalib.2025.103054
24. Szafrański L. Realizacja polityki otwartego dostępu na przykładzie Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Biblioteka. 2022;35(26):343-58.
25. Frączek R. Otwarta nauka na stronach WWW bibliotek uczelni technicznych w Polsce. Wstęp do badań. AUPC Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia. 2024;22:343-58. doi: 10.24917/20811861.22.20
26. Kouis D, Triperina E, Drivas I, Efthymiou F, Koulouris A, Comas-Forgas R. One Size Fits None: Rethinking Bibliometric Indicators for Fairer Assessment and Strategic Research Planning. Metrics. 2025;2(4):24. doi: 10.3390/metrics2040024
27. Huang T-Y, Xiong W. Multidimensional bibliometric assessment of science funding effectiveness. Journal of Informetrics. 2025;19(4):101731. doi: 10.1016/j.joi.2025.101731
28. Kuczkowska M. Zmiana paradygmatu działania współczesnej biblioteki naukowej w wybranych obszarach informacji i komunikacji naukowej w świetle badania ankietowego. Przegląd Biblioteczny. 2024;1:24-43.
29. Walters WH. Comparing conventional and alternative mechanisms of discovering and accessing the scientific literature. Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA. 2025;122(27):e2503051122. doi: 10.1073/pnas.2503051122
30. NIH Public Access Policy Overview [Internet]. National Institutes of Health; [cited 27.01.2026.] Available from: https://grants.nih.gov/policy-and-compliance/policy-topics/public-access/nih-public-access-policy-overview
31. Making full and immediate Open Access a reality [Internet]. Coalition S; [cited 27.01.2026.] Available from: https://www.coalition-s.org/
32. Alperin JP, Portenoy J, Demes K, Larivière V, Haustein S. An analysis of the suitability of OpenAlex for bibliometric analyses. 2024. doi: 10.48550/arXiv.2404.17663
33. Céspedes L, Kozlowski D, Pradier C, Sainte-Marie MH, Shokida NS, Benz P, Poitras C, Ninkov AB, Ebrahimy S, Ayeni P, Filali S, Li B, Larivière V. Evaluating the linguistic coverage of OpenAlex: An assessment of metadata accuracy and completeness. Journal of the Association for Information Science and Technology. 2025;76(6):841-932. doi: 10.1002/asi.24979
34. Mongeon P, Hare M, Riddle P, Wilson S, Krause G, Marjoram R, Toupin R. Investigating Document Type, Language, Publication Year, and Author Count Discrepancies Between OpenAlex and Web of Science. 2025. doi: 10.48550/arXiv.2508.18620
35. Maddi A, Maisonobe M, Boukacem-Zeghmouri C. Geographical and disciplinary coverage of open access journals: OpenAlex, Scopus, and WoS. PLOS ONE. 2025;20:e0320347. doi: 10.1371/journal.pone.0320347
36. Simard M-A, Basson I, Hare M, Larivière V, Mongeon P. Examining the geographic and linguistic coverage of gold and diamond open access journals in OpenAlex, Scopus, and Web of Science. Quantitative Science Studies. 2025;6:732-52. doi: 10.1162/qss.a.1
37. Ragon B, Seymour A, Whipple EC, Surkis A, Haberstroh A, Muilenburg J, Rethlefsen ML, Aspinall EE, Deaver J, Dexter N, Barger R, Contaxis N, Glenn EJ, Hinton E, Kern B, Little M, Pickett K, Sevetson E, Tao D, von Isenburg M, Werner DA, Wheeler TR, Holmes K. The role of information science within the clinical translational science ecosystem. Journal of Clinical and Translational Science. 2024;8(1):e224. doi: 10.1017/cts.2024.664

Martyna Tymkiewicz
Library of the Medical University of Silesia in Katowice, Poland
Correspondence to: **martyna.tymkiewicz@sum.edu.pl**
https://orcid.org/0009-0001-5891-6156

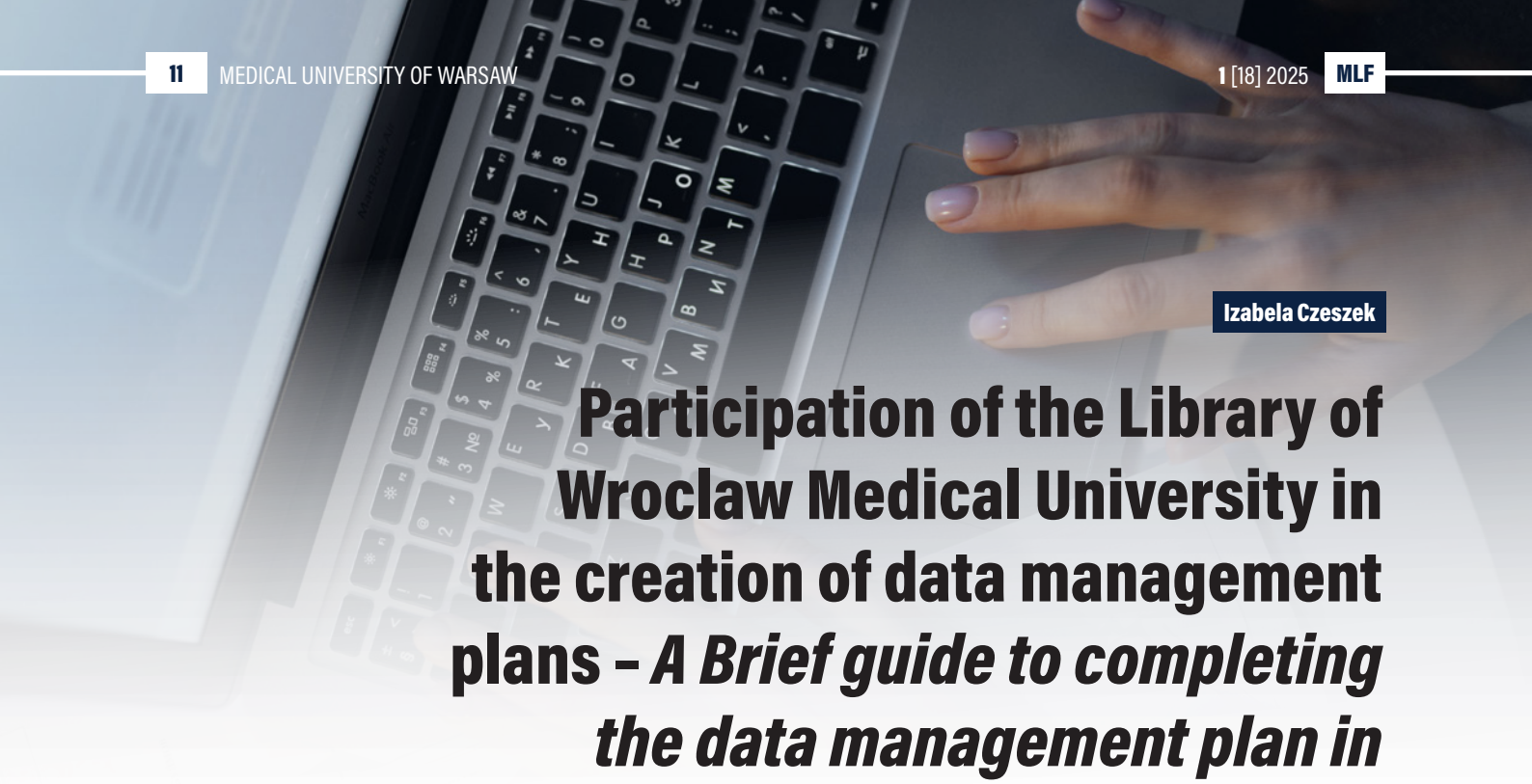

Izabela Czeszek

Participation of the Library of Wroclaw Medical University in the creation of data management plans – *A Brief guide to completing the data management plan in research funding applications*

Udział Biblioteki Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu w tworzeniu planów zarządzania danymi – *Krótka instrukcja wypełnienia planu zarządzania danymi we wniosku projektowym*

Abstract

The data management plan is an essential component of grant applications submitted to the National Science Centre for public research funding. It serves to outline the strategies for managing research data throughout its lifecycle – during the project and after its completion. The aim of this article is to present the guidelines developed by the staff of the Library of Wroclaw Medical University to support researchers in the process of preparing DMP and to emphasize the library's advisory role in consulting.

Streszczenie

Plan zarządzania danymi to istotny element wniosku do Narodowego Centrum Nauki o finansowanie badań naukowych ze środków publicznych. Służy omówieniu działań związanych z zarządzaniem danymi badawczymi na wszystkich etapach ich życia – w trakcie projektu i po jego zakończeniu. Celem artykułu jest prezentacja wytycznych stworzonych przez **pracownice Biblioteki** Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu w celu wsparcia naukowców w procesie przygotowywania planów zarządzania danymi oraz podkreślenie doradczej roli biblioteki w zakresie ich konsultowania.

Keywords:

data management plan, DMP, research data management, research projects, research cooperation, research data, public finances, data steward

Medical Library Forum 2025;18(1):11–18
DOI: 10.34738/mlf.0104

Main Library, Wroclaw Medical University, Poland
Correspondence to: **izabela.czeszek@umw.edu.pl**

PROFESSIONAL ARTICLE

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license.

INTRODUCTION

A data management plan (DMP) is a document whose introduction was announced on 3 April 2019 by Zbigniew Błocki, then director of the National Science Centre (NCN), in "Pismo dyrektora NCN w sprawie zarządzania danymi naukowymi w projektach" ["A Letter From the Director Of NCN on Scientific Data Management in Research Projects"] **[1]**. It was agreed that a DMP would become part of the grant application form for public financing of research. This action was taken in connection with the position developed with grant-making institutions interacting with Science Europe, presented in the form of a guide to European practices for managing scientific research data. The goal was to initiate the introduction of an "open access policy for scientific data produced/used in the implementation of projects funded by the Centre" **[1]**.

DMPs are also now an essential and mandatory part of grant applications for public funding for research projects. This does not mean, however, that the establishment/fulfilment of plans does not pose difficulties for the scientific or research community. This underdeveloped area of knowledge has become a space in which librarians, among others, operate, taking initiatives to support researchers in a demanding process **[1]**.

At end of 2024, "Krótka instrukcja wypełnienia planu zarządzania danymi we wniosku projektowym" ["A Brief Guide to Completing the Data Management Plan in Research Funding Applications"] **[2]** was published on the website of the Library of the Wrocław Medical University (UMW), under the "Open Science" tab, in the "Data Management Plan" section (see Fig. 1). The document was developed by librarians from the Scientific Information and Promotion Department (DINiP) as a result of participation in training courses and workshops on research data, data stewardship (responsibility for data management), and open science in the broadest sense. The training courses were carried out as a sub-activity of IDUB [The Excellence Initiative – Research University] titled "UMW in the Light of Scientific Excellence 2024–2026" – Task number 17: "Strategy for the Development of the Wrocław Medical University in 2024–2026" titled "Training of UMW Main Library staff in the tasks of Data Steward as a support to UMW researchers in all issues related to research data management and making them available in Open Access and Open Research Data modes" (IDUB.Z504.24.016). The skills necessary to develop the abovementioned guide was acquired by the authors, among others, in the course "Competences of a data steward in a scientific unit" and the European Open Science School Data Steward School 2025 (EOSS DSS 2025) training, as a result of which one of them was certified as a data steward.

THE SIGNIFICANCE OF A DMP AND THE SOURCES

The DMP is a formal document and part of every grant application. It consists of six areas on research data management. Completion of a DMP allows for planning activities related to data production or use of existing data, its collection, storage, processing, and analysis, as well as preparation for long-term archiving and making ready datasets available in open research data repositories. The purpose of these measures is to guarantee the security of the data – both during and after the research project – and its compliance with the principles of FAIR and inclusivity. The preparation of a DMP also makes it possible to identify possible risks, develop ready-made solution scenarios, and avoid the introduction of *ad hoc* solutions **[3]**.

A data management plan is a document that can – and indeed should – be subject to modification in the course of a research activity. This is due to the difficulty of predicting all aspects of data management at the planning stage. The document is subject to formal evaluation at the application stage and substantive evaluation by NCN experts at the final report stage.

The grantor's clarified requirements for DMPs in applications for funds in NCN competitions have been developed as an online document: "Wytyczne dla wnioskodawców do uzupełnienia planu zarządzania danymi w projekcie badawczym" ["Guidelines for Applicants to Complete a Data Management Plan for a Research Project"] **[4]**. The guidelines are included in, among other things, the competition application form in the Funding Stream Support System (OSF), so as to ensure access for all applicants.

DATA STEWARDS TEAM

The formation of an informal team of Data Stewards at UMW was significantly influenced by the initiative of UMW Library Director Dominika Sidorska who in January 2023 offered to take on new responsibilities for two DINiP employees of the UMW Library.

The team began their work by learning more about research data and a broadly understood open science. It also carried out tasks related to the supervision of the processes of depositing research data in the university's repository infrastructure: the Repository of the Polish Platform of Medical Research of the Wrocław Medical University (the PPM-UMW Repository).

In February 2025, there was a personnel change in the informal team. Izabela Czeszek was joined by Aleksandra Kaczmarska. The librarians completed the European Open Science School Data Steward School 2025 (EOSS DSS 2025) training course together and as a result of which both were certified as a data steward.

GENESIS OF THE GUIDE

The development of "Krótka instrukcja…" marked the beginning of an ongoing collaboration between the library and the Project Acquisition Section of the Project Management Centre (CZP). This action was driven by the need to support researchers in the process of applying to research funding institutions such as NCN. The support was related to the preparation of DMPs – an important and relatively new element of competition applications for public funding of research projects, which in recent years has been definitely gaining importance among research funding institutions **[3]**.

COOPERATION AND THE GOAL

As a next step, the librarians worked directly with the researchers by analysing the data management plans already created and available in OSF and identifying areas that required additional work: plan personalisation, corrections, clarifications, and additions. In total, 59 DMPs were subjected to such activities at the researchers' email request in 2024 and 2025. The goal was to prepare a document that would reflect the assumptions of the planned research project as fully as possible and comply with the grantor's requirements.

WHAT DOES THE GUIDE CONTAIN?

"Krótka instrukcja…" was developed based on the abovementioned "Wytyczne dla wnioskodawców…" and the areas to be covered in the DMP were planned similarly to the NCN guidance, in six areas.

The guide provides clarified instructions for completing the DMP in the research funding application. They concern the specification of:

- the data produced, its types, storage formats, and volumes,
- documentation and metadata planned for collection,
- secure storage of data at various stages of the project, including backup,
- legal and ethical aspects (sensitive data, personal data, copyright protection),
- rules for the selection, preparation, and release of data to guarantee access to the data and the possibility of its reuse, indicating the rights of use (licence), the address of deposit (unique digital identifier, such as DOI), the time of availability,
- data management at every stage of its lifecycle (data custodian, FAIR principles),
- necessary resources: infrastructures, financial resources, competencies.

"Krótka instrukcja…" a document intended for UMW researchers, is preceded by a section titled "Informacje wstępne" ["Preliminary Information"]. It includes information on the IT infrastructure available to employees and doctoral students of the university or useful contact information for the Bioethics Committee at UMW, the Data Protection Officer (DPO), and the UMW IT Centre (CI). The section also contains the name of the university infrastructure prepared for depositing research data: the PPM-UMW Repository.

Previous experience of the university's Data Stewards team shows that all areas of DMP are important to fully understand the essence and value of the scientific research presented by the scientist. They confirm that all activities have been carefully thought out and planned with possible risks in mind. The substantive content of the consulted plans also confirms acceptance of the principles of open science and responsible data management.

HOW TO USE IN PRACTICE?

"Krótka instrukcja…" is aimed at UMW employees and doctoral students who have undertaken a research activity or are just planning to do so. Applicants may refer to the guidance provided to supplement the DMP in their funding applications.

When completing the plan, the researcher should take into account its full personalisation in accordance with the project idea and draw up the fullest possible statement about the research activity correlating with the grantor's expectations.

CONTRIBUTION BY THE UMW LIBRARY AND THE PROJECT MANAGEMENT CENTRE

The Library, through the activities of DINiP's staff – the Data Stewards team – uses the knowledge gained from training in research data, data stewardship, and open science to actively and effectively support application processes.

CZP, on the other hand, brings a perspective on project acquisition, helping to correlate DMPs with grantor requirements and the broader project management context.

The purpose of the joint initiative of the units is not only to meet the formal and substantive requirements for the proposals to be prepared, but also to increase the quality of the description of the planned research activities and the transparency of the process. These goals are also pursued through the co-organisation of events: a series of training courses aimed at project managers ("Open access to research results in NCN-funded projects"), conducted in 2023–2024, or training course for members of the Young Science group on research data, DMPs, the UMW Polish Medical Platform, and data deposition (April 2025).

In addition, the library has joined international initiatives such as International Open Access Week: the event, under the theme "Who Owns Our Knowledge?", was held from 20 to 26 October 2025. During the training and information meeting "Let's Talk About… Data Management Plan" organised by the UMW Library, issues related to the obligation to create a DMP were raised (see Fig. 2). There was also a discussion on the obligation and benefits of openly sharing research data resulting from research activities carried out with public funds.

RECAP OF THE PAST ACTIVITIES

From mid-November 2024 to the end of July 2025, the Data Stewards team gained access to 77 data management plans. 75 plans were visible in the OSF system, as a result of the Reader role given to librarians by researchers, and 2 more were sent electronically. Researchers submitted a total of 59 DMPs for consultation, of which 51 documents were developed in the first half of 2025. The remaining 18 plans were not submitted for consultation – 9 in each year analysed (see Chart 1).

The DMPs consulted in 2025 concerned the Miniatura, Opus, and Preludium competitions, as well as the bilateral and multilateral competitions: JPND Call 2025 and Weave-UNISONO. It was those plans that were analysed in more detail. Among other things, the analysis concerned how many of them had been developed according to "Krótka instrukcja…" and how many DMPs submitted for consultation had undergone suggested revisions and to what extent.

The analysis based on the data available in the OSF system and the database of data management plans under development showed that in 2025, of the 51 DMPs submitted for consultation, 22 researchers had prepared plans based only on the guidance provided in "Krótka instrukcja…". Another 4 plans were created according to the guide and "other guidelines", 1 – according to NCN guidelines, and the remaining 24 DMPs were created using "other guidelines" (see Chart 2).

The DMP revisions proposed by the Data Stewards team were included in full in 43 documents and partially in 6. In 2 DMPs, they were not included at all.

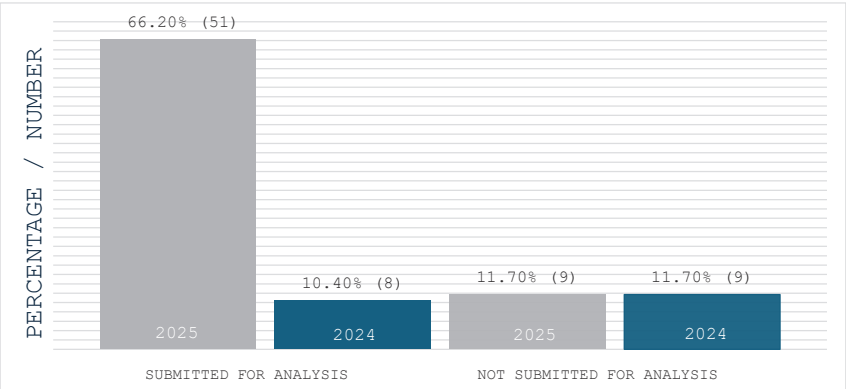

Chart 1. DMP status in the years 2024–2025

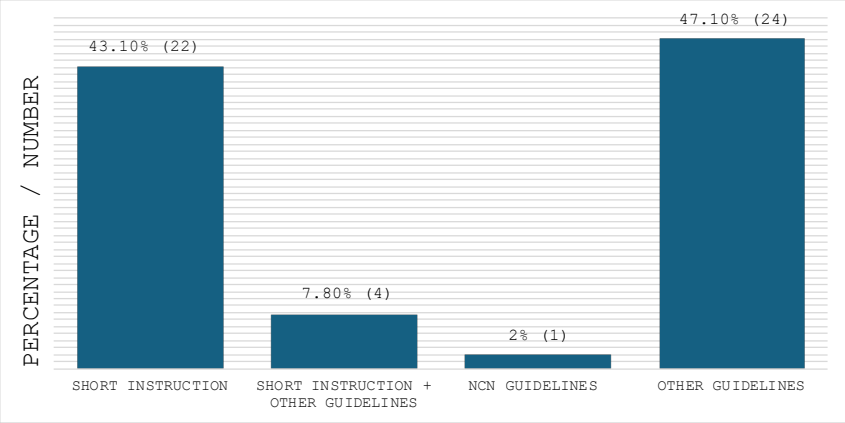

Chart 2. Sources of guidelines for DMP submitted in 2025

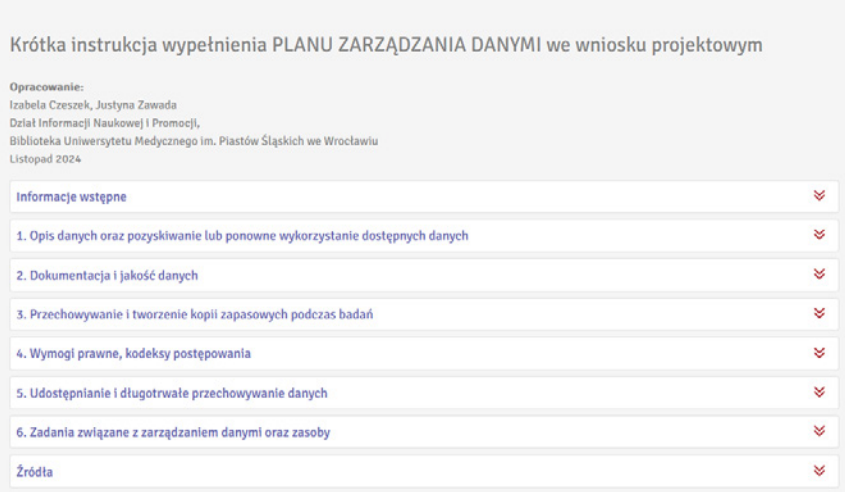

Fig. 1. A short instruction of filling out the Data Management Plan in the project form

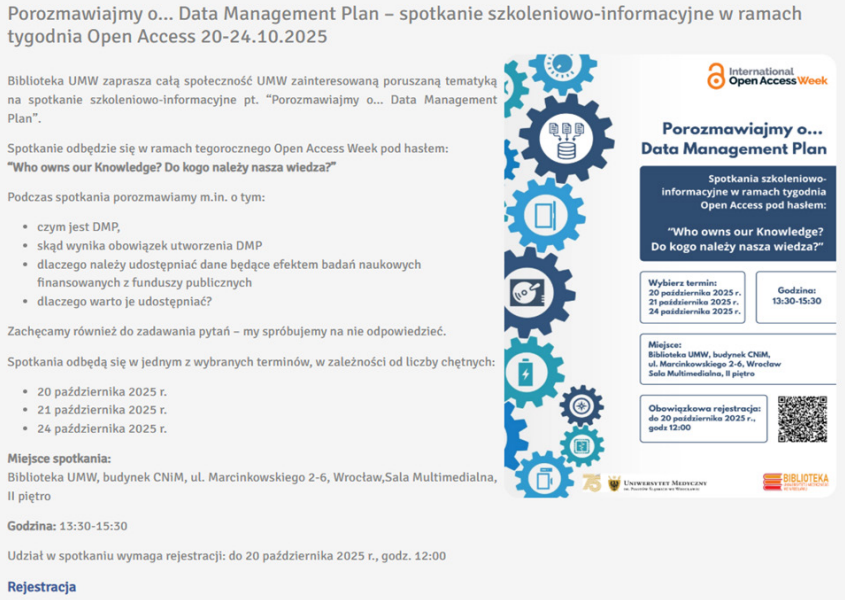

Fig. 2. A website of the training event organised during the International Open Access Week, October 20th-26th, 2025

The available data also showed that in 25 cases the applicants had requested additional consultations and the form of those consultations had been tailored to the researchers' needs. While the first consultation of the plans in almost all cases was carried out via the university's email, subsequent consultations also took place by phone and during individual meetings in the library.

The analysis shows that researchers are eager to use the support of the Data Stewards team operating within the library's structures for DMP consulting. It also confirms the growing awareness of applicants in the area of data management and opening access to research results.

The research data on which the above analyses were based has been deposited in the PPM-UMW Repository (*Data Management Plans at the Medical University of Wroclaw from November 2024 to July 2025*) **[5]** and will be available upon publication of this article (DOI: 10.60956/89ns-x007).

PERSPECTIVES

The guidelines included in the guide will be updated based on changing grantor requirements and evolving DMP standards. Changes will also be influenced by the continued development of the experience and competence of the Data Stewards team.

In addition, the first part of the guide, "Informacje wstępne", will be revised accordingly – depending on changes in the available IT infrastructure and other data that may prove useful to those applying for public funds for research funding.

SUMMARY

The publication of "Krótka instrukcja..." and the follow-up are an example of practical cooperation between different units of UMW: a university focused on developing the scientific and research potential of its staff and supporting open science and effective research data management. It is worth noting that previously, these two units – the UMW Library and the Project Management Centre – did not have developed areas of interaction.

The UMW Library's Data Stewards team encourages researchers who intend to participate in NCN competitions to read the guide available on the library's website and to use it as a support not

only at the stage of applying for funding for a research activity, but also in the initial planning of its implementation.

The DMP consultancy is led by a team of Data Stewards consisting of:

- Izabela Czeszek, a PPM-UMW editor (izabela.czeszek@umw.edu.pl, phone: 71 784 19 29),
- Aleksandra Kaczmarska, a PPM, PPM-UMW administrator (aleksandra.kaczmarska@umw.edu.pl, phone: 71 784 19 14).

WPROWADZENIE

Plan zarządzania danymi (ang. *data management plan*, DMP) to dokument, którego wprowadzenie zapowiedział już 3 kwietnia 2019 r. ówczesny dyrektor Narodowego Centrum Nauki (NCN) Zbigniew Błocki w *Piśmie dyrektora NCN w sprawie zarządzania danymi naukowymi w projektach* **[1]**. Ustalono, że DMP stanie się częścią formularza wniosku o finansowanie badań ze środków publicznych. Działanie to podjęto w związku ze stanowiskiem wypracowanym wraz z instytucjami grantodawczymi współdziałającymi z Science Europe, zaprezentowanym w postaci przewodnika europejskich praktyk dotyczących zarządzania naukowymi danymi badawczymi. Celem było zapoczątkowanie wprowadzania „polityki otwartego dostępu do danych naukowych wytworzonych/wykorzystanych w ramach realizacji projektów finansowanych przez Centrum" **[1]**.

DMP również obecnie są istotną i obowiązkową częścią wniosków o finansowanie projektów ze środków publicznych. Nie oznacza to jednak, że tworzenie/wypełnianie planów nie nastręcza trudności środowiskom naukowym czy naukowo-badawczym. Ten słabo zagospodarowany obszar wiedzy stał się przestrzenią, w której działają m.in. bibliotekarze, podejmujący inicjatywy wspierające badaczy w wymagającym procesie **[1]**.

Z końcem 2024 r. na stronie internetowej Biblioteki Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu (UMW), w zakładce „Otwarta nauka", w sekcji „Plan zarządzania danymi", opublikowano *Krótką instrukcję wypełnienia planu zarządzania danymi we wniosku projektowym* **[2]** (zob. il. 1). Dokument został opracowany przez bibliotekarki z Działu Informacji Naukowej i Promocji (DINiP) w wyniku uczestnictwa w szkoleniach i warsztatach poświęconych danym badawczym (*research data*), data stewardingowi (odpowiedzialności za zarządzanie danymi) i szeroko pojętej otwartej nauce (*open science*). Szkolenia były realizowane jako poddziałanie IDUB „UMW w Świetle Doskonałości Naukowej 2024–2026" – zadanie numer 17 „Strategii rozwoju Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu w latach 2024–2026" pod nazwą „Szkolenia pracowników Biblioteki Głównej UMW w zakresie zadań Data Steward jako wsparcia badaczy UMW we wszelkich kwestiach związanych z zarządzaniem danymi badawczymi i ich udostępnianiem w trybie *Open Access* i *Open Research Data*" (IDUB.Z504.24.016). Kompetencje niezbędne do opracowania ww. instrukcji autorki nabyły m.in. w ramach kursu „Kompetencje data stewarda w jednostce naukowej" i szkolenia European Open Science School Data Steward School 2025 (EOSS DSS 2025), w wyniku którego jedna z nich uzyskała certyfikat data stewarda.

ZNACZENIE DMP I ŹRÓDŁA

DMP jest dokumentem formalnym i częścią każdego wniosku grantowego. Składa się z sześciu obszarów dotyczących zarządzania danymi badawczymi. Wypełnienie DMP pozwala na zaplanowanie działań związanych z wytwarzaniem danych bądź wykorzystaniem danych już istniejących, ich gromadzeniem, przechowywaniem, opracowywaniem i analizą, a także przygotowaniem do długoterminowej archiwizacji i udostępnienia gotowych datasetów w otwartych repozytoriach danych badawczych. Celem tych działań jest zagwarantowanie bezpieczeństwa danych – zarówno w trakcie realizacji projektu badawczego, jak i po jego zakończeniu – oraz ich zgodności z zasadami FAIR i inkluzywności. Przygotowanie DMP pozwala również zidentyfikować ewentualne zagrożenia, opracować gotowe scenariusze rozwiązań i uniknąć wprowadzania rozwiązań doraźnych (*ad hoc*) **[3]**.

Plan zarządzania danymi to dokument, który może – a wręcz powinien – podlegać modyfikacjom w toku działania badawczego. Wynika to z trudności przewidzenia wszystkich aspektów zarządzania danymi już na etapie planowania. Dokument podlega ocenie formalnej na etapie składania wniosku i ocenie merytorycznej ekspertów NCN na etapie raportu końcowego.

Sprecyzowane przez grantodawcę wymagania dotyczące DMP we wnioskach o środki w konkursach NCN zostały opracowane jako dokument online: *Wytyczne dla wnioskodawców do uzupełnienia planu zarządzania danymi w projekcie badawczym* **[4]**. Wskazówki zamieszczono m.in. w formularzu wniosku konkursowego w systemie Obsługa Strumieni Finansowania (OSF), tak by zapewnić dostęp wszystkim aplikującym.

ZESPÓŁ DATA STEWARDS

Na powstanie nieformalnego zespołu Data Stewards na UMW znaczący wpływ miała inicjatywa dyrektor Biblioteki UMW Dominiki Sidorskiej, która już w styczniu 2023 r. zaproponowała podjęcie nowych obowiązków dwóm pracownicom DINiP Biblioteki UMW.

Zespół rozpoczął pracę od zdobywania wiedzy na temat danych badawczych i szeroko pojętej otwartej nauki. Realizował również zadania związane z nadzorem nad procesami deponowania danych badawczych w uczelnianej infrastrukturze repozytoryjnej – Repozytorium Polskiej Platformy Medycznej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu (Repozytorium PPM-UMW).

W lutym 2025 r. nastąpiła zmiana personalna w nieformalnym zespole. W jego składzie pozostała Izabela Czeszek, do której dołączyła Aleksandra Kaczmarska. Bibliotekarki wspólnie ukończyły szkolenie European Open Science School Data Steward School 2025 (EOSS DSS 2025) i uzyskały certyfikaty data steward.

GENEZA INSTRUKCJI

Stworzenie *Krótkiej instrukcji…* zapoczątkowało trwałą współpracę między biblioteką a Sekcją Pozyskiwania Projektów z Centrum Zarządzania Projektami (CZP). Podjęcie tego działania wynikało z potrzeby wspierania naukowców w procesie aplikowania do instytucji finansujących badania naukowe, takich jak NCN. Wsparcie dotyczyło przygotowywania DMP – istotnego i stosunkowo nowego elementu wniosków konkursowych o finansowanie projektów badawczych ze środków publicznych, który w ostatnich latach zdecydowanie zyskuje na znaczeniu wśród instytucji finansujących badania **[3]**.

WSPÓŁPRACA I CEL

W kolejnym kroku bibliotekarki podjęły bezpośrednią współpracę z naukowcami – poprzez analizę już utworzonych i dostępnych w systemie OSF planów zarządzania danymi i identyfikowanie obszarów wymagających dodatkowego nakładu pracy: personalizacji planu, korekt, wyjaśnień czy uzupełnień. Ogółem na przełomie

2024 i 2025 r. takim działaniom na mailową prośbę naukowców poddano łącznie 59 DMP. Celem było przygotowanie dokumentu, który możliwie najpełniej odzwierciedliłby założenia planowanego projektu badawczego i byłby zgodny z wymogami grantodawcy.

CO ZAWIERA INSTRUKCJA

Krótką instrukcję… opracowano na podstawie wspomnianych *Wytycznych dla wnioskodawców…*, a obszary wymagające omówienia w DMP zaplanowano analogicznie jak wskazówki NCN, w sześciu obszarach.

Instrukcja zawiera sprecyzowane wskazówki odnośnie do wypełnienia DMP we wniosku projektowym. Dotyczą one określenia:

- wytwarzanych danych, ich rodzajów, formatów zapisu i objętości,
- dokumentacji i metadanych planowanych do gromadzenia,
- bezpiecznego przechowywania danych na różnych etapach projektu, z uwzględnieniem tworzenia kopii zapasowych,
- aspektów prawnych i etycznych (dane wrażliwe, osobowe, ochrona prawnoautorska),
- zasad selekcji, przygotowania i udostępnienia danych służących gwarancji dostępu do danych i możliwości ich ponownego użycia, ze wskazaniem praw wykorzystania (licencji), adresu zdeponowania (unikalnego cyfrowego identyfikatora, np. DOI), czasu dostępności,
- zarządzania danymi na każdym etapie ich życia (opiekun danych, zasady FAIR),
- niezbędnych zasobów – infrastruktur, środków finansowych, kompetencji.

Krótką instrukcję…, dokument przeznaczony dla pracowników naukowych UMW, poprzedza część zatytułowana *Informacje wstępne*. Zamieszczone tam informacje dotyczą infrastruktury informatycznej dostępnej dla pracowników i doktorantów uczelni czy przydatnych danych kontaktowych Komisji Bioetycznej przy UMW, Inspektora Ochrony Danych (IOD) i Centrum Informatycznego UMW (CI). Dodatkową informacją jest nazwa infrastruktury uczelnianej przygotowanej do deponowania danych badawczych – Repozytorium PPM-UMW.

Dotychczasowe doświadczenie uczelnianego zespołu Data Stewards pokazuje, że wszystkie obszary DMP są ważne dla pełnego zrozumienia istoty i wartości badania naukowego prezentowanego przez naukowca. Potwierdzają, że wszystkie działania zostały starannie przemyślane i zaplanowane z uwzględnieniem ewentualnych zagrożeń. Zawartość merytoryczna konsultowanych planów potwierdza także akceptację zasad otwartej nauki i odpowiedzialnego zarządzania danymi.

JAK KORZYSTAĆ W PRAKTYCE

Krótka instrukcja… skierowana jest do pracowników i doktorantów UMW, którzy podjęli się realizacji działania badawczego bądź dopiero to planują. Do przedstawionych wskazówek aplikujący mogą się odwołać w celu uzupełnienia DMP w swoich wnioskach o finansowanie.

Istotnymi kwestiami w trakcie uzupełniania planu są jego pełna personalizacja zgodnie z zamysłem projektowym oraz utworzenie jak najpełniejszej wypowiedzi naukowca na temat działania badawczego korelującej z oczekiwaniami grantodawcy.

WKŁAD BIBLIOTEKI UMW I CENTRUM ZARZĄDZANIA PROJEKTAMI

Biblioteka poprzez działalność pracowników DINiP – zespołu Data Stewards – wykorzystuje wiedzę zdobywaną podczas szkoleń z zakresu danych badawczych, data stewardingu i otwartej nauki, by aktywnie i efektywnie wspierać procesy aplikacyjne.

Z kolei CZP wnosi perspektywę dotyczącą pozyskiwania projektów, pomagając skorelować DMP z wymogami grantodawców i szerszym kontekstem zarządzania projektami.

Celem wspólnej inicjatywy jednostek jest nie tylko spełnienie wymogów formalnych i merytoryczno-eksperckich w zakresie przygotowywanych wniosków, lecz także podniesienie jakości opisu planowanych działań badawczych i transparentności procesu. Cele te realizowane są również poprzez współorganizację wydarzeń: cyklu szkoleń skierowanych do kierowników projektów („Otwarty dostęp do wyników badań naukowych w projektach finansowanych przez NCN"), przeprowadzonego w latach 2023–2024, czy szkoleń dla członków grupy Młoda Nauka na temat danych badawczych, DMP, Polskiej Platformy Medycznej UMW i deponowania danych (kwiecień 2025 r.).

Ponadto biblioteka włącza się w inicjatywy międzynarodowe, takie jak International Open Access Week – wydarzenie to, pod hasłem „Who Owns Our Knowledge? / Do kogo należy nasza wiedza?", odbyło się w dniach 20–26 października 2025 r. Podczas zorganizowanego przez Bibliotekę UMW spotkania szkoleniowo-informacyjnego „Porozmawiajmy o… Data Management Plan" poruszono kwestie związane z obowiązkiem tworzenia DMP (zob. il. 2). Omówiono też obowiązek oraz korzyści płynące z otwartego udostępniania danych badawczych będących efektem realizacji działań badawczych realizowanych ze środków publicznych.

PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWEJ DZIAŁALNOŚCI

Od połowy listopada 2024 r. do końca lipca 2025 r. zespół Data Stewards uzyskał dostęp do 77 planów zarządzania danymi. W systemie OSF, w wyniku nadanej bibliotekarkom przez naukowców roli Czytelnika, widocznych było 75 planów, 2 kolejne przesłano drogą elektroniczną. Naukowcy zgłosili do konsultacji łącznie 59 DMP, z czego 51 dokumentów opracowano w pierwszej połowie 2025 r. Pozostałych 18 planów nie zgłoszono do konsultacji – po 9 w każdym analizowanym roku (zob. wykr. 1).

DMP konsultowane w 2025 r. dotyczyły konkursów Miniatura, Opus i Preludium, a także

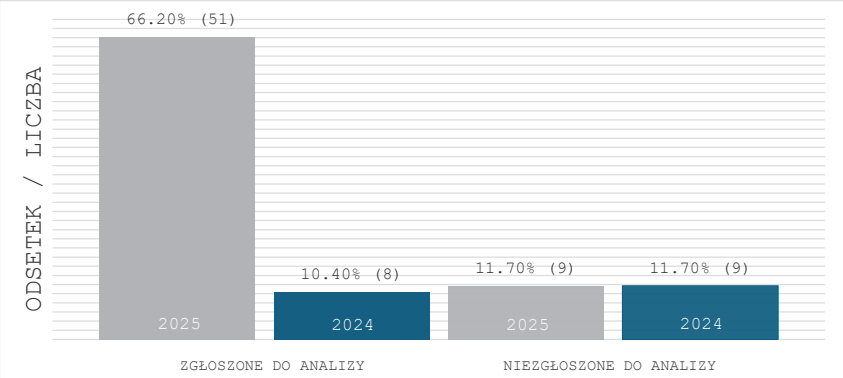

Wykr. 1. Status DMP w latach 2024–2025

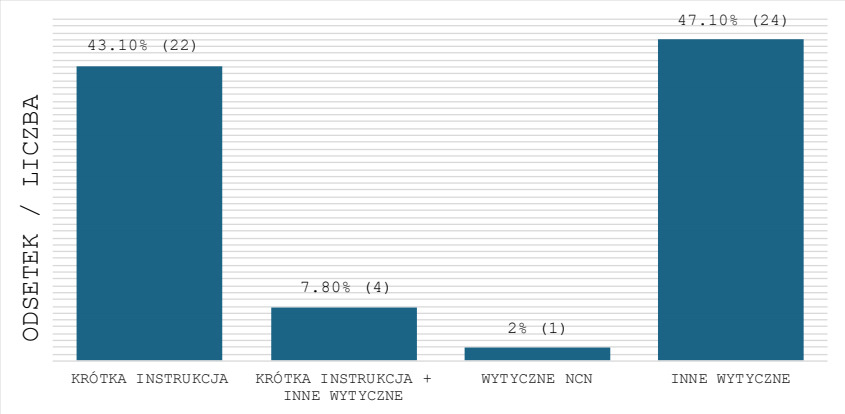

Wykr. 2. Źródła wytycznych dla DMP zgłoszonych w 2025 r.

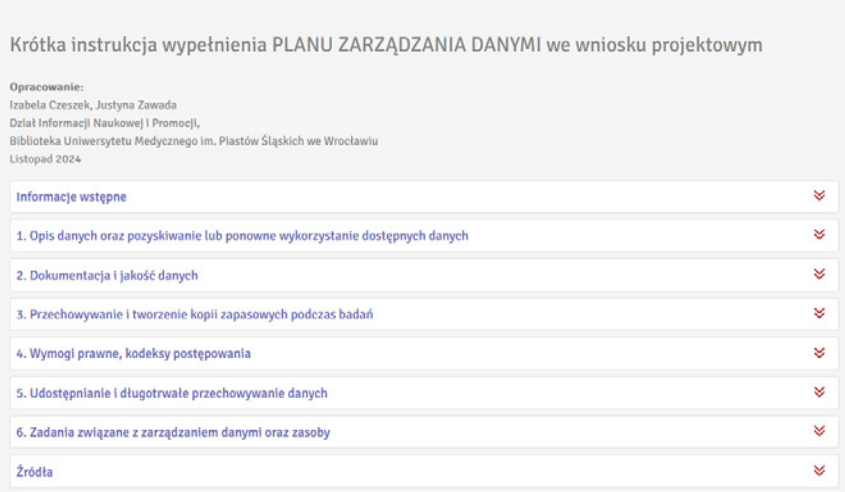
Krótka instrukcja wypełnienia PLANU ZARZĄDZANIA DANYMI we wniosku projektowym

Opracowanie:
Izabela Czeszek, Justyna Zawada
Dział Informacji Naukowej i Promocji,
Biblioteka Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
Listopad 2024

Informacje wstępne
1. Opis danych oraz pozyskiwanie lub ponowne wykorzystanie dostępnych danych
2. Dokumentacja i jakość danych
3. Przechowywanie i tworzenie kopii zapasowych podczas badań
4. Wymogi prawne, kodeksy postępowania
5. Udostępnianie i długotrwałe przechowywanie danych
6. Zadania związane z zarządzaniem danymi oraz zasoby
Źródła

II. 1. Krótka instrukcja wypełnienia Planu Zarządzania Danymi we wniosku projektowym

Porozmawiajmy o... Data Management Plan – spotkanie szkoleniowo-informacyjne w ramach tygodnia Open Access 20-24.10.2025

Biblioteka UMW zaprasza całą społeczność UMW zainteresowaną poruszaną tematyką na spotkanie szkoleniowo-informacyjne pt. "Porozmawiajmy o... Data Management Plan".

Spotkanie odbędzie się w ramach tegorocznego Open Access Week pod hasłem:
"Who owns our Knowledge? Do kogo należy nasza wiedza?"

Podczas spotkania porozmawiamy m.in. o tym:

- czym jest DMP,
- skąd wynika obowiązek utworzenia DMP
- dlaczego należy udostępniać dane będące efektem badań naukowych finansowanych z funduszy publicznych
- dlaczego warto je udostępniać?

Zachęcamy również do zadawania pytań – my spróbujemy na nie odpowiedzieć.

Spotkania odbędą się w jednym z wybranych terminów, w zależności od liczby chętnych:

- 20 października 2025 r.
- 21 października 2025 r.
- 24 października 2025 r.

Miejsce spotkania:
Biblioteka UMW, budynek CNiM, ul. Marcinkowskiego 2-6, Wrocław,Sala Multimedialna, II piętro

Godzina: 13:30-15:30

Udział w spotkaniu wymaga rejestracji: do 20 października 2025 r., godz. 12:00

Rejestracja

International Open Access Week
Porozmawiajmy o... Data Management Plan
Spotkania szkoleniowo-informacyjne w ramach tygodnia Open Access pod hasłem:
"Who owns our Knowledge? Do kogo należy nasza wiedza?"
Wybierz termin: 20 października 2025 r., 21 października 2025 r., 24 października 2025 r.
Godzina: 13:30-15:30
Miejsce: Biblioteka UMW, budynek CNiM, ul. Marcinkowskiego 2-6, Wrocław Sala Multimedialna, II piętro
Obowiązkowa rejestracja: do 20 października 2025 r., godz 12:00

II. 2. Strona wydarzenia szkoleniowego zorganizowanego z okazji International Open Access Week, 20–26.10.2025 r.

konkursów dwu- i wielostronnych: JPND Call 2025 i Weave-UNISONO. Właśnie te plany poddano bardziej szczegółowej analizie. Sprawdzono m.in., ile z nich zostało opracowanych według *Krótkiej instrukcji…* oraz ile DMP zgłoszonych do konsultacji zostało poddanych sugerowanym korektom i w jakim zakresie.

Analiza oparta na danych dostępnych w systemie OSF i w bazie opracowywanych planów zarządzania danymi wykazała, że w 2025 r. spośród 51 DMP zgłoszonych do konsultacji 22 naukowców przygotowało plany tylko na bazie wskazówek zamieszczonych w *Krótkiej instrukcji…*. Kolejne 4 plany powstały według instrukcji i „innych wytycznych", 1 – według wskazówek NCN, a pozostałe 24 DMP utworzono, wykorzystując „inne wytyczne" (zob. wykr. 2).

Korekty DMP proponowane przez zespół Data Stewards uwzględnione zostały w pełnym zakresie w 43 dokumentach, a częściowo – w 6. W 2 DMP nie uwzględniono ich wcale.

Dostępne dane wykazały również, że w 25 przypadkach aplikujący zwrócili się o dodatkowe konsultacje, a ich forma była dostosowana do potrzeb naukowców. O ile pierwsze konsultacje planów w niemal wszystkich przypadkach przeprowadzono za pośrednictwem uczelnianej poczty elektronicznej, o tyle kolejne odbywały się także za pośrednictwem telefonu i podczas indywidualnych spotkań w bibliotece.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że naukowcy chętnie korzystają ze wsparcia zespołu Data Stewards, działającego w strukturach biblioteki, w zakresie konsultowania DMP. Potwierdza też rosnącą świadomość aplikujących w obszarze zarządzania danymi i otwierania dostępu do wyników badań.

Dane badawcze, na których oparto powyższe analizy, zostały zdeponowane w Repozytorium PPM-UMW (*Data Management Plans at the Medical University of Wrocław from November 2024 to July 2025*) **[5]** i będą dostępne po publikacji niniejszego artykułu (DOI: 10.60956/89ns-x007).

PERSPEKTYWY

Wytyczne ujęte w instrukcji będą aktualizowane na podstawie zmieniających się wymagań grantodawcy i ewoluujących standardów w zakresie DMP. Na zmiany wpłynie także dalszy rozwój doświadczeń oraz kompetencji zespołu Data Stewards.

Stosownym korektom będzie ponadto poddawana pierwsza część instrukcji, czyli *Informacje wstępne* – zależnie od zmian w dostępnej infrastrukturze informatycznej i innych danych, które mogą okazać się przydatne dla osób aplikujących o fundusze publiczne na finansowanie badań.

PODSUMOWANIE

Opublikowanie *Krótkiej instrukcji…* i dalsze działania to przykład praktycznej współpracy między różnymi jednostkami UMW – uczelni ukierunkowanej na rozwój potencjału naukowo-badawczego pracowników oraz wspieranie otwartej nauki i efektywnego zarządzania danymi badawczymi (*research data management*). Warto podkreślić, że wcześniej obie jednostki – Biblioteka UMW i Centrum Zarządzania Projektami – nie miały wypracowanych obszarów współdziałania.

Zespół Data Stewards Biblioteki UMW zachęca naukowców, którzy zamierzają wziąć udział w konkursach NCN, do zapoznania się z instrukcją dostępną na stronie biblioteki i do korzystania z niej jako wsparcia nie tylko na etapie aplikowania o finansowanie działania badawczego, ale także przy wstępnym planowaniu jego realizacji.

Konsultacje w zakresie DMP prowadzi zespół Data Stewards w składzie:

- Izabela Czeszek, redaktor PPM-UMW (izabela.czeszek@umw.edu.pl, tel. 71 784 19 29),
- Aleksandra Kaczmarska, administrator PPM, PPM-UMW (aleksandra.kaczmarska@umw.edu.pl, tel. 71 784 19 14).

REFERENCES LIST

1. Pismo dyrektora NCN w sprawie zarządzania danymi naukowymi w projektach [Internet]. Narodowe Centrum Nauki; [cited 20.01.2026.] Available from: https://ncn.gov.pl/sites/default/files/pliki/2019_04_03_pismo_dyrektora_NCN_zarzadzanie_danymi_naukowymi.pdf
2. Krótka instrukcja wypełnienia PLANU ZARZĄDZANIA DANYMI we wniosku projektowym [Internet]. Biblioteka Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu; [cited 20.01.2026.] Available from: https://bg.umw.edu.pl/index.php/bez-kategorii/plan-zarzadzania-danymi-we-wniosku-projektowym-krotka-instrukcja-wypelnienia/
3. Zarządzanie danymi badawczymi. Poradnik dla naukowców i data stewardów [Internet]. Platforma Otwartej Nauki; [cited 20.01.2026.] Available from: https://pon.edu.pl/images/2025/poradnikv2.pdf
4. Wytyczne dla wnioskodawców do uzupełnienia PLANU ZARZĄDZANIA DANYMI w projekcie badawczym [Internet]. Narodowe Centrum Nauki; [cited 20.01.2026.] Available from: https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/pliki/regulaminy/wytyczne_zarzadzanie_danymi.pdf
5. Czeszek I. Data Management Plans at the Medical University of Wrocław from November 2024 to July 2025 [Internet]. Polska Platforma Medyczna; [cited 11.02.2026.] Available from: https://ppm.umw.edu.pl/info/researchdata/UMW3ff5cef825f2424798689ea96800c088/

Izabela Czeszek
Main Library, Wroclaw Medical University, Poland
Correspondence to: izabela.czeszek@umw.edu.pl
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5340-6002

Graduate of the Master's degree program in Library and Information Studies at the Faculty of Letters at the University of Wrocław and the European Open Science School Data Steward School 2025. Employee of the Main Library of the Wrocław Medical University since 2014. Acting as, and consequently employed as, the manager of the 2nd branch of the UMW Main Library at the Faculty of Medicine and Dentistry in the years 2019–2020. Since 2022, as an employee of the Scientific Information and Promotion Department, she is responsible for supervising the process of submitting research data to the Repository of the Polish Medical Platform of the Wrocław Medical University, as well as the input of data concerning the University's employees' academic activity. Since late 2024, she acts as a data management plan consultant, as well as a data steward since January 2026.

Zuzanna Jernaś

Traces of history in the collection of the Main Library of the Poznan University of Medical Science. Marks of provenance in early printed books, their past owners and their ties with the university

Ślady historii w zbiorach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Znaki proweniencyjne starodruków i dawni właściciele książek oraz ich związki z Uniwersytetem

Medical Library Forum 2025;18(1):19–26
DOI: 10.34738/mlf.0105

Main Library, Poznan University of Medical Sciences, Poland
Correspondence to: **zjernas@ump.edu.pl**

Abstract

The collection of early printed books held by the Main Library of the Poznan University of Medical Sciences is currently being catalogued. An important part of this process is provenance research. The article aims to present selected provenances of individuals and institutions connected with the history of the University and the origins of medical studies in Poznan.

Streszczenie

W zbiorach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu znajduje się kolekcja starodruków. Trwają prace nad katalogowaniem zbiorów, a ważnym elementem tego procesu są badania proweniencyjne. Artykuł ma na celu przedstawienie kilku wybranych proweniencji – osób oraz instytucji powiązanych z historią Uniwersytetu Medycznego i genezą studiów medycznych w Poznaniu.

Keywords

early printed books, provenance research, book ownership marks, Poznan University of Medical Science

ORIGINAL ARTICLE

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license.

The collection of early printed books of the Main Library of the Poznan University of Medical Sciences (BG UMP) is currently being catalogued. Provenance research has allowed us to establish the collections some that of these volumes originate from. This article aims to present a selection of provenances historically connected to UMP and the city of Poznan.

A FEW WORDS ON PROVENANCES

Every book has its history – and not just the one printed on its pages. One of the ways of looking into the past of a specific volume is to check for ownership marks placed by its previous owners **[1]**. It can turn out that a certain publication has had an eventful past, especially in the case of early printed books.

The eldest volume in the collection of BG UMP is over five hundred years old[1]. Discovering what an antique book like this has gone through over the centuries is a unique challenge for a librarian taking care of such historical collections.

While cataloguing the collection of early printed books in BG UMP, we carry out provenance research, including recognising ownership marks and identifying the books' past owners **[1]**. The term "provenance" stems from the Latin *provenio*, meaning "to come forth" **[2]**. Ownership marks can come in many forms, depending on the owner and the trends of the given era. They are usually handwritten inscriptions, bookplates, or stamps placed on the title page, the endpaper, or other places in the book **[3]**.

The provenance structure serves as additional source value of the collection**[4]**, since it provides information on the people for whom the book was an everyday item. The user's inscription is proof for the relationship between the item and the person. Therefore, the book is not only a memorabilia and a testament to the activities of its past owners, but also a historical source.

In the case of medical literature, the books were mostly owned by doctors and other people working in the medical field. The collection of BG UMP contains numerous volumes that once belonged to people and institutions which have played a significant role in the history of medicine – both on a local and national level.

EARLY PRINTED BOOKS IN THE COLLECTION OF BG UMP

The collection of early printed books in BG UMP consists of five hundred volumes and four hundred and five titles spanning from the 16th to the first half of the 19th century, with the largest number of volumes being from the 18th century. All the books in the collection share a common theme, with most titles concerning medicine and related sciences – surgery, anatomy, botany, and hygiene. The collection includes classic works by Galen and Vesalius, medical treaties by Samuel-Auguste Tissot (both in original and Polish translation) and Joseph Plenck, as well as works by Polish authors, including Szymon Syreniusz, Ludwik Perzyna, and Józef Rogaliński. Most volumes are in Latin, German, and French; books written in Polish constitute only ten percent of the collection.

Most of the early printed books from the collection of BG UMP were acquired from the Department of the History of Medicine of the Academy of Medicine in the 1980s **[5]**. Currently, the only method of expanding the collection is inheriting the volumes from liquidated libraries of other organisational units of UMP. The history of the library's collection dates back to the times when prof. Adam Wrzosek worked on establishing a library of the Faculty of Medicine at the University of Poznan **[6]**, which had also included early printed books. Back then, the volumes were mostly gifted, or purchased from doctors or their widows **[6]**.

THE HISTORY OF INSTITUTIONS HIDDEN IN OLD STAMPS

The rich history of the university is reflected in the ownership marks placed in the early printed books. They allow us to trace both the structural changes in the institution, as well as the evolution in its nomenclature. Different stages of organisation of medical studies in Poznan are illustrated by the numerous stamps left by various institutions over the years.

One of the most common marks of provenance in the early printed books in the collection of BG UMP is the oval green stamp of the Poznan Society for the Advancement of Arts and Sciences (PTPN). It is worth noting that this institution, founded in 1857 **[7]**, intended to integrate the academic society and fight for the preservation of Polishness in the Greater Poland region. PTPN has played a significant role in the academic history of Poznan, as their members initiated the creation of the University of Poznan in 1919 **[7]**, from which the most important universities in the city originated: Adam Mickiewicz University, Poznan University of Economics and Business, Poznan University of Physical Education, and Poznan University of Medical Sciences **[8]**.

The Society's structures included a library, which aimed not only to gather literature, but also to protect the Polish intellectual legacy in Greater Poland, which was under the influence of Germanisation at the time. Throughout the years, the Society's Library expanded its collections thanks to donations (among other things) – in 1939, it consisted of about one hundred and forty thousand volumes **[9]**.

The University of Poznan, which conducted comprehensive scientific and teaching activities, had its own library collection. During the interwar period it was one of only five public universities in Poland that taught courses in medicine **[10]**. The Chair of History of Philosophy of Medicine functioned as part of the Faculty of Medicine, and was later turned into a department **[8]**.

The activity of the University of Poznan was cut short by World War II. A new university founded by the Nazis – Reichsuniversität Posen – was opened in 1941 and operated until 1945. It was supposed to replace the closed Polish university **[11]**. The occupants aimed to destroy Polish academia and culture, and creating a new academic institution for educating German elites on the Eastern territory was one of the means to achieve that goal **[11]**. They appropriated the buildings of the university, including all the equipment and research tools**[6]**, as well as confiscated the collections of both private and institutional libraries. That is what happened to the books belonging to the university and the aforementioned library of PTPN.

Traces of that history remain in the form of the Reichsuniversität Posen stamps found in about two hundred books – German, French, and Latin. They were kept in the Church of St. Michael the Archangel, which the Germans used as storage **[6, 9]**. After the war, prof. Wrzosek successfully recovered some of these volumes **[6]**.

Aside from the history of the University itself, we can trace back the history of another institution connected to the UMP – the Obstetric-Gynaecological Hospital. In the German-language edition of Vesalius' *De humani corporis fabrica*,

there is a stamp saying „Bücherei der Landesfrauenklinik mit Hebammenlehranstalt Posen", originating from the library of the hospital founded by the Germans in early 20th century. After Poland regained independence, the facility was taken over by Polish administration. In 1921, the hospital became the headquarters of the Obstetric-Gynaecological Clinic of the University of Poznan and remains a unit of UMP to this day **[12]**.

PERSONAL PROVENANCES

Many professors were bibliophiles and collectors of books which eventually ended up on the shelves of scientific libraries. There is no shortage of marks of provenance left by inspiring people in the early printed books collection of BG UMP.

Professors connected to the medical society were among the most active organisers of the University of Poznan. One of them was Heliodor Święcicki (1854–1923) – gynaecologist and obstetrician, first rector of the University; he began his activity in the PTPN as a librarian, and became the chairman of the Society in 1915 **[13]**. He left his mark on the history of the city – the Gynaecological-Obstetric Hospital and the building of the Adam Mickiewicz University located on Grunwaldzka Street are named after him, as well as one of the streets in Poznan. Among the provenance marks in the BG UMP collection of early printed books, there is one volume with a stamp placed by prof. Święcicki.

One of the close coworkers of prof. Święcicki was the aforementioned prof. Adam Wrzosek (1875–1965) – historian of medicine, co-founder of the Polish school of history and philosophy of medicine, pathologist, especially known for his teaching and organisational skills **[14]**. Aside from his contributions to the creation of library collections, he has held various positions in the organisational structures of the University, such as the dean of the Faculty of Medicine. Later on, he was engaged in establishing the underground University of the Western Lands, which operated in Warsaw under the Nazi occupation. He was the head of the Chair of History and Philosophy of Medicine of the University of Poznan, and after the war, he helped reestablish the Department of History and Philosophy of Medical Sciences of the Academy of Medicine in Poznan **[14]**. One of the buildings on the campus of the UMP was named after him, as well as a street in Poznan. The early printed books collected by prof. Wrzosek and one volume with his personal stamp are valuable memorabilia left by the renowned researcher.

Franciszek Chłapowski (1846–1923), a professor of the University of Poznan, had wide academic interests, including internal medicine, geology, and hygiene. He was also known for his socio-political activities, e.g. in the structures of the Faculty of Medicine of the PTNP **[15]**. Two volumes from his personal collection remain in the early printed books collection of BG UMP.

About twenty volumes of the early printed books include the inscription of Ferdynand Chotomski (1797–1880) – doctor, artist, and book collector**[16]**. Chotomski was an honourable member of the PTNP **[17]**. He participated in the November uprising, and left for Paris after its fall in 1831 **[16]**. That is most likely where he purchased an interesting copy of Naturales et medicinales qvaestiones…, which showcases the history of the volume. Chotomski's book contains several marks of provenance. The first one was left by a 16th century Parisian surgeon François Rasse des Noeux – „Franciscus Rassinis Noens chirurgus pariensis 1563" on the bottom of the title page. Another inscription was left in the centre of the title page by Chotomski himself: „Comes de Dienheim Prawdzic Chotomski". The same page also shows a crossed out green stamp of PTPN, while next to the title page we can see a stamp of the Chair of History and Philosophy of Medicine of the University of Poznan.

Another volume previously owned by Chotomski also has an interesting history. Next to the printer's mark, there is a handwritten inscription: „Comes de Dienheim Prawdzic de Szczawin et de Trąmbki de Chotomski". From Chotomski's collection, the book was moved to the PTPN library, as shown by the oval green stamp next to the previous owner's inscription. On the upper part of the title page, there is a stamp: „Reichsuniversität Posen / Geschichte der Medizin" – showing that the book was later appropriated by the Nazis.

CONCLUSIONS

Books can survive hundreds of years and travel hundreds of kilometres before they reach a library shelf. Some of them retain marks left by their previous owners, which constitute a valuable source of information for the next generations.

Up until this point, the analysis of some of the early printed books has shown that in many cases, they used to belong to doctors engaged in the activity of the Poznan Society for the Advancement of Arts and Sciences. For the Main Library of the Poznan University of Medical Sciences, the volumes which previously belonged to Adam Wrzosek and Heliodor Święcicki are especially valuable, as their activity had a great impact on the establishing and development of medical studies in Poznan.

Ownership marks can be helpful in recovering the history of institutions, especially those with a longstanding tradition, such as UMP. Volumes with the stamps of the Poznan Society for the Advancement of Arts and Sciences, the University of Poznan, the Academy of Medicine, and the Poznan University of Medical Sciences allow us to trace back the institutional and organisational changes which have shaped the medical studies in the city. The German stamps, from the libraries Landesfrauenklinik mit Hebammenlehranstalt Posen during the partition era and Reichsuniversität Posen from the time of World War II, are a testament to the complex history of Poznan and the Greater Poland region – places whose history is showcased also on the pages of early printed books.

Books containing stamps and inscriptions of people important to the medical society are valuable memorabilia today, which is why we plan on conducting more provenance research in the Main Library of the Poznan University of Medical Sciences. Further, deeper research on the history of book collections could also prove to be valuable. We can suspect that many more owners' inscriptions, stamps, and bookplates await to be discovered in early printed books.

W Bibliotece Głównej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu (BG UMP) prowadzone są prace nad katalogowaniem kolekcji starodruków. Badania proweniencyjne pozwoliły ustalić, z jakich księgozbiorów pochodzą niektóre egzemplarze. Celem artykułu jest przedstawienie kilku wybranych proweniencji powiązanych z UMP i Poznaniem na tle historycznym.

KRÓTKO O PROWENIENCJACH

Każda książka ma swoją historię – oprócz tej zapisanej drukiem na jej kartach. Jednym ze sposobów, aby prześledzić losy poszczególnych woluminów, jest odczytywanie znaków własnościowych

naniesionych przez dawnych właścicieli **[1]**. Niekiedy droga przebyta przez dany egzemplarz okazuje się bardzo długa, szczególnie jeśli mamy do czynienia ze starodrukiem.

Najstarszy wolumin w zbiorach BG UMP liczy ponad 500 lat[1]. Odkrywanie drogi, którą przez wieki przebyła książka, jest wyjątkowym wyzwaniem dla bibliotekarza mającego pod opieką tak stare zbiory.

Procesowi katalogowania starodruków w BG UMP towarzyszą badania proweniencyjne – polegają one na odczytywaniu znaków własnościowych oraz identyfikacji dawnych właścicieli **[1]**. Sam termin „proweniencja" wywodzi się z łacińskiego *provenio,* które oznacza „pochodzę" **[2]**. Znaki własnościowe mogą przybierać różne formy, zależnie od właściciela i trendów panujących w danej epoce. Najczęściej są to odręczne wpisy, ekslibrisy lub pieczątki, umieszczane na stronie tytułowej i wyklejkach czy w innych miejscach książki **[3]**.

Struktura proweniencyjna stanowi dodatkową wartość źródłową księgozbioru **[4]**. Dlaczego tak jest? Otóż proweniencje dostarczają informacji o ludziach, dla których książka była przedmiotem codziennego użytku. Wpis użytkownika jest dowodem na związek między przedmiotem a osobą. Książka staje się dzięki temu nie tylko pamiątką i świadectwem działalności dawnych właścicieli, lecz także źródłem do badań, np. historycznych.

W przypadku literatury medycznej właścicielami książek byli najczęściej lekarze i przedstawiciele zawodów związanych z praktyką medyczną. W zbiorach BG UMP znajduje się wiele woluminów należących niegdyś do osób i instytucji odgrywających istotną rolę w historii medycyny – zarówno lokalnej, jak i ogólnopolskiej.

STARODRUKI Z KSIĘGOZBIORU BG UMP

Kolekcja starodruków BG UMP liczy 500 woluminów i 405 tytułów. Chronologicznie całość zbioru obejmuje druki od XVI do pierwszej połowy XIX w., a najliczniejszą grupę tworzą druki XVIII-wieczne. Ważną cechą kolekcji jest spójna tematyka – dominują tytuły dotyczące medycyny i nauk pokrewnych: chirurgii, anatomii, botaniki czy higieny. W kolekcji znajdują się klasyczne dzieła Galena i Vesaliusa, traktaty medyczne m.in. Samuela Augusta Tissota (w tłumaczeniu na język polski i w oryginale) i Josepha Plencka, a także prace polskich autorów, wśród nich Szymona Syreniusza, Ludwika Perzyny czy Józefa Rogalińskiego. Przeważają druki w językach łacińskim, niemieckim i francuskim; polskojęzyczne stanowią ok. 10% zbioru.

Większość starodruków z kolekcji BG UMP została przejęta w latach 80. XX w. z Zakładu Historii Medycyny Akademii Medycznej **[5]**. Obecnie jedyną metodą poszerzania kolekcji jest przejmowanie księgozbiorów po likwidowanych bibliotekach innych jednostek organizacyjnych UMP. Historia gromadzenia księgozbioru sięga wielu pokoleń wstecz – aż do czasów Uniwersytetu Poznańskiego i tworzenia biblioteki na Wydziale Lekarskim, w której skład wchodziły też starodruki i za której kształtowanie odpowiadał prof. Adam Wrzosek **[6]**. Książki pozyskiwano wtedy przede wszystkim poprzez zakupy (od lekarzy lub wdów po lekarzach) i dzięki darowiznom **[6]**.

HISTORIA INSTYTUCJI NA DAWNYCH PIECZĄTKACH

Bogata historia uczelni znajduje odzwierciedlenie w znakach własnościowych, którymi opatrzone są starodruki. Dzięki nim można prześledzić zarówno zmiany w strukturze instytucji, jak i ewolucję jej nazw. Różne etapy organizacji studiów medycznych w Poznaniu są ilustrowane przez liczne pieczątki pozostawione przez kolejne instytucje.

Jednym z najczęściej spotykanych znaków proweniencyjnych w kolekcji starodruków BG UMP jest owalna zielona pieczątka Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (PTPN). Warto zaznaczyć, że instytucja ta, założona w 1857 r. **[7]**, miała na celu integrowanie środowiska naukowego i walkę o zachowanie polskości w Wielkopolsce. Co istotne, PTPN odegrało znaczącą rolę w dziejach poznańskiej nauki – to właśnie jego członkowie zainicjowali w 1919 r. powstanie Uniwersytetu Poznańskiego (UP) **[7]**, z którego wywodzą się najważniejsze uczelnie miasta: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (UAM), Uniwersytet Przyrodniczy, Akademia Wychowania Fizycznego i Uniwersytet Medyczny **[8]**.

W strukturach Towarzystwa funkcjonowała biblioteka, której zadaniem było nie tylko gromadzenie literatury, ale również ochrona polskiego dorobku intelektualnego w germanizowanej Wielkopolsce. Przez lata działalności Biblioteka PTPN poszerzała swoje zbiory m.in. poprzez donacje, a w roku 1939 liczyła ok. 140 tys. woluminów **[9]**.

Uniwersytet Poznański, prowadzący intensywną działalność dydaktyczną i naukową, posiadał własne zbiory biblioteczne. W dwudziestoleciu międzywojennym był jedną z pięciu publicznych uczelni, które uczyły medycyny **[10]**. W ramach Wydziału Lekarskiego funkcjonowała Katedra Historii i Filozofii Medycyny, z czasem zamieniona na zakład **[8]**.

Działalność UP przerwał wybuch II wojny światowej. Wkrótce powstała uczelnia założona przez hitlerowców. Reichsuniversität Posen, niemiecki uniwersytet działający w okupowanym Poznaniu w latach 1941–1945, miał zastąpić zamkniętą polską uczelnię **[11]**. Okupanci działali w celu zniszczenia polskiej nauki i kultury, czemu służyć miało stworzenie ośrodka naukowego kształtującego elity niemieckie na ziemiach wschodnich **[11]**. Zajęli więc budynki UP wraz z wyposażeniem sal i sprzętem do badań **[6]**. Ponadto rozpoczęli konfiskatę bibliotek prywatnych i instytucjonalnych. Taki właśnie los spotkał książki należące do UP i wspomnianej biblioteki PTPN.

Śladem historii są pieczątki Reichsuniversität Posen widoczne na kartach ok. 200 książek – niemieckich, francuskich i łacińskich. Były one przechowywane w kościele św. Michała Archanioła, służącym Niemcom jako magazyn **[6, 9]**. Po wojnie prof. Wrzoskowi udało się odzyskać część księgozbiorów **[6]**.

Poza historią samego Uniwersytetu można prześledzić także dzieje innej instytucji związanej z UMP – Szpitala Ginekologiczno-Położniczego. W niemieckojęzycznym wydaniu dzieła Vesaliusa *De humani corporis fabrica* znajduje się pieczątka z napisem *„Bücherei der Landesfrauenklinik mit Hebammenlehranstalt Posen",* pochodząca z biblioteki szpitala założonego przez Niemców na początku XX w. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości placówkę przejęła polska administracja. W roku 1921 szpital stał się siedzibą Kliniki Ginekologiczno-Położniczej Uniwersytetu Poznańskiego i do dzisiaj jest jednostką akademicką UMP **[12]**.

PROWENIENCJE OSOBISTE

Wielu profesorów było bibliofilami i kolekcjonerami książek, które z czasem trafiły na półki bibliotek naukowych. W kolekcji starodruków BG UMP nie brakuje znaków proweniencyjnych inspirujących postaci.

1 *Speculum lapidum clarissimi artium et medicine doctoris Camilli Leonardi Pisaurensis*, 1516, sygn. SD 104 I.

Do grona najaktywniejszych organizatorów Uniwersytetu Poznańskiego należeli profesorowie związani ze środowiskiem medycznym. Wśród nich szczególne miejsce zajmuje Heliodor Święcicki (1854–1923) – lekarz ginekolog i położnik, pierwszy rektor UP. Swoją działalność w PTPN rozpoczął jako bibliotekarz, a w 1915 r. objął funkcję prezesa Towarzystwa **[13]**. Na trwałe zapisał się w historii miasta – jest patronem m.in. Szpitala Ginekologiczno-Położniczego i gmachu UAM przy ul. Grunwaldzkiej, jego imię nadano też jednej z poznańskich ulic. Wśród znaków proweniencyjnych znajdujących się w kolekcji starodruków BG UMP zachował się jeden wolumin z pieczątką należącą do prof. Święcickiego.

Bliskim współpracownikiem prof. Heliodora Święcickiego był wspomniany już prof. Adam Wrzosek (1875–1965) – historyk medycyny, współtwórca polskiej szkoły historii i filozofii medycyny, lekarz patolog, szczególnie ceniony za umiejętności organizacyjne i dydaktyczne **[14]**. Oprócz przywołanej wcześniej aktywności w zakresie kształtowania księgozbiorów zajmował stanowiska w strukturach UP – był m.in. dziekanem Wydziału Lekarskiego. Następnie zaangażował się w tworzenie tajnego Uniwersytetu Ziem Zachodnich, działającego w okupowanej przez Niemców Warszawie. Kierował Katedrą Historii i Filozofii Medycyny UP, a po wojnie zajął się odbudowaniem Zakładu Historii i Filozofii Nauk Medycznych Akademii Medycznej w Poznaniu **[14]**. Jest patronem budynku na kampusie Uniwersytetu Medycznego i ulicy na poznańskich Winiarach. Starodruki zgromadzone przez prof. Wrzoska i jeden egzemplarz z jego prywatną pieczątką pozostają cennymi pamiątkami działalności zasłużonego badacza.

Franciszek Chłapowski (1846–1923), profesor UP, miał szerokie zainteresowania naukowe, obejmujące medycynę wewnętrzną, geologię czy higienę. Znany był również z działalności społeczno-politycznej, m.in. w ramach Wydziału Lekarskiego PTNP **[15]**. Dwa egzemplarze z jego osobistego księgozbioru pozostają w kolekcji starodruków BG UMP.

Na ok. 20 woluminach francuskich starodruków widnieje wpis Ferdynanda Chotomskiego (1797–1880) – lekarza i artysty, który także kolekcjonował książki **[16]**. Chotomski był członkiem honorowym PTPN **[17]**. Brał udział w powstaniu listopadowym, a po jego upadku w roku 1831 wyjechał do Paryża **[16]** i prawdopodobnie tam nabył ciekawy egzemplarz *Naturales et medicinales qvaestiones…*, doskonale pokazujący drogę, jaką przebyła książka. Na książce Ferdynanda Chotomskiego wyraźnie widać kolejność znaków własnościowych. Wolumin jako pierwszy opatrzył podpisem (w dolnej części strony tytułowej: „Franciscus Rassinis Noens chirurgus pariensis 1563") paryski chirurg François Rasse des Noeux, żyjący w XVI w. Następnie swój wpis własnościowy naniósł Ferdynand Chotomski (wpis w centralnej części strony tytułowej: „Comes de Dienheim Prawdzic Chotomski"). Na stronie tytułowej widać też przekreśloną zieloną pieczątkę PTPN, a na *verso* karty tytułowej znajduje się pieczątka Katedry Historii i Filozofii Medycyny UP.

Interesująca jest także historia innego egzemplarza, który należał do Chotomskiego (wpis odręczny obok sygnetu drukarskiego: „Comes de Dienheim Prawdzic de Szczawin et de Trąmbki de Chotomski"). Następnie tom trafił do księgozbioru biblioteki PTPN – o czym świadczy owalna zielona pieczątka obok wpisu Chotomskiego – by później zostać opieczętowany przez Niemców (pieczątka w górnej części strony tytułowej: „Reichsuniversität Posen / Geschichte der Medizin").

WNIOSKI

Książki mogą przetrwać setki lat i przemierzyć wiele kilometrów, zanim trafią na półki bibliotek. Niektóre zachowują ślady użytkowania pozostawione przez dawnych właścicieli, będące cennym źródłem informacji dla następnych pokoleń.

Dotychczasowa analiza proweniencji części starodruków wykazała, że w wielu przypadkach poprzednimi właścicielami byli lekarze zaangażowani w działalność Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Szczególnie cenne dla Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu są woluminy Adama Wrzoska i Heliodora Święcickiego, których działalność miała znaczący wpływ na powstanie i rozwój studiów medycznych w Poznaniu.

Znaki własnościowe mogą być pomocne w odtwarzaniu historii instytucji, szczególnie tych z długą tradycją, jak UMP. Woluminy opatrzone pieczęciami kolejno Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Uniwersytetu Poznańskiego, Akademii Medycznej i Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu pozwalają prześledzić zmiany instytucjonalne i organizacyjne, które kształtowały obraz studiów medycznych w mieście. Z kolei pieczątki niemieckie (biblioteki Landesfrauenklinik mit Hebammenlehranstalt Posen z czasów zaborów oraz Reichsuniversität Posen z okresu II wojny światowej) są świadectwem złożonych losów Poznania i Wielkopolski – miejsc, których historia odcisnęła się również na kartach starodruków.

Książki opatrzone pieczęciami i wpisami osób ważnych dla naszego środowiska to dziś bezcenne pamiątki. Dlatego w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu planowane są dalsze badania proweniencyjne. Ponadto wartościowe byłyby dalsze, pogłębione badania nad dziejami księgozbiorów. Można przypuszczać, że starodruki kryją na swoich kartach jeszcze wiele wpisów własnościowych, pieczątek i ekslibrisów wartych odkrycia.

REFERENCE LIST

1. Sipayłło M. O metodzie badań proweniencyjnych starych druków. Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi. 1975;1:9–30.
2. Proweniencja. In: Birkenmajer A, Kocowski B, Trzynadlowski J, editors. Encyklopedia wiedzy o książce. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich; 1971.
3. Czekajewska-Jędrusik A. Elementy rękopiśmienne w drukowanej książce staropolskiej. Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi. 1980;4:69–90.
4. Kocójowa M. Potrzeby i oczekiwania w zakresie badań proweniencyjnych. Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi. 1993;13:329–36.
5. Tomaszkiewicz R. Opracowanie alfabetyczne i rzeczowe księgozbioru. In: Piotrowicz A, editor. Półwiecze Biblioteki Głównej. Poznań: Dział Wydawnictw Uczelnianych Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu; 2002. pp. 24–8.
6. Magowska A. Habent sua fata libelli: O księgozbiorze i pasji historyczno-medycznej Adama Wrzoska oraz jego związku z GBL. Referat prezentowany na konferencji jubileuszowej 80-lecia Głównej Biblioteki Lekarskiej, Zamek Królewski w Warszawie, 11 września 2025 [Internet]. YouTube; [cited 30.12.2025.] Available from: https://www.youtube.com/live/Gr1yVMkRoiM?si=wnZgldmMaIBZF1aR&t=18971
7. Głowacka-Sobiech E. Geneza i początki działalności Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W 150 rocznicę powstania. Biuletyn Historii Wychowania. 2007;23:63–8
8. Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w latach 1950–2019. Historia i luminarze nauki. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM; 2019.
9. Baumgart J. Losy Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w latach 1939–1947 ze wstępem i w opracowaniu Norberta Delestowicza. Biblioteka. 2021;25(34):171–200.

10. Gutt RW. Rozwój nauk medycznych w Polsce w latach 1919–1951. Kwartalnik Historii Nauki i Techniki. 1991;36(1):87–132.
11. Uniwersytet w czasie wojny 1939–1945. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM; 2019.
12. Ginekologiczno-Położniczy Szpital Kliniczny przy ul. Polnej w Poznaniu 1901–2011. Tradycja i nowoczesność. Poznań: Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu; 2011.
13. Musielak M. Heliodor Święcicki (1854–1923). Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM; 2013.
14. Musielak M. Profesor Adam Wrzosek (1875–1965) – historyk i filozof medycyny. Zarys biografii intelektualnej. Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu; 2022.
15. Rezler M. Sylwetki zasłużonych poznaniaków. Biogramy historyczne. In: Wielka Księga Miasta Poznania. Poznań: Koziołki Poznańskie; 1994. p. 732.
16. Zembrzuski L. Chotomski Ferdynand. In: Polski Słownik Biograficzny T 3. Kraków: Polska Akademia Umiejętności; 1937. pp. 432–3.
17. Erzepki B. Spis członków Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu od zawiązania Towarzystwa w r. 1857 po dzień 30 czerwca 1895. Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; 1896.

Zuzanna Jernaś
Main Library, Poznan University of Medical Sciences, Poland
Correspondence to: **zjernas@ump.edu.pl**
https://orcid.org/0009-0008-6200-1451

Appendix

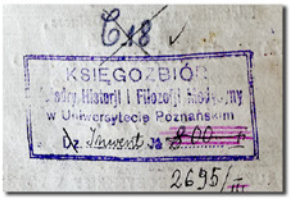

Fig. 1. Stamp of the Chair of the History and Philosophy of Medicine of the University of Poznan

Fig. 2. Stamp of Reichsuniversität Posen

Fig. 3. Stamp of Bücherei der Landesfrauenklinik mit Hebammenlehranstalt Posen

Fig. 4. Stamp of Heliodor Święcicki

Fig. 5. Stamp of Adam Wrzosek

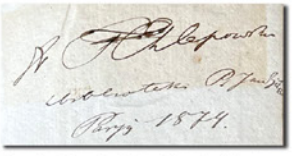

Fig. 6. Handwritten inscription of Franciszek Chłapowski

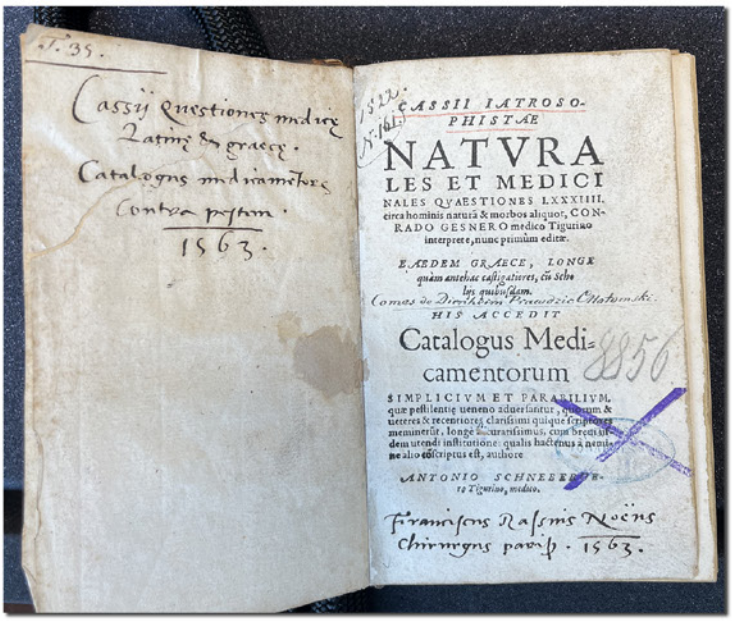

Fig. 7. A volume of the book Naturales et medicinales qvaestiones...

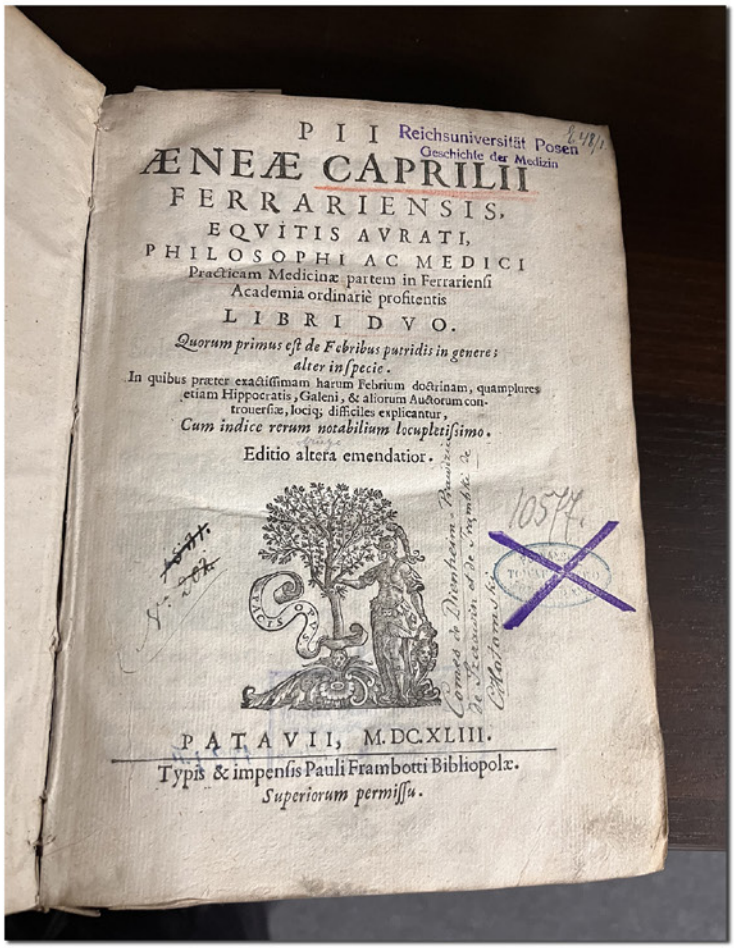

Fig. 8. A volume of the book Pio Enei Caprilego Libri duo...

Załącznik

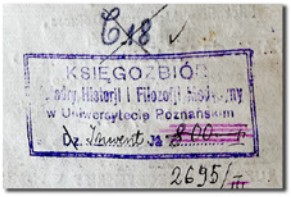

Il. 1. Pieczątka Katedry Historii i Filozofii Medycyny Uniwersytetu Poznańskiego

Il. 2. Pieczątka Reichsuniversität Posen

Il. 3. Pieczątka Bücherei der Landesfrauenklinik mit Hebammenlehranstalt Posen

Il. 4. Pieczątka Heliodora Święcickiego

Il. 5. Pieczątka Adama Wrzoska

Il. 6. Odręczny wpis Franciszka Chłapowskiego

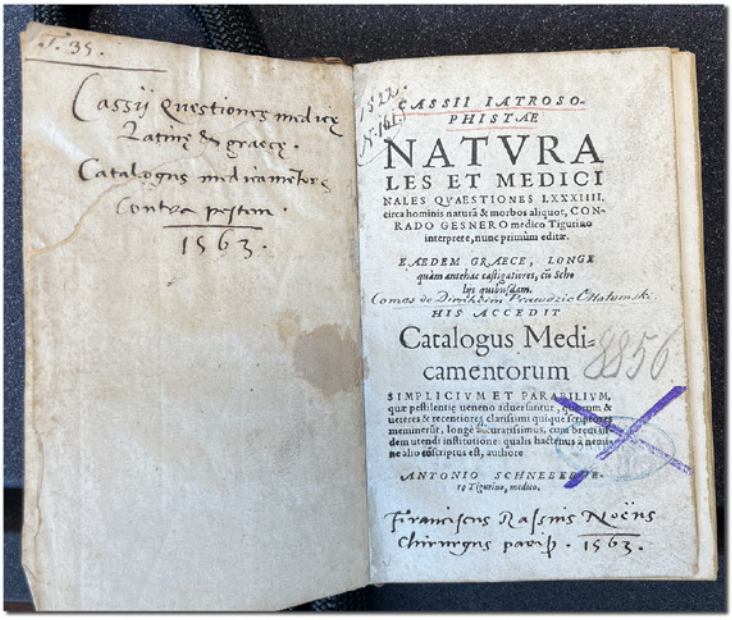

Il. 7. Egzemplarz książki Naturales et medicinales qvaestiones...

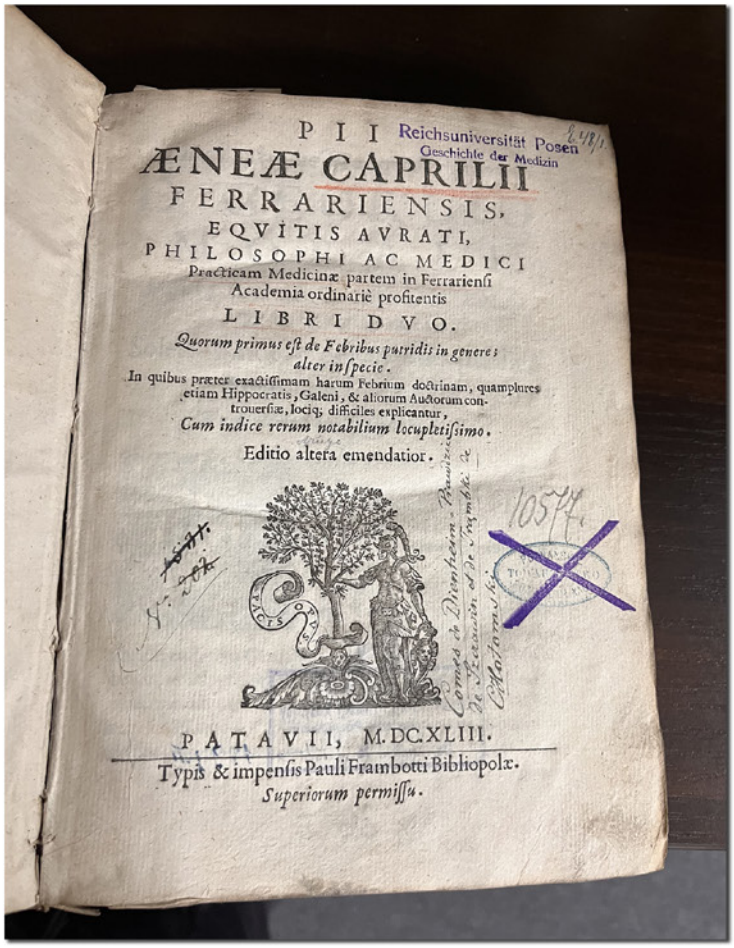

Il. 8. Egzemplarz książki Pio Enei Caprilego Libri duo...

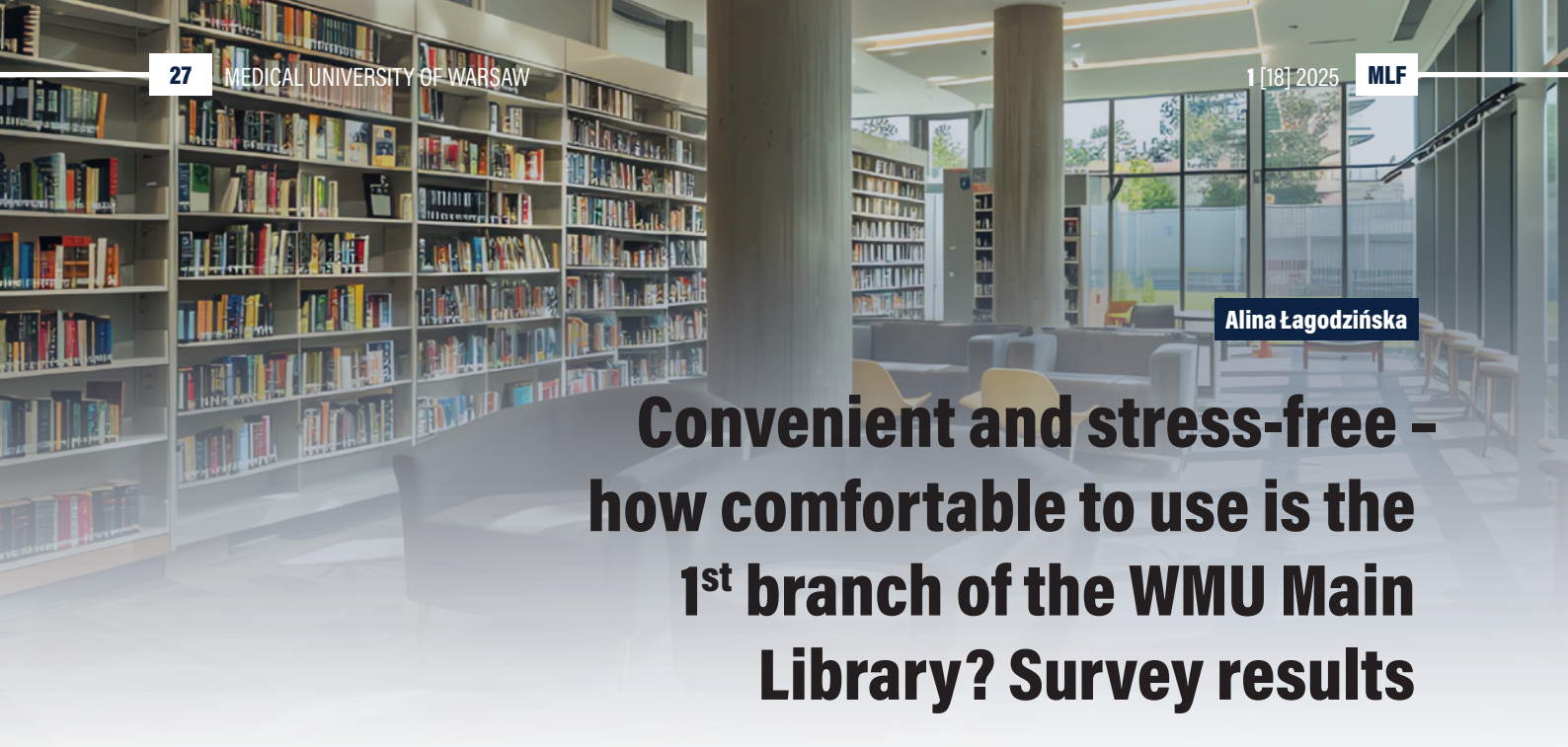

Alina Łagodzińska

Convenient and stress-free – how comfortable to use is the 1st branch of the WMU Main Library? Survey results

Wygodnie i bez stresu – percepcja komfortu korzystania z Filii nr 1 Biblioteki Głównej UMW. Wyniki ankiety

Medical Library Forum 2025;18(1):27–43
DOI: 10.34738/mlf.0103

Main Library, Wroclaw Medical University, Poland
Correspondence to: **alina.lagodzinska@umw.edu.pl**

ORIGINAL ARTICLE

Abstract

Stress is a common occurrence and has since long been experienced by library users. In the 1960s, researchers noticed that readers feel anxious while using libraries, which has led to coinage of the term "library anxiety". This article discusses the results of a survey regarding the comfort of using the 1st branch of the Main Library of Wroclaw Medical University and exemplifies building the image of an open institution.

Streszczenie

Stres jest zjawiskiem powszechnym i od dawna towarzyszy również użytkownikom bibliotek. Już w latach 60. XX w. zauważono, że czytelnicy odczuwają niepokój w kontakcie z biblioteką, a badania doprowadziły do sformułowania pojęcia *library anxiety*. W artykule omówiono wyniki ankiety dotyczącej komfortu korzystania z Filii nr 1 Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu oraz przykłady budowania wizerunku instytucji otwartej.

Keywords:

stress, library, library anxiety, users, survey, reader needs

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license.

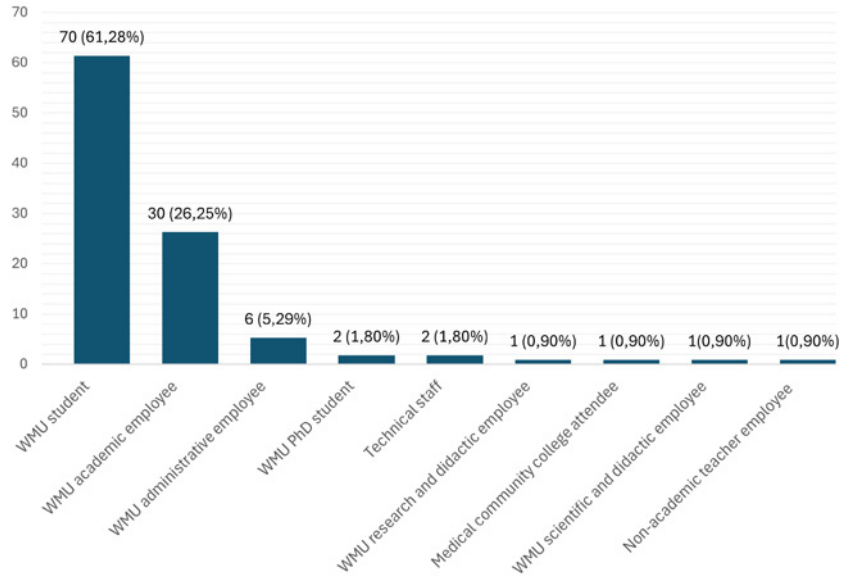

Chart 1. Reader status. Source: own research.

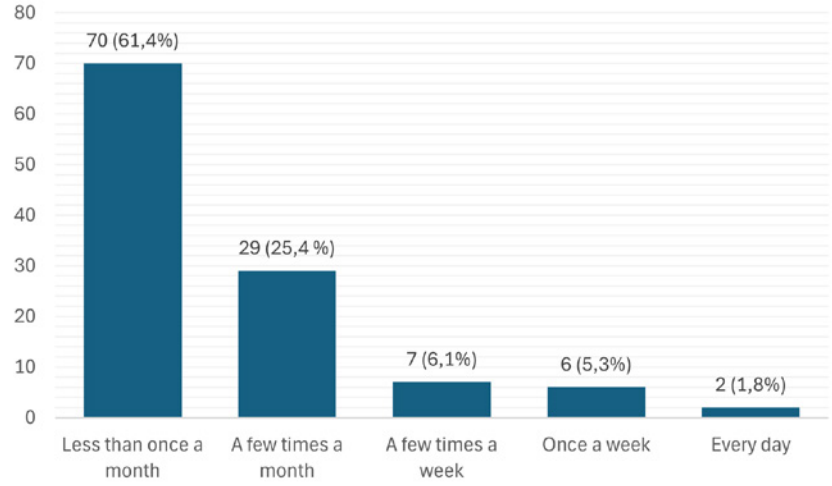

Chart 2. How often do you visit the 1st branch of the WMU Main Library? Source: own research

Stress is a part of our lives. It can appear in many situations, especially when we do something for the first time. Ever since the COVID-19 pandemic, there has been a rising interest in the research on the role and influence of stress in our lives. Numerous articles are being published on the topic[1].

Librarians have been concerned about the matter of stress in libraries for a long time, with the first mentions of the topic appearing in the 1960s. It was then that researchers have noticed, based on user surveys, that part of the responders reports experiencing anxiety in libraries **[1]**. Twenty years later, Constance A. Mellon has formed the library anxiety theory, backing up her conclusions with a survey **[2]**. It was established that around 80% of the surveyed students have felt scared, overwhelmed, lost, helpless, or embarrassed during their first library visit, which led to coinage of the term "library anxiety". Mellon has established which factors cause anxiety in readers – those included the library's size, placement of the sections, or not knowing how to look for the needed information. Moreover, she has characterised the readers who experience anxiety **[2]**.

In Poland, prof. Marzena Świgoń from the University of Warmia and Mazury in Olsztyn has published numerous articles on the topic of library anxiety and other informational barriers in academic libraries. Her publications **[3–5]** served as an inspiration for taking a closer look at the problem, researching it, and discussing the subsequent conclusions in this article.

Every year, the 1st branch of the Wroclaw Medical University (WMU) Main Library at the Department of Pharmacology welcomes new readers. They represent new generations and each of them has their own experiences and predispositions. For a long time, we have been wondering what the library should be like in order for it to be interesting, fulfil the users' expectations, and to keep them coming back. We also asked ourselves if using the library is comfortable and what kind of emotions it can cause. Not wanting to rely solely on our own intuition and librarian experience, we decided to ask the users.

In April 2025, we conducted a survey among the readers of the 1st branch of WMU Main Library, which was prepared by the author of this article. In order to make sure the questions were answered honestly, it was anonymous. The survey consisted of ten half-open questions; in each one, the respondents could select one (or a few) of the presented options, and/or add their own opinion. The questions were targeted towards the readers of the 1st branch, especially toward the employees and students of the Faculty of Pharmacology, where the library is located. The survey was sent via e-mail, therefore the participation could have been influenced by how often the respondents check their inboxes. The results were collected over the course of three weeks.

Initiating the survey, we assumed that the better the library offer is suited to the expectations and needs of the readers, the more comfortable they will be using the facility and the more positive emotions they will experience while visiting the library. The survey questions were supposed to establish: who are the respondents, how do they feel while using the library – are they stressed out about it, how competent are they as library users and information source users, how familiar are they with the library's resources, what is their opinion on the available library equipment, and what suggestions they have regarding the facility.

114 respondents took part in the survey. Their status was established based on the answers to the survey's first question – chart 1. The largest group among them were students, represented by 70 persons. The respondents included also 30 academic employees, and 6 administrative

1 In 2020, the PubMed database indexed 1734 articles on mental resilience, while in 2025 it was 3216, which is almost twice as many (as determined by the author); https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/?term=mental+resilience&filter=datesearch.y_5, accessed 27.10.2025.

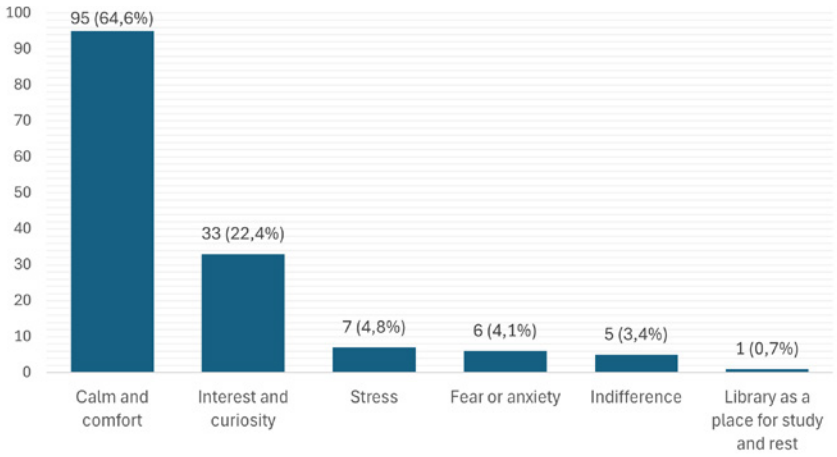

Chart 3. What emotions do you experience while entering our library? Source: own research

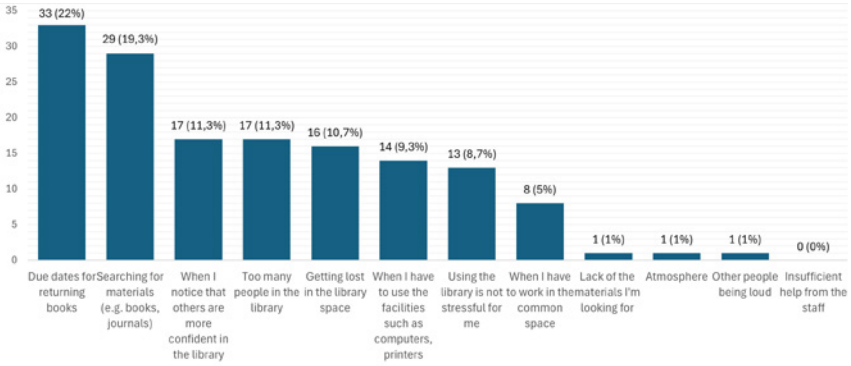

Chart 4. Which aspects of the library are the most stressful for you? Source: own research

employees. The survey was also answered by PhD students, technical staff, and one person from outside the university – a medical community college attendee who regularly frequents the library.

The second question asked how frequently the respondents visit the library. All of the survey participants answered this question. The results are presented on Chart 2.

Based on the collected answers, we can conclude that over a half of the respondents visit the library occasionally – less than once a month. The rest of the participants uses the library more often, claiming to visit at least a couple times a month.

Based on these results, we can see that over a half of the respondents only visit the library occasionally – less than once in a month. The rest uses the library more often, claiming to visit at least a few times per month.

When asked about the emotions experienced while entering the library, over 95 respondents claimed it was calm and comfort, 33 declared feeling interested and curious, 7 were stressed, 6 stated they feel fear or anxiety, single answers declared being indifferent. According to one of the respondents, "The library is not only a place where one can work in peace, but also relax mentally". 113 persons replied to this question, giving 147 answers in total. The results are illustrated by Chart 3.

After analysing the respondents' answers, we can conclude that for most of them, the library evokes positive emotions or even curiosity. There is, however, a certain number of users – although they are in the minority – who experience stress in the library.

In the next question, the respondents pointed to the aspects of using the library that cause their biggest concerns.

This question was answered by 98 respondents with a total of 150 answers. The collected results are presented on Chart 4. The most stressful factors of the library turned out to be due dates for returning the books and searching for the needed materials (books and journals) – these answers were selected 33 and 29 times respectively. Feeling lost in the library space was mentioned in 16 answers, disliking crowds was declared in 17 answers, as well as feeling unsure when seeing people who seem to be more confident in the library. Using the equipment available as a stressful experience was mentioned 14 times, and 8 answers pointed to not feeling confident while working in a common space. The respondents also emphasised that they are bothered by other users being loud and a lack of the resources that they need. Several respondents claimed that they are not stressed out by anything in the library. No one pointed to insufficient help from the library staff.

The answers above provided valuable information on the things that can affect how the users feel in the library and what potentially deserves more attention.

Librarians put emphasis on openness and kindness towards the users in their everyday work. The next question was supposed to help us find out whether the readers are reluctant to ask librarians for help. It was answered by 112 people. The collected results are presented on Chart 5.

Summing up the options "I never have a problem with it" and "I'm usually comfortable with it" shows that 93 of the respondents don't have a problem asking librarians for help. Although a majority finds it easy to ask a librarian for assistance, 12 of the respondents are somewhat reluctant to start a conversation, 4 persons said that they are always uncomfortable, and 3 said that they never ask for help.

The answers show that most readers do not experience discomfort while having to ask a librarian for help. There are, however, some users who are reluctant to do so.

In the sixth question, the respondents were asked to assess the library's interior design and the conditions inside. It was a multiple choice question, answered by 109 persons who gave 267 answers in total. The results are illustrated by Chart 6.

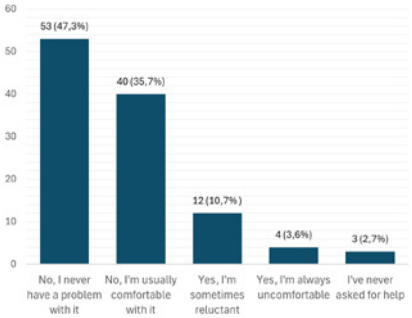

Chart 5. Are you reluctant to ask a librarian for help? Source: own research

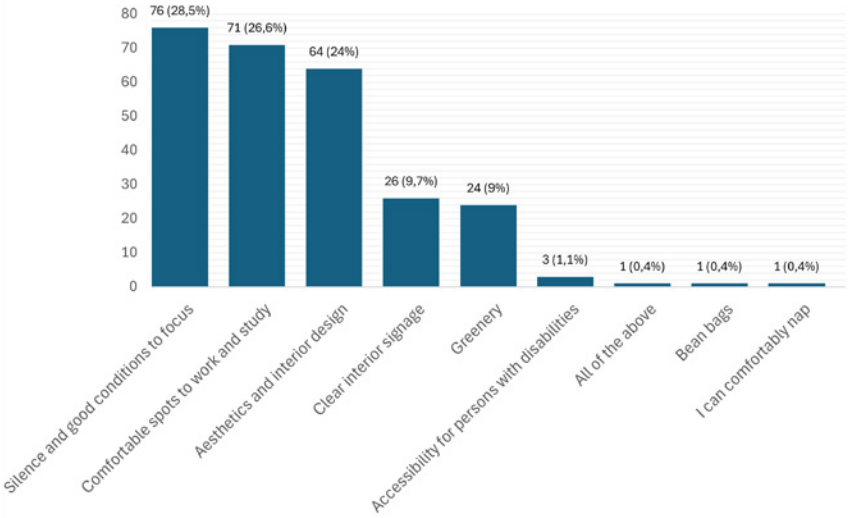

Chart 6. What elements of the library's design do you evaluate the most positively? Source: own research

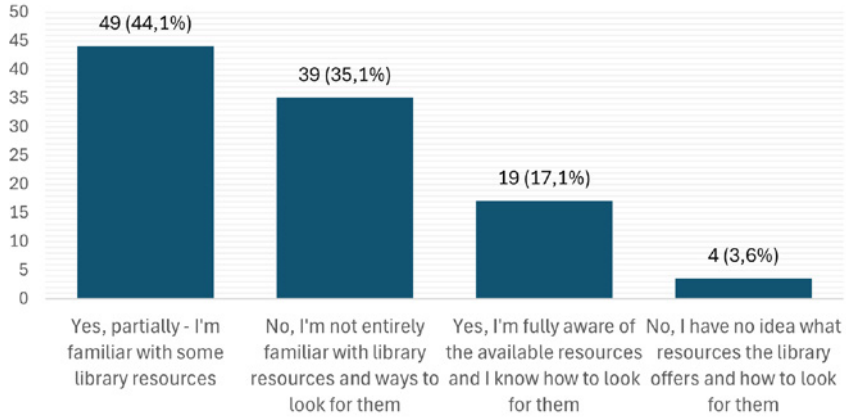

Chart 7. Do you know what resources there are in our library and how to look for them? Source: own research

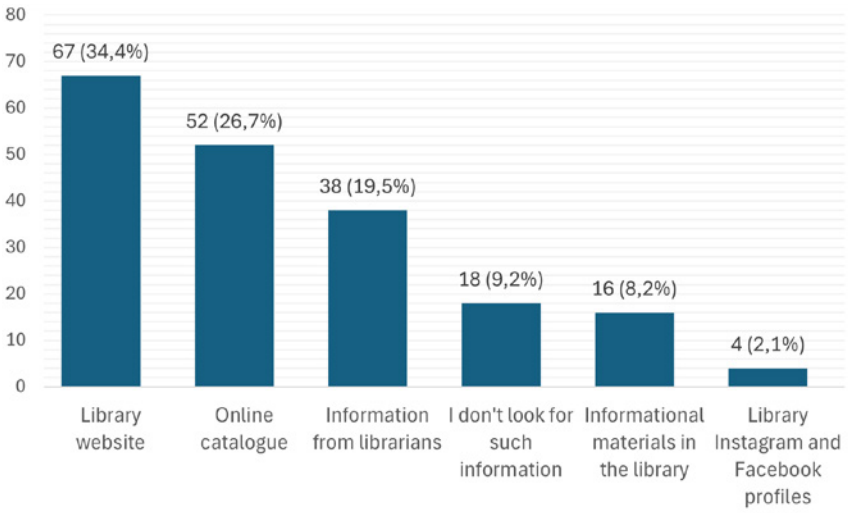

Chart 8. Where do you find the information on the library resources? Source: own research

As many as 76 of the answers pointed to the silence and good conditions for focusing in the library, 71 of them mentioned that it is a convenient place for studying and working, 64 expressed appreciation the aesthetic and interior design, and over 20 – the clear signage and the well-kept greenery. Single answers mentioned the opportunity to rest or take a short nap on the bean bags.

Summarising the answers to that question – all the interior design elements included in the survey were evaluated positively, some even very much so.

The next questions concerned the users' familiarity with the library resources and how to look for them. Chart 7 shows the answers collected from 111 respondents.

The most respondents – 49 of them – stated that they know only about some of the resources, while 39 are not quite familiar with the resources and the ways to look for them. Only 19 persons are fully aware of the resources and knows how to find them. Four respondents do not know anything about the resources and finding them.

The collected answers point towards a need for library trainings that will familiarise all of the users with the basic skills when it comes to using the library.

The respondents were also asked where they find information on the resources. This question was answered by 112 respondents who gave 195 answers in total; the answers are illustrated by Chart 8.

Among the sources of information on the library resources, 67 answers pointed to the library website, and 52 – to the online catalogue. The librarians were named as the source of necessary information in 38 of the answers, and in 16 – the information materials located in the library. A few of the readers find the information about the library activities on our social media: Facebook and Instagram. Several respondents stated that they don't look for such information.

Although the respondents admitted to not being entirely familiar with the library's resources and not always knowing how to find them in the preceding question, most of them stated that they use the materials prepared for readers (the website, library catalogue, other informational materials), while over a third of the users relies on help from the librarians.

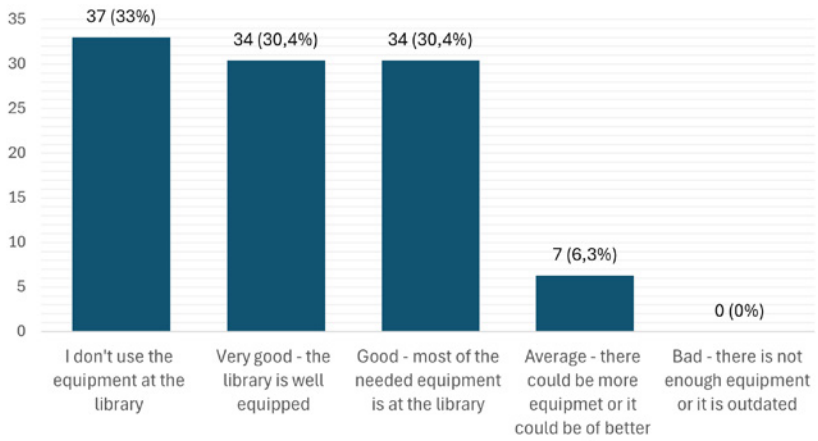

Chart 9. How do you evaluate the equipment in our library, i.e. printers, computers, scanners? Source: own research

The survey also asked the readers to evaluate the equipment available in the library. Chart 9 illustrated the answers collected from 112 people.

The collected answers show that the readers are generally satisfied with the equipment available in the library, as it was evaluated as either good or very good by 68 respondents. It was rated as average by 7 respondents who expect more equipment of higher quality. As many as 37 of the survey participants stated they do not use the abovementioned facilities in the library.

In the last question, the respondents could express what, in their opinion, could make using the library more comfortable. This question was answered by 96 people who gave a total of 123 answers; the collected results are shown in Chart 10.

More electronic resources were selected in 59 answers of the respondents, 27 point to the need for trainings and workshops regarding the library and its resources, while 22 mentioned a need for more peace and quiet to work. Two answers stated a need for more help from the library staff, and single respondents requested the following: more trainings for the older students, introducing self-service equipment, extending the opening hours, higher dividing panels between the desks, more bean bags, improving the Wi-Fi quality, being able to bring own bags into the library, better signage, more comfortable chairs. Three people said they don't know what could be improved or don't have any remarks, while one said: "I don't see the need to change anything. All the 'pharmaceutical' volumes are available for lending on site. Using the library is very comfortable."

The collected answers show what factors impact the comfort of using the library and what else could be changed.

CONCLUSIONS

Were the survey results surprising? Only a few of the answers. Generally, the research confirmed the importance of library trainings and what is still lacking in that regard. At the start of the academic year 2024/2025, for the first time, the librarians participated in organisational meetings for first year students in order to give them information on the library, its resources, and the services it offers. Aside from their informational nature, the meetings were also a chance to show the librarians' openness and positive attitude towards the readers, as well as encourage the students to visit

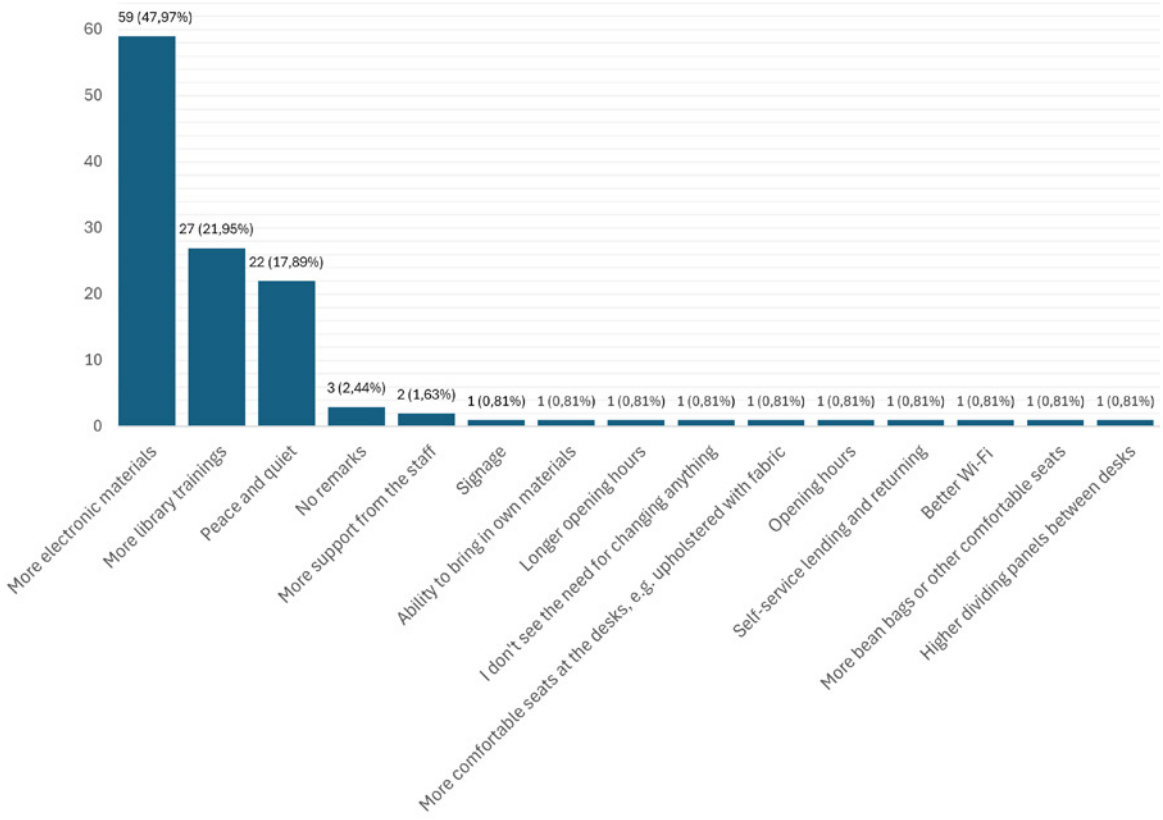

Chart 10. What, in your opinion, could make the library more comfortable to use? Source: own research

the library. The success of the meetings was later proved by the attendance and attitude of the first year students.

The survey confirmed that the readers enjoy using the informational materials prepared by librarians, such as brochures, leaflets with QR codes directing to the most popular textbooks, or posters. Informational materials also include the articles in "Gazeta Uczelniana" ("University Gazette") which present the library services in an accessible way and encourage library visits.

The requests for more electronic materials came as somewhat of a surprise, considering that in everyday work, the librarians are usually asked about printed publications.

We were happy to see the readers appreciate the library's aesthetics, its equipment, and general atmosphere; it is a motivation for further development. In the recent years, we have introduced more greenery, as well as beanbags as a part of the chillout zone. Security cameras were installed in the library, thanks to which librarians no longer have to watch over students on every floor. Additional air conditioning was put up in the common area, as well as self-service printers. In order to answer the students' requests, Office software was installed in the reading room computers – despite Office365 offered online by the university.

Not all of the respondents' requests can be fulfilled; for instance, due dates for returning books organise their circulation and will remain as a rule.

In order to ensure a positive atmosphere and overcome any possible library-related stress, we took some steps to break stereotypes associated with librarians. We wanted to show their less formal side, like their sense of humour or hobbies. We designed a little corner for "pharmaceutical puns" which is constantly updated and contains jokes related to pharmacy and pharmacology. To celebrate last year's Librarian and Libraries Day (May 8th), we shared a presentation showcasing the interests of our librarians outside of work in a funny way.

The survey results have confirmed that our efforts have improved the comfort of our readers and the library's image. They also pointed us towards things we should do in order to help boost the confidence of those who still feel unsure in the library. We are aware that the way the library is seen requires constant care, and open communication and kindness can significantly help shape its positive image. Readers are less stressed out when their informational skills and overall wellbeing are taken care of. We also have to keep in mind that everyone has different predispositions and each user will see the library resources and rules in a different light. Carefully listening to the readers' opinions and following their needs whenever possible can greatly help in planning the further development of the library. Surveys can be very helpful in this, so they are worth doing regularly.

Stres jest częścią naszego życia. Może pojawiać się w różnych sytuacjach, zwłaszcza gdy robimy coś po raz pierwszy. Po okresie pandemii COVID-19 dało się zauważyć zwiększone zainteresowanie badaniami na temat roli i wpływu stresu na życie człowieka. Zagadnienie to wciąż stanowi przedmiot licznych publikacji[1].

Wśród bibliotekarzy przedmiotem troski już od dawna jest kwestia stresu w bibliotece. Pierwsze wzmianki na ten temat pojawiły się w latach 60. ubiegłego wieku. Na podstawie badań opinii użytkowników stwierdzono wówczas, że część osób reaguje niepokojem na kontakt z biblioteką **[1]**. Dwadzieścia lat później Constance A. Mellon sformułowała teorię *library anxiety*, poprzedziwszy swoje wnioski ankietą **[2]**. Ustalono wtedy, że ok. 80% badanych studentów w trakcie swojej pierwszej wizyty w bibliotece czuło przerażenie, przytłoczenie, zagubienie, bezradność lub zakłopotanie – co przyczyniło się do ukucia terminu *library anxiety*[2]. Mellon określiła także czynniki, które wywołują lęk u czytelników. Znalazły się wśród nich: wielkość biblioteki, rozmieszczenie działów czy brak wiedzy, jak szukać potrzebnych informacji. Ponadto badaczka dokonała charakterystyki czytelników odczuwających lęk **[2]**.

W naszym kraju zagadnieniu *library anxiety* i innym barierom informacyjnym w bibliotekach akademickich wiele prac poświęciła prof. Marzena Świgoń z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Jej publikacje **[3–5]** stały się inspiracją do bliższego poznania i zbadania problemu oraz omówienia poczynionych ustaleń w niniejszym artykule.

Każdego roku do Filii nr 1 Biblioteki Głównej (BG) Uniwersytetu Medycznego (UMW) na Wydziale Farmaceutycznym przybywają nowi czytelnicy. Reprezentują różne pokolenia, nazywane kolejnymi literami alfabetu, mają także rozmaite indywidualne doświadczenia czy predyspozycje. Od dawna zastanawialiśmy się, jak powinna wyglądać biblioteka, aby spełniać oczekiwania użytkowników, budzić ciekawość i być chętnie odwiedzanym miejscem. Stawialiśmy sobie też pytania, czy korzystanie z biblioteki jest komfortowe i z jakimi wiąże się emocjami. By w wyciąganiu wniosków nie polegać wyłącznie na intuicji i bibliotecznym doświadczeniu, postanowiliśmy zadać wyżej wymienione pytania naszym użytkownikom.

W kwietniu 2025 r. wśród czytelników Filii nr 1 BG UMW przeprowadzono ankietę. W celu zapewnienia szczerości wypowiedzi miała ona charakter anonimowy. Respondentom zadano 10 pytań półotwartych, które dawały możliwość udzielenia swobodnej wypowiedzi. Przy każdym z punktów można było dokonać wyboru spośród zaproponowanych wariantów odpowiedzi, czasem zaznaczając kilka z nich, i/lub dodać własną opinię. Pytania skierowano do czytelników Filii nr 1, a wśród nich – w szczególności do pracowników i studentów Wydziału Farmaceutycznego, w którego siedzibie znajduje się biblioteka. Ankieta została rozesłana do respondentów drogą elektroniczną. Proces zbierania odpowiedzi trwał trzy tygodnie. Na udział w ankiecie mogła mieć wpływ częstotliwość korzystania z poczty elektronicznej przez ankietowanych.

Inicjując badanie, przyjęto, że im lepiej oferta Filii nr 1 odpowiada oczekiwaniom i potrzebom czytelników, tym wyższy jest poziom ich komfortu w kontakcie z placówką oraz tym bardziej pozytywne emocje towarzyszą wizytom w bibliotece. Za pośrednictwem pytań ankietowych próbowano ustalić m.in.: kim są respondenci, jakie uczucia wzbudza w nich korzystanie z biblioteki i czy jest to stres, na jakim poziomie sytuują się kompetencje czytelnicze użytkowników, wykorzystanie źródeł informacji i znajomość zasobów biblioteki, jak oceniane jest wyposażenie filii oraz jakie sugestie dotyczące placówki mają użytkownicy.

W badaniu uczestniczyło 114 osób. Status respondentów został określony na podstawie

1 W 2020 r. w bazie PubMed zarejestrowane były 1734 prace dotyczące odporności psychicznej, w 2025 r. – już 3216, czyli niemal drugie tyle (ustalenie autorki); https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/?term=mental+resilience&filter=datesearch.y_5, dostęp 27.10.2025 r.

2 Słowo *anxiety* w języku angielskim oznacza lęk.

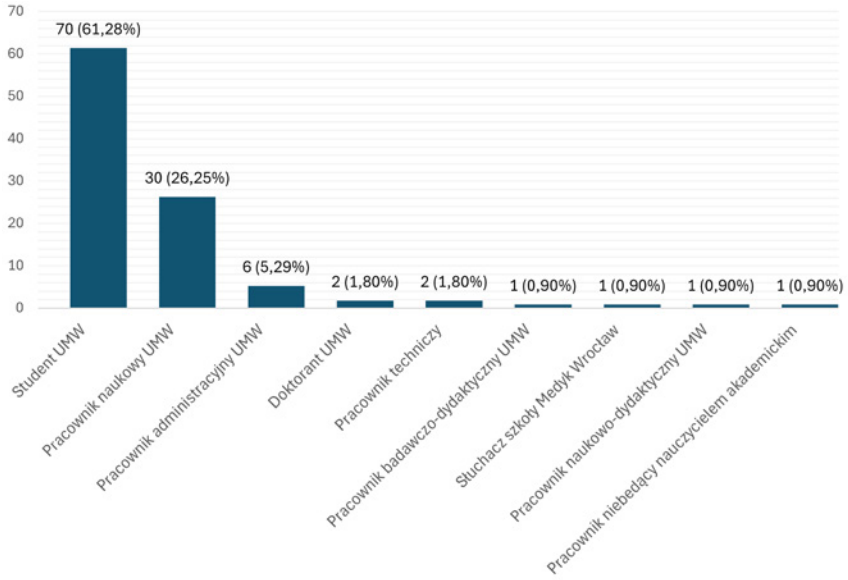

Wykr. 1. Status czytelnika. Źródło: badanie własne

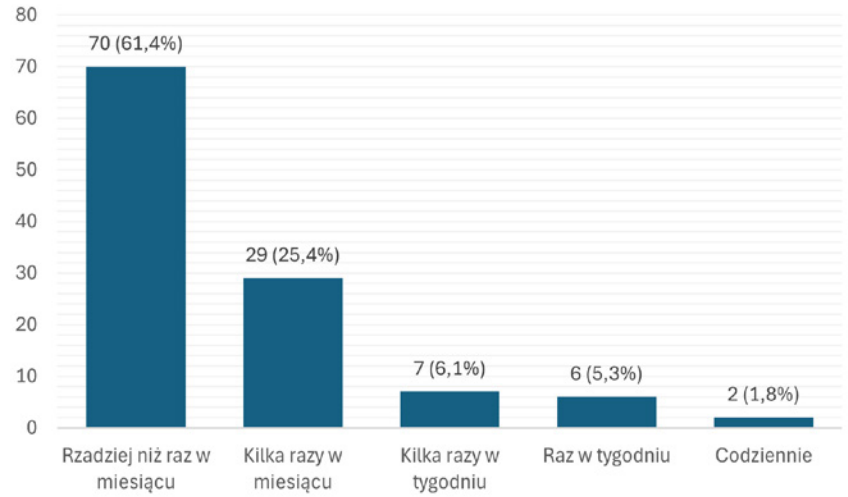

Wykr. 2 Jak często korzysta Pani/Pan z biblioteki na Wydziale Farmaceutycznym? Źródło: badanie własne

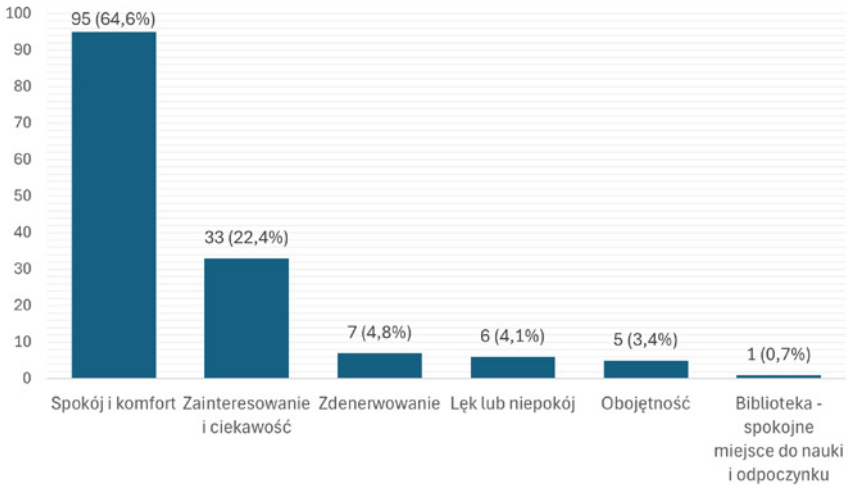

Wykr. 3. Jakie emocje odczuwa Pani/Pan, wchodząc do naszej biblioteki? Źródło: badanie własne

odpowiedzi udzielonych na pierwsze pytanie ankiety – wykres nr 1. Największą grupę stanowili studenci – 70 osób. Wśród badanych znaleźli się również pracownicy naukowi – 30 osób oraz pracownicy administracyjni – 6 osób. Na ankietę odpowiedzieli także doktoranci, pracownicy techniczni i jedna osoba spoza uczelni – słuchacz policealnej szkoły o profilu medycznym, systematycznie odwiedzający bibliotekę.

W drugim pytaniu ankietowani określali jak często korzystają z biblioteki. Na ten temat wypowiedzieli się wszyscy, którzy wzięli udział w badaniu. Otrzymane wyniki ilustruje wykres nr 2.

Na podstawie otrzymanych odpowiedzi można stwierdzić, że ponad połowa respondentów odwiedza bibliotekę okazjonalnie, czyli rzadziej niż raz w miesiącu. Pozostała część badanych korzysta z biblioteki częściej, deklarując wizyty co najmniej kilka razy w miesiącu.

Na pytanie dotyczące emocji, które odczuwają odwiedzający wchodząc do biblioteki, w 95 odpowiedziach wskazano, że są to spokój i komfort, w 33 – zainteresowanie i ciekawość, w 7 – zdenerwowanie, w 6 – lęk lub niepokój, pojedyncze osoby wskazały obojętność. Według jednego z respondentów „Biblioteka to nie tylko miejsce, gdzie można popracować w spokoju, ale także zregenerować się pod względem psychicznym". Na to pytanie z możliwością wielokrotnego wyboru odpowiedziało 113 osób. Łącznie udzielono 147 odpowiedzi – ich dokładny rozkład ilustruje wykres 3.

Analiza odpowiedzi respondentów pozwala stwierdzić, że u większości z nich biblioteka wywołuje pozytywne emocje, a nawet ciekawość. Nie brakuje jednak osób – choć są one w zdecydowanej mniejszości – które przychodząc do biblioteki, odczuwają stres.

W kolejnym pytaniu użytkownicy wskazywali, jakie obszary działania biblioteki budzą u nich największe obawy.

Do tego zagadnienia odniosło się 98 osób, które udzieliły w sumie 150 odpowiedzi. Uzyskane wyniki przedstawiono na wykresie 4. Najbardziej stresogennymi czynnikami związanymi z biblioteką okazały się: konieczność zwrotu książek w terminie oraz wyszukiwanie potrzebnych materiałów bibliotecznych. Odpowiedzi te wskazano odpowiednio 33 i 29 razy. Zagubienie w przestrzeni biblioteki pojawiło się w 16 odpowiedziach, w 17 użytkownicy zadeklarowali dyskomfort spowodowany zbyt dużą liczbą przebywających

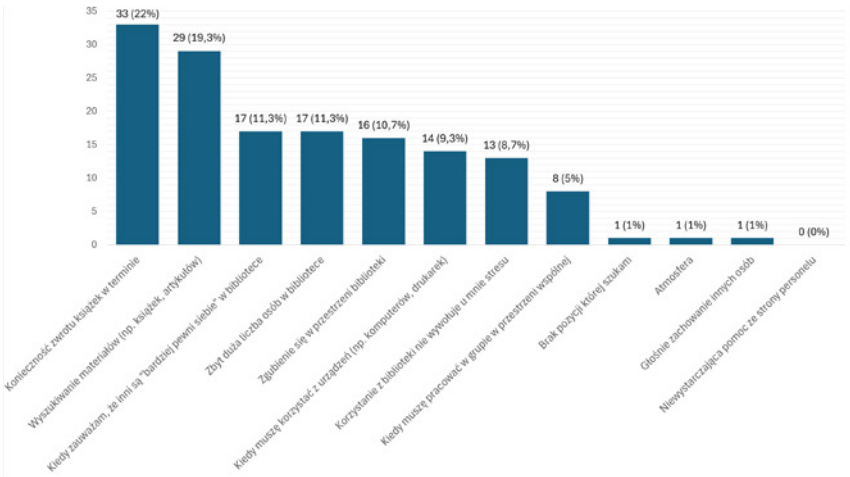

Wykr. 4. Jakie aspekty działania biblioteki wywołują u Pani/Pana największy stres? Źródło: badanie własne

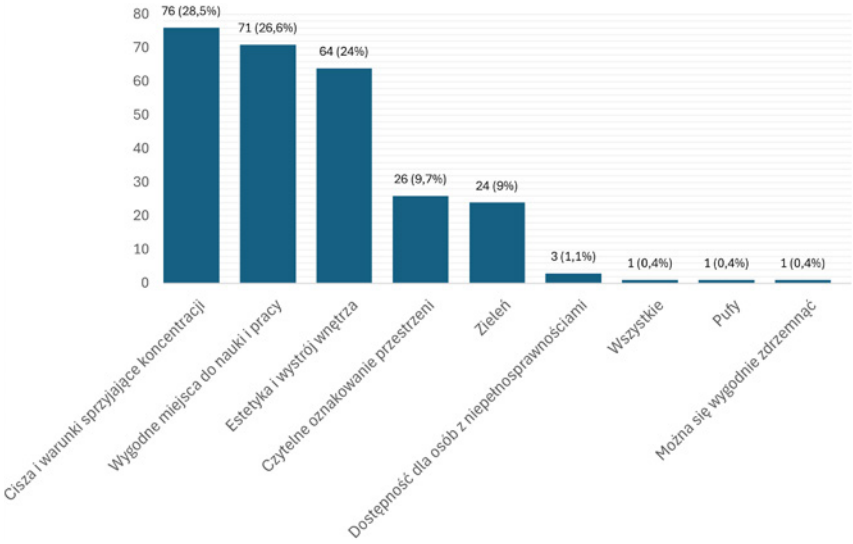

Wykr. 6. Jakie elementy wystroju naszej biblioteki ocenia Pani/Pan najbardziej pozytywnie? Źródło: badanie własne

w bibliotece osób, a także obecnością czytelników lepiej zorientowanych. Korzystanie z urządzeń dostępnych w bibliotece jako czynnik, który stresuje badanych, pojawił się w 14 odpowiedziach, a 8 odpowiedzi wskazywało na utratę pewności siebie u respondentów, gdy muszą pracować w grupie w przestrzeni wspólnej. Ankietowani wskazali również na głośne zachowania innych osób i brak poszukiwanych materiałów. Kilkanaście osób napisało, że żaden z aspektów pracy biblioteki nie wywołuje u nich stresu. Żaden respondent nie wskazał niewystarczającej pomocy ze strony personelu.

Powyższe odpowiedzi dostarczyły cennych informacji o tym, co wpływa na samopoczucie czytelników w bibliotece i na co warto byłoby zwrócić większą uwagę.

W codziennej pracy bibliotekarze przywiązują dużą wagę do otwartości i życzliwości w relacjach z czytelnikami. Kolejne pytanie miało na celu ustalenie, czy kontakt z bibliotekarzem w celu uzyskania pomocy stanowi dla użytkowników barierę. Na to pytanie odpowiedziało 112 osób. Zebrane wyniki ilustruje wykres 5.

Podsumowanie odpowiedzi, w których respondenci wskazali na opcje: „nigdy nie mam z tym problemu" i „zazwyczaj czuję się komfortowo" pokazuje, że dla 93 osób nawiązywanie kontaktu z bibliotekarzem nie wiąże się z trudnościami. Zaledwie 12 respondentów ma pewne opory przed inicjowaniem rozmowy, 4 osoby zawsze czują się niekomfortowo, a 3 zaznaczyły, że nigdy nie proszą bibliotekarzy o pomoc.

Jak wynika z otrzymanych odpowiedzi, większość czytelników nie doświadcza dyskomfortu związanego z koniecznością poproszenia bibliotekarza o pomoc. Nie brakuje jednak użytkowników, którzy w tej sytuacji odczuwają opór.

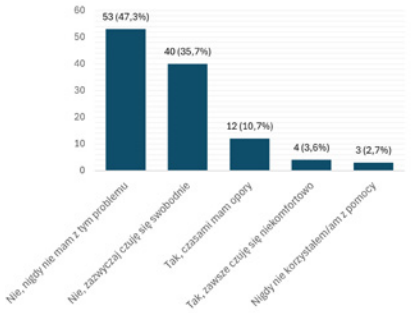

Wykr. 5. Czy odczuwa Pani/Pan barierę przed poproszeniem bibliotekarza o pomoc? Źródło: badanie własne

W szóstym pytaniu poproszono ankietowanych o ocenę wystroju biblioteki oraz warunków w niej panujących. Było to pytanie wielokrotnego wyboru, na które odpowiedziało 109 osób, udzielając 267 odpowiedzi. Otrzymane wyniki ilustruje wykres 6.

Aż w 76 odpowiedziach ankietowani wskazali na panującą w bibliotece ciszę i warunki sprzyjające koncentracji, natomiast w 71 uznano ją za wygodne miejsce do nauki i pracy, w 64 odpowiedziach wskazano na wysoką ocenę estetyki i wystroju wnętrza, w ponad 20 na czytelne oznakowanie przestrzeni i na zadbaną zieleń. Pojedyncze odpowiedzi wskazały na możliwość relaksu na pufach i krótkiej drzemki.

Podsumowując odpowiedzi na to pytanie: wszystkie uwzględnione w ankiecie elementy wnętrza biblioteki zostały ocenione pozytywnie, niektóre – bardzo wysoko.

Kolejne pytania dotyczyły znajomości oferty bibliotecznej oraz kompetencji użytkowników w zakresie wyszukiwania zbiorów bibliotecznych. Wykres 7 przedstawia rozkład odpowiedzi udzielonych przez 111 respondentów.

Najwięcej osób – 49 respondentów – odpowiedziało, że zna tylko niektóre zasoby biblioteki, a 39 ankietowanych nie do końca orientuje się w zbiorach i sposobach ich wyszukiwania. Zaledwie 19 osób ma pełną świadomość co oferuje biblioteka i wie, jak dotrzeć do tych materiałów. Cztery osoby nie mają wiedzy na temat zbiorów i sposobów ich wyszukiwania.

Otrzymane odpowiedzi wskazują na potrzebę przeprowadzania szkoleń bibliotecznych, dotyczących badanego w tym pytaniu obszaru.

Respondentów zapytano również o to, skąd czerpią informacje o zbiorach. Na to pytanie

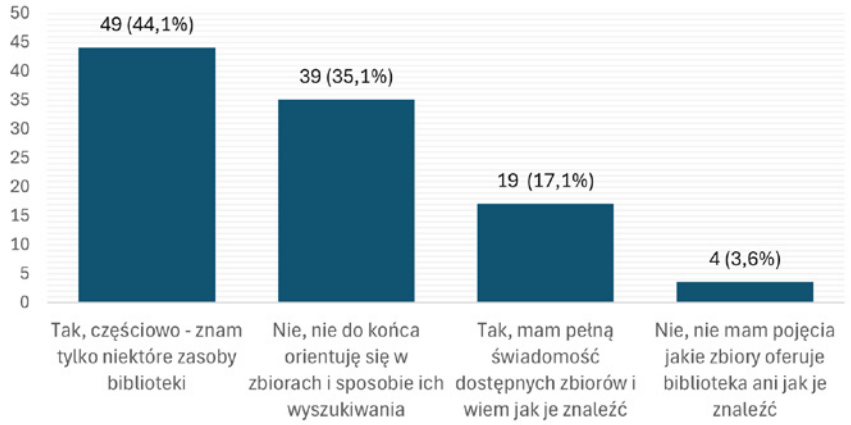

Wykr. 7. Czy wie Pani/Pan, jakie zbiory znajdują się w naszej bibliotece i jak ich szukać? Źródło: badanie własne

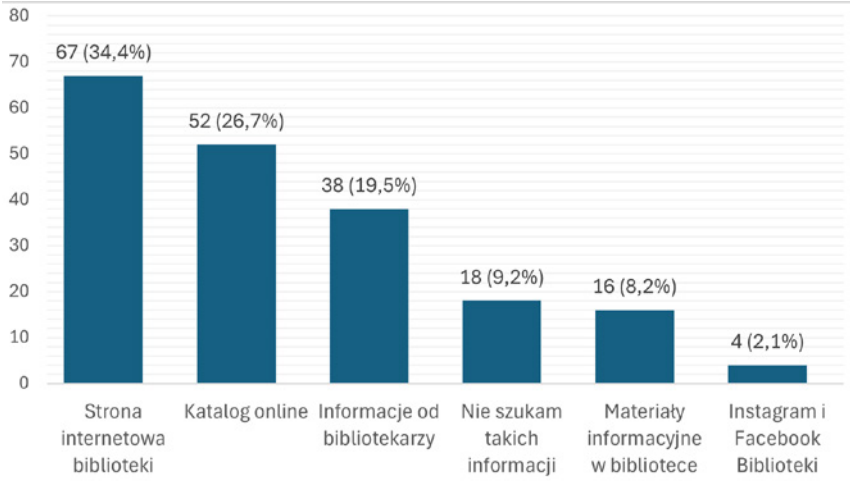

Wykr. 8. Skąd czepie Pani/Pan informacje o zbiorach biblioteki? Źródło: badanie własne

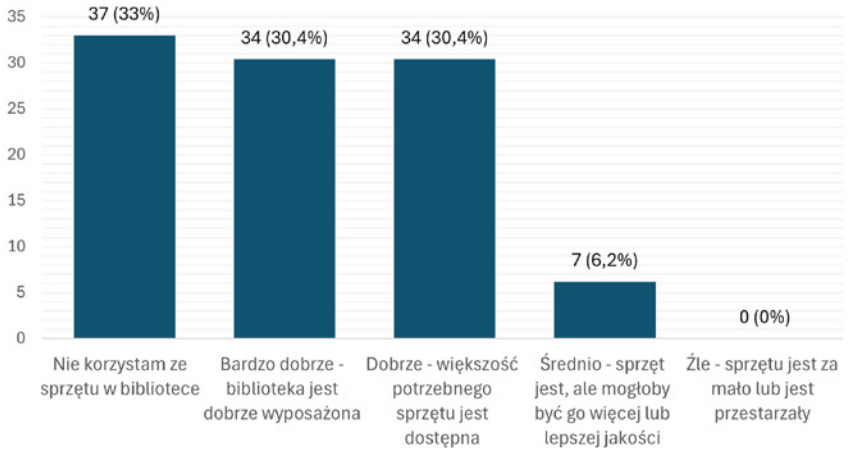

Wykr. 9. Jak ocenia Pani/Pan wyposażenie naszej biblioteki w sprzęt: drukarki, komputery, skanery? Źródło: badanie własne

odpowiedziało 112 osób, udzielając 195 odpowiedzi, które ilustruje wykres 8.

Wśród źródeł, z których użytkownicy czerpią informacje o zasobach bibliotecznych, w 67 odpowiedziach wskazano stronę internetową, w 52 – katalog online, w 38 personel biblioteczny, a w 16 materiały informacyjne dostępne w placówce. Kilku czytelników dowiaduje się o działaniu filii z bibliotecznych social mediów: Facebooka i Instagrama. Kilkanaście osób odpowiedziało, iż nie szuka takich informacji.

Choć w odpowiedziach na poprzednie pytanie ankietowani przyznali, że nie do końca znają zbiory biblioteki i nie do końca orientują się, jak je wyszukiwać, większość respondentów zaznaczyła, iż korzysta z materiałów przygotowanych dla czytelników (strona WWW, katalog biblioteki, inne materiały informacyjne), a ponad jedna trzecia badanych opiera się na kontakcie z bibliotekarzem i to od niego otrzymuje potrzebne informacje.

W ankiecie czytelnicy ocenili również wyposażenie biblioteki w sprzęt. Wykres 9 ilustruje odpowiedzi udzielone przez 112 osób.

Z otrzymanych odpowiedzi wynika, że poziom zadowolenia czytelników ze sprzętu dostępnego w bibliotece jest wysoki. Ocenę dobrą lub bardzo dobrą jeśli chodzi o zaopatrzenie biblioteki w drukarki, komputery i skanery wystawiło 68 osób. Ocenę średnią wystawiło 7 osób, które oczekują większej liczby urządzeń i ich lepszej jakości, a 37 ankietowanych wskazało, że nie korzysta z ww. udogodnień w bibliotece.

W ostatnim pytaniu użytkownicy mogli wskazać, co ich zdaniem mogłoby zwiększyć komfort korzystania z placówki. Na ten temat wypowiedziało się 96 osób i udzieliło łącznie 123 odpowiedzi. Otrzymane wyniki przestawiono na wykresie 10.

Większa liczba materiałów dostępnych elektronicznie wskazana została w 59 odpowiedziach respondentów, w 27 zaznaczono potrzebę organizacji szkoleń i warsztatów dotyczących biblioteki i jej zasobów, a w 22 potrzebę większej ciszy i spokoju w trakcie pracy w bibliotece. W 2 odpowiedziach wskazano na potrzebę większej pomocy ze strony bibliotekarzy, a pojedynczy respondenci poprosili o: więcej szkoleń dla starszych roczników studentów, możliwość wprowadzenia do oferty biblioteki urządzeń samoobsługowych, wydłużenie godzin otwarcia placówki, powiększenie ścianek oddzielających stoły, zwiększenie liczby dostępnych puf, poprawę jakości internetu bezprzewodowego, możliwość wnoszenia

toreb, zastosowanie lepszego oznakowania, wygodniejsze krzesła. Trzy odpowiedzi wskazywały, że ankietowani nie mają uwag. Odnotowano też informację od użytkownika: „Nie odczuwam potrzeby zmiany czegokolwiek. Wszystkie pozycje »farmaceutyczne« są dostępne do wypożyczenia na miejscu. Bardzo komfortowo korzysta się z biblioteki".

Otrzymane odpowiedzi stanowią cenną informację na temat tego, jakie czynniki wpływają na komfort korzystania z biblioteki i jakie kroki należy wykonać, żeby ten komfort zwiększyć.

WNIOSKI

Czy wyniki ankiety były zaskoczeniem? Tylko pojedyncze odpowiedzi. Zasadniczo badania potwierdziły istotną rolę szkoleń bibliotecznych i istniejące braki w tym zakresie. Na początku roku akademickiego 2024/2025, po raz pierwszy na wydziale, bibliotekarze uczestniczyli w spotkaniach organizacyjnych dla studentów pierwszego roku, by wyposażyć ich w podstawową wiedzę o bibliotece, zbiorach czy oferowanych usługach. Oprócz przedstawienia konkretnych informacji spotkania były również okazją do pokazania otwartości i pozytywnego nastawienia bibliotekarzy wobec użytkowników, zachęcały do rozmowy i odwiedzin w filii. Dowodem na skuteczność tych spotkań była późniejsza frekwencja i zachowania studentów pierwszego roku w bibliotece.

Ankieta potwierdziła, że czytelnicy chętnie korzystają z przygotowywanych przez bibliotekarzy materiałów informacyjnych: broszur o bibliotece, ulotek z kodami QR grupujących najpopularniejsze podręczniki czy plakatów. Do grupy materiałów informacyjnych zaliczyć też można artykuły pisane do „Gazety Uczelnianej", w przystępny sposób prezentujące zakres usług biblioteki i zachęcające do kontaktu.

Pewnym zaskoczeniem okazały się prośby o udostępnianie większej liczby materiałów w wersji elektronicznej. W codziennej pracy bibliotekarze zdecydowanie częściej spotykają się z zapytaniami o publikacje w formie drukowanej.

Ucieszyła wysoka ocena estetyki biblioteki, jej wyposażenia i panującej w niej atmosfery – to duża motywacja do dalszego działania i rozwoju. W ostatnich latach biblioteka jeszcze bardziej się zazieleniła, wprowadzono też pufy jako element strefy chilloutu. Biblioteka została wyposażona w kamery, dzięki czemu bibliotekarze nie muszą przebywać razem z czytelnikami na każdym piętrze placówki. Zadbano o dodatkową klimatyzację w przestrzeni wspólnej i większą dostępność drukarek do samodzielnego wykorzystania przez studentów. W odpowiedzi na zgłaszane potrzeby komputery w czytelni wyposażono w oprogramowanie Office – niezależnie od pakietów Office365 dostępnych online, które oferuje uczelnia.

Nie wszystkim oczekiwaniom respondentów można sprostać, np. konieczność zwrotu książek w terminie bardzo porządkuje ich obieg i pozostanie obowiązującą zasadą.

W trosce o dobrą atmosferę, aby przezwyciężyć ewentualny stres w kontakcie z biblioteką, podjęto starania związane z przełamywaniem stereotypów na temat bibliotekarzy. Służyło temu pokazanie ich mniej formalnego oblicza – poczucia humoru czy zainteresowań. W filii pojawił się stale aktualizowany kącik „sucharów farmaceutycznych" (dowcipów o tematyce aptecznо-farmaceutycznej). Z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek powstała prezentacja – udostępniona w mediach społecznościowych BG UMW (8 maja 2025 roku) – która w zabawny sposób przedstawiła zainteresowania pozazawodowe bibliotekarzy.

Wyniki ankiety potwierdziły, że podjęte starania korzystnie wpływają na komfort użytkowników i wizerunek biblioteki. Wskazały również, co należy zrobić, aby podnieść komfort użytkowników, którzy jeszcze nie czują się w bibliotece pewnie.

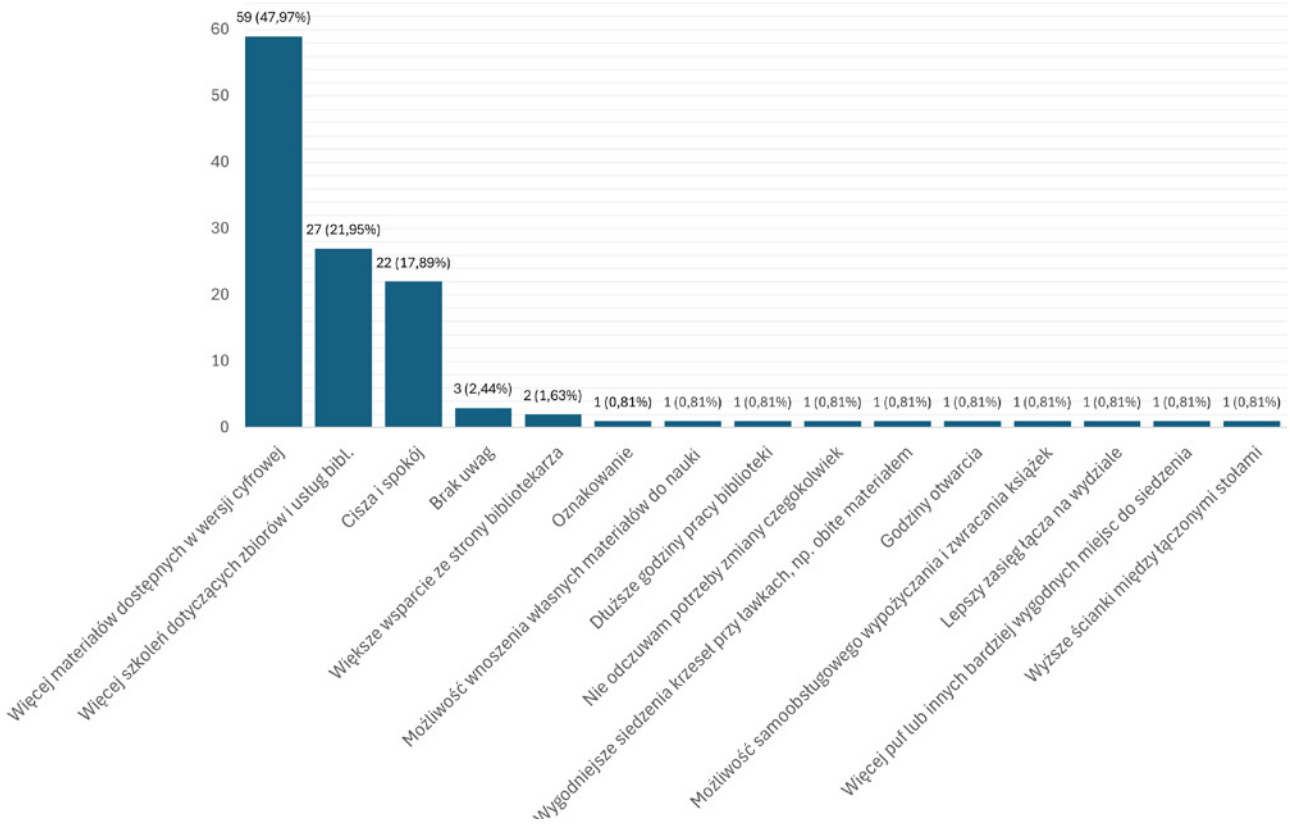

Wykr. 10. Co mogłoby zwiększyć Pani/Pana komfort korzystania z biblioteki? Źródło: badanie własne

Istnieje świadomość, że sposób postrzegania biblioteki wymaga stałej troski, a otwarta komunikacja i codzienna życzliwość w znacznym stopniu sprzyjają kształtowaniu jej pozytywnego wizerunku. Czytelnicy, o których samopoczucie i kompetencje informacyjne się dba, są mniej zestresowani w bibliotece i korzystają z niej chętniej. Należy stale pamiętać, że nie każda osoba ma takie same predyspozycje i tak samo łatwo odnajduje się wśród zasad i zbiorów bibliotecznych. Uważne słuchanie opinii użytkowników i podążanie za ich potrzebami mogą pomóc w planowaniu dalszego rozwoju biblioteki. Badania ankietowe są w tej kwestii bardzo pomocne i warto je regularnie powtarzać.

REFERENCE LIST

1. Line MB. Student attitudes to the University Library: a survey at Southampton University. Journal of Documentation. 1963;19(3):100–17.
2. Mellon CA. Library Anxiety: A Grounded Theory and Its Development. College & research libraries. 47(2):160–5.
3. Świgoń M. "Library anxiety" – bariera informacyjna w bibliotekach akademickich [Internet]. EBIB; [cited 22.01.2026.] Available from: https://www.ebib.pl/publikacje/matkonf/nba/swigon.marzena.php#4
4. Świgoń M. Library anxiety: teoria, założenia, modele. Przegląd Biblioteczny. 2009;77(2):176–89.
5. Świgoń M. Polska Skala Niepokoju Związanego z Korzystaniem z Biblioteki: wyniki badań. Przegląd Biblioteczny. 2011;79(2):231–43.

Alina Łagodzińska
Main Library, Wroclaw Medical University, Poland
Correspondence to: alina.lagodzinska@umw.edu.pl

Appendix 1

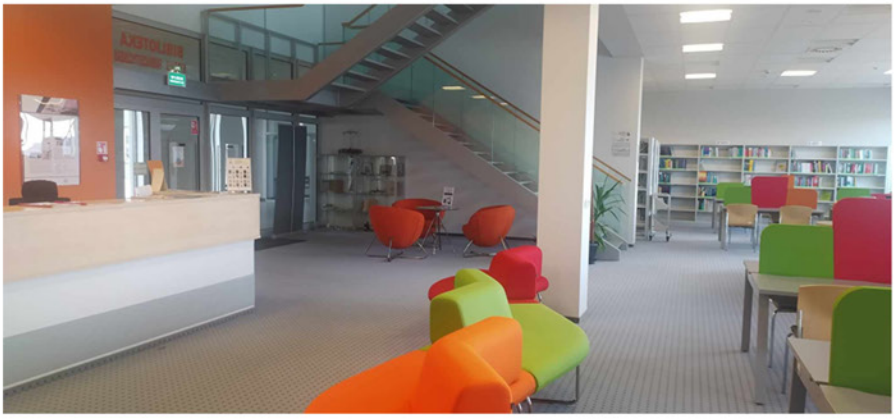

Fig. 1. 1st branch of the WMU Main Library, the Department of Pharmacology, first floor of the library, photo by Alina Łagodzińska

Fig. 2. 1st branch of the WMU Main Library, the Department of Pharmacology, second floor of the library, photo by Alina Łagodzińska

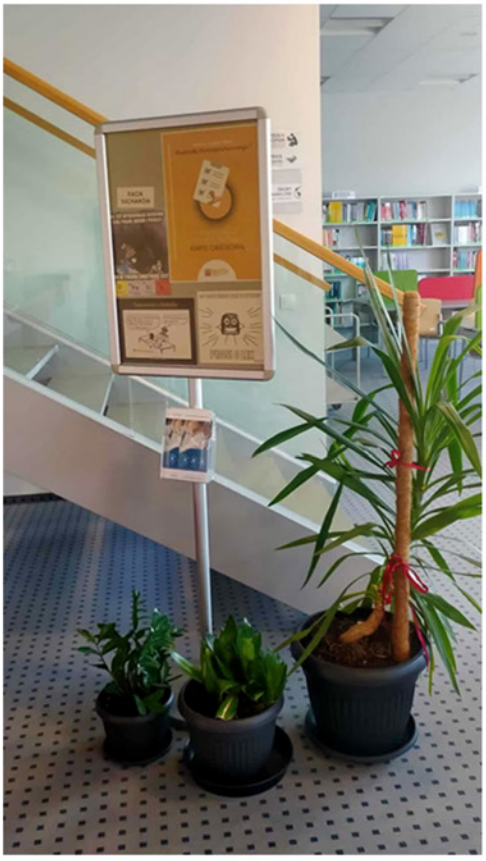

Fig. 3. "Pharmaceutical puns" corner, designed by Agnieszka Baran, photo by Alina Łagodzińska

Fig. 4. A slide taken from a presentation about the librarians' interests outside work, presentation and photo by Agnieszka Baran

Fig. 5. A slide taken from a presentation about the librarians' interests outside work, presentation by Agnieszka Baran, photo by Agnieszka Baran, Alina Łagodzińska

Appendix 2

Survey concerning the Faculty of Pharmacology Library – survey questionnaire

The survey aims to research the comfort of the users visiting the 1st branch of WMU Main Library located in the Faculty of Pharmacology. We would like to get to know our users better and learn about their needs. We asked ourselves, among other things, are our readers familiar with "library anxiety"? The survey is anonymous. The collected results will be used to improve the library services.

1. Reader status

- WMU student
- WMU PhD student
- WMU academic employee
- WMU administrative employee
- Other:

2. How often do you visit the 1st branch of the WMU Main Library?

- Every day
- A few times a week
- Once a week
- A few times a month
- Less than once a month
- Other:

3. What emotions do you experience while entering our library? (you can select more than one answer)

- Calm and comfort
- Fear or anxiety
- Stress
- Interest and curiosity
- Other:

4. Which aspects of the library are the most stressful for you? (you can select more than one answer)

- Searching for materials (e.g. books, journals)
- Too many people in the library
- Getting lost in the library space
- When I have to work in the common space
- When I have to use the facilities such as computers, printers
- When I notice that others are more confident in the library
- Insufficient help from the staff
- Due dates for returning books
- Other:

5. Are you reluctant to ask a librarian for help?

- Yes, I'm always uncomfortable
- Yes, I'm sometimes reluctant
- No, I'm usually comfortable with it
- No, I never have a problem with it
- I've never asked for help
- Other:

6. What elements of the library's design do you evaluate the most positively? (you can select more than one answer)

- Comfortable spots to work and study
- Aesthetics and interior design
- Silence and good conditions to focus
- Accessibility for persons with disabilities
- Clear interior signage
- Greenery
- Other:

7. Do you know what resources there are in our library and how to look for them?

- Yes, I'm fully aware of the available resources and I know how to look for them
- Yes, partially - I'm familiar with some library resources
- No, I'm not entirely familiar with library resources and ways to look for them
- No, I have no idea what resources the library offers and how to look for them

8. Where do you find the information on the library resources? (you can select more than one answer)

- Library website
- Online catalogue
- Information from librarians
- Informational materials in the library
- Library Instagram and Facebook profiles
- I don't look for such information
- Other:

9. How do you evaluate the equipment in our library, i.e. printers, computers, scanners?

- Very good - the library is well equipped
- Good - most of the needed equipment is at the library
- Average - there could be more equipment or it could be of better quality
- Bad - there is not enough equipment or it is outdated
- I don't use the equipment at the library
- Other:

10. What, in your opinion, could make the library more comfortable to use? (you can select more than one answer)

- More library trainings
- More electronic materials
- More support from the staff
- Peace and quiet
- Other:

Załącznik 1

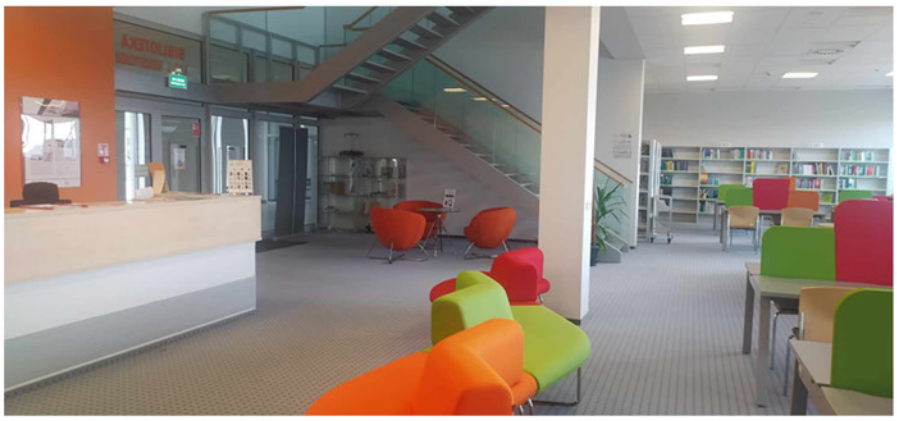

Il. 1. Filia nr 1 BG UMW na Wydziale Farmaceutycznym, pierwszy poziom biblioteki, fot. Alina Łagodzińska

Il. 2. Filia nr 1 BG UMW na Wydziale Farmaceutycznym, drugi poziom biblioteki, fot. Alina Łagodzińska

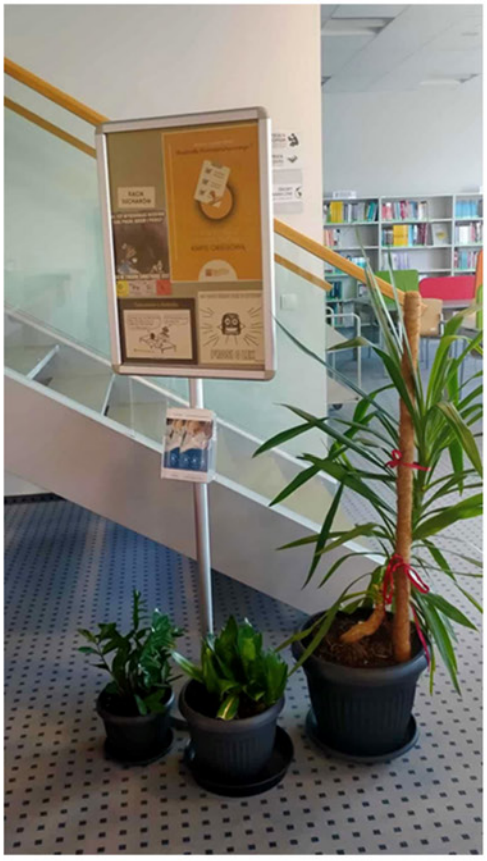

Il. 3. Kącik „sucharów farmaceutycznych", wykonanie Agnieszka Baran, fot. Alina Łagodzińska

Il. 4. Fragment prezentacji dotyczącej pozazawodowych zainteresowań bibliotekarzy, wykonanie i fot. Agnieszka Baran

Il. 5. Fragment prezentacji dotyczącej pozazawodowych zainteresowań bibliotekarzy, wykonanie Agnieszka Baran, fot. Agnieszka Baran, Alina Łagodzińska

Załącznik 2

Ankieta dotycząca Biblioteki WF – kwestionariusz ankiety

Ankieta ma na celu zbadanie komfortu związanego z korzystaniem z biblioteki Filia nr 1 na Wydziale Farmaceutycznym. Chcielibyśmy bliżej poznać naszych użytkowników i ich potrzeby. Zadałyśmy sobie m.in. pytanie: Czy naszym czytelnikom obce jest "library anxiety"?
Ankieta jest anonimowa. Otrzymane wyniki posłużą do lepszego dopasowania usług bibliotecznych

1. Status czytelnika
- Student/Studentka UMW
- Doktorant/Doktorantka UMW
- Pracownik naukowy UMW
- Pracownik administracyjny UMW
- Inne:

2. Jak często korzysta Pani/Pan z biblioteki na Wydziale Farmaceutycznym?
- Codziennie
- Kilka razy w tygodniu
- Raz w tygodniu
- Kilka razy w miesiącu
- Rzadziej niż raz w miesiącu
- Inne:

3. Jakie emocje odczuwa Pani/Pan wchodząc do naszej biblioteki? (można wybrać kilka odpowiedzi)
- Spokój i komfort
- Lęk lub niepokój
- Zdenerwowanie
- Zainteresowanie i ciekawość
- Inne:

4. Jakie aspekty działania biblioteki wywołują u Pani/Pana największy stres? (można wybrać kilka odpowiedzi)
- Wyszukiwanie materiałów (np. książek, artykułów)
- Zbyt duża liczba osób w bibliotece
- Zgubienie się w przestrzeni biblioteki
- Kiedy muszę pracować w grupie w przestrzeni wspólnej
- Kiedy muszę korzystać z urządzeń (np. komputerów, drukarek)
- Kiedy zauważam, że inne osoby są "bardziej pewne siebie" w bibliotece
- Niewystarczająca pomoc ze strony personelu
- Konieczność zwrotu wypożyczonych książek w terminie
- Inne:

5. Czy odczuwa Pani/Pan barierę przed poproszeniem bibliotekarza o pomoc?
- Tak, zawsze czuję się niekomfortowo
- Tak, czasami mam opory
- Nie, zazwyczaj czuję się swobodnie
- Nie, nigdy nie mam z tym problemu
- Nigdy nie korzystałem/am z pomocy bibliotekarza
- Inne :

6. Jakie elementy wystroju naszej biblioteki ocenia Pani/Pan najbardziej pozytywnie? (można wybrać kilka odpowiedzi)

- Wygodne miejsca do nauki i pracy
- Estetyka i wystrój wnętrza
- Cisza i warunki do koncentracji
- Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami
- Czytelne oznakowanie przestrzeni
- Zieleń
- Inne :

7. Czy wie Pani/Pan, jakie zbiory znajdują się w naszej bibliotece i jak ich szukać?

- Tak, mam pełną świadomość dostępnych zbiorów i wiem, jak je znaleźć
- Tak, częściowo – znam tylko niektóre zasoby biblioteki
- Nie, nie do końca orientuję się w zbiorach i sposobie ich wyszukiwania
- Nie, nie mam pojęcia, jakie zbiory oferuje biblioteka ani jak je znaleźć
- Inne :

8. Skąd czerpie Pani/Pan informacje o zbiorach biblioteki? (można wybrać kilka odpowiedzi)

- Strona internetowa biblioteki
- Katalog online
- Informacje od bibliotekarzy
- Materiały informacyjne w bibliotece
- Instagram i Facebook Biblioteki
- Nie szukam takich informacji
- Inne :

9. Jak ocenia Pani/Pan wyposażenie naszej biblioteki w sprzęt: drukarki, komputery, skanery?

- Bardzo dobrze – biblioteka jest dobrze wyposażona
- Dobrze – większość potrzebnego sprzętu jest dostępna
- Średnio – sprzęt jest, ale mogłoby być go więcej lub lepszej jakości
- Źle – sprzętu jest za mało lub jest przestarzały
- Nie korzystam ze sprzętu w bibliotece
- Inne :

10. Co mogłoby zwiększyć Pani/Pana komfort korzystania z biblioteki? (można wybrać kilka odpowiedzi)

- Więcej szkoleń lub warsztatów dotyczących zbiorów i usług biblioteki
- Więcej materiałów dostępnych w wersji cyfrowej
- Większe wsparcie ze strony bibliotekarza
- Cisza i spokój
- Inne :

EAHIL 2025 WORKSHOP

09-13.06.2025
Łódź // Poland

Anna Sikorska[a] Magdalena Jóźwiak[b]

EAHIL 2025 Workshop & 42nd Problem Conference of Medical Libraries, Łódź, 9–13 June 2025

EAHIL 2025 Workshop i XLII Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych, Łódź, 9–13 czerwca 2025 r.

Medical Library Forum 2025;18(1):44–54
DOI: 10.34738/mlf.0102

(a) Information and Library Center, Medical Library of Łódź, Poland
(b) Department of Information, Library and Book Science, Faculty of Philology, University of Łódź, Poland
Correspondence to: **anna.sikorska@umed.lodz.pl**

POST-CONFERENCE REPORT

Abstract

EAHIL is an international association gathering medical librarians and information specialists, which alternately organises annual conferences and workshops dedicated to the challenges of working in the field of library and information science. On 9–13 June 2025, the EAHIL Workshop was held in Łódź under the motto "IMAGINE" (an acronym for Inform, Manage, AI, Grow, Integrate, Network, Explore). This year, the event was combined with the annual Problem Conference of Medical Libraries, gathering over 200 participants from Poland and abroad. The event was hosted by the Information and Library Center of the Medical University of Łódź. This article presents an overview of EAHIL's activities, discusses the course of the event, and the main themes of the presentations.

Streszczenie

EAHIL to międzynarodowe stowarzyszenie skupiające bibliotekarzy i specjalistów informacji medycznej, które co roku organizuje naprzemiennie konferencje i warsztaty poświęcone wyzwaniom pracy w tym obszarze. W dniach 9–13 czerwca 2025 r. odbył się w Łodzi warsztat EAHIL pod hasłem „IMAGINE" (akronim od słów Inform, Manage, AI, Grow, Integrate, Network, Explore). Wydarzenie zostało połączone z coroczną Konferencją Problemową Bibliotek Medycznych i zgromadziło ponad 200 uczestników z Polski i zagranicy. Gospodarzem wydarzenia było Centrum Informacyjno-Biblioteczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. W artykule zaprezentowano charakterystykę działalności EAHIL oraz omówiono przebieg wydarzenia i tematykę wystąpień.

Keywords

EAHIL, Problem Conference of Medical Libraries, conference report, academic libraries, medical libraries

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license.

ABOUT EAHIL

EAHIL (European Association for Health Information and Libraries) is an international organisation gathering information specialists and librarians from medical or healthcare institutions, whose everyday tasks include supporting science, education, and healthcare by providing thorough and up-to-date medical data **[1]**. In 2024, the association had 1451 members, 195 of which were from outside Europe **[2]**, proving that EAHIL's reach goes beyond the continent. This is also apparent in their cooperation with other global organisations: The Association for Health Information and Libraries in Africa (AHILA), Health Libraries Australia (HLA), Canadian Health Libraries Association (CHLA), Medical Library Association (MLA), Taiwan Medical Library Association (TMLA), and International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) **[3]**. It was through the IFLA that EAHIL was formally constituted in 1987 **[4]** during the International Congress of Medical Librarianship in Brighton. To this day, it provides its members with opportunities to continue their professional development, encourages them to share their experience, and supports international cooperation.

The association's activities include:

- organising annual meetings (courses, conferences, and workshops);
- publishing the "Journal of EAHIL";
- specialist groups activities (EAHIL Special Interest Groups, SIGs);
- online discussion groups (EAHIL-LIST);
- social media presence **[1]**;
- a mentoring program **[5]**.

PARTICIPATION OF THE INFORMATION AND LIBRARY CENTER OF THE MEDICAL UNIVERSITY OF ŁÓDŹ

The employees of the Information and Library Center (CIB) of the Medical University of Łódź have actively participated in the association for years, taking part in the annual conferences and workshops by presenting their own achievements and initiatives; they are also present in the structures of EAHIL (Witold Kozakiewicz, Anna Sikorska) **[6–8]**. In 2020, CIB employees organised an EAHIL conference under the motto "Be Open, Act Together", which had to be moved online due to the COVID-19 pandemic **[9, 10]**. However, the team at CIB never gave up on the idea of organising a conference in Łódź, and just 5 years later another event was held – this time in the form of workshops. From the 9th to 13th of June, the 2025 EAHIL Workshop took place. Its motto was "IMAGINE" – acronym of the words Inform, Manage, AI, Grow, Integrate, Network, Explore.

EAHIL 2025 WORKSHOP AND THE 42ND PROBLEM CONFERENCE OF MEDICAL LIBRARIES

Over 200 participants took part in the conference, including representatives of academic institutions, scientific information specialists, medical librarians, and representatives of scientific publishing companies (conference partners). Honorary patrons of the event included: Ministry of Science and Higher Education, Rector of the Medical University of Łódź, President of Łódź, and the Conference of Rectors of Academic Schools in Poland. The event was organised by the Information and Library Center, the Medical University of Łódź, and the Foundation for the Medical University of Łódź **[11]**. The Local Organising Committee (LOC) from CIB was supported by members of the International Programme Committee (IPC) from an array of European countries: Poland, Sweden, Finland, Switzerland, Latvia, the Netherlands, Germany, Great Britain, Norway, Austria, Spain, and Italy **[12]**.

Considering the exceptional nature and rank of the event, the EAHIL Workshop was combined with the annual Problem Conference of Medical Libraries, which allowed for more participation from Polish specialists in the international programme. It is worth noting that thanks to the Erasmus programme, specialists from institutions located in other countries of the European Union (excluding Poland) could, for the first time, travel to the conference as part of the mobility programme **[13]**. Additional activities were planned with those participants in mind, in order to make their stay more interesting and enable them to share their experiences with each other **[14]**.

Conference meetings took place in two locations. On the first 2 days, the participants have gathered in the CIB building on 2 Muszyńskiego Street. The next 3 days were spent at the Vienna House Hotel on 17 Ogrodowa Street, next to the Manufaktura shopping centre. Thanks to the unique quality of the hotel and the conference centre, which are both located in a historical building of the former spinning mill of Izrael Poznański's factory, the participants could truly experience the special atmosphere of the city's industrial legacy.

The EAHIL workshops were held under the motto "IMAGINE" – an acronym made up of the first letters of the event's eight keywords: Inform, Manage, AI, Grow, Integrate, Network, and Explore **[15]**. The speakers could submit abstracts in four categories: oral presentations, three-minute presentations, interactive workshops, and continuing education courses (CEC) **[16]**. The Polish conference programme included three-minute presentations and oral presentations **[17]**.

Overall, the international programme of the conference included:

- 3 continuing education courses (180 minutes long);
- 16 interactive workshops (180 or 75 minutes long);
- 22 oral presentations;
- 12 three-minute presentations **[18]**.

The Polish part of the conference consisted of 6 oral presentations and 6 three-minute presentations **[17]**.

Aside from the attending the conference, the participants could explore the unique atmosphere of Łódź by taking part in the accompanying events, such as a visit to the MeMo Mediateka, a meeting at the Central Museum of Textiles, an official dinner at the Vienna House Hotel Ballroom, and a guided trip of the historical city centre **[19]**. These events were not just an opportunity to learn about the rich history and culture of Łódź, but also served as a chance to integrate the community, make new professional connections, and share experiences.

COURSE OF THE EVENT

The first day of the conference (Monday, June 9th) was dedicated to the EAHIL Board meeting, which revolved around discussing the organisation of EAHIL 2025 Workshop in Łódź, as well as the budget and further perspectives on the association's development **[18]**. This was also a chance for the EAHIL authorities to get acquainted with the organising committee from CIB. Simultaneously, the first meeting of the Erasmus+ programme participants was taking place, during which they could get to know each other and talk about their everyday tasks. This was followed by a visit to the Medical Simulation Centre of the Medical University of Łódź located at 251 Pomorska Street, where the participants could see how future doctors, nurses, and paramedics learn practical skills with the help of specialist simulators and phantoms.

On Tuesday, June 10th, those interested in continuing education courses spent 3 hours on practical tasks prepared by the instructors. At the same time, as part of the Problem Conference of Medical Libraries, the directors of Polish medical university libraries met to discuss the current issues and challenges faced by Polish medical information specialists. The Erasmus+ participants also had the chance to take part in more activities. They started the day with a tour of the CIB building, and then proceeded to the BRaIn laboratories on 4 Czechosłowacka Street, where the scientists from the Medical University of Łódź test technological innovations and design clinical trials. After a lunch break, the librarians and scientific information specialists from various European countries were shown around the Library of the University of Łódź on 32/38 Matejki Street. In the afternoon, the EAHIL Council meeting was held in the CIB building. The Council members handle the promotional tasks, as well as recruit new members and work as intermediaries between the EAHIL members in their home country and the Association. Polish representatives were present at the meeting, namely Jakub Rusakow from the Library of the Medical University of Gdańsk and Anna Sikorska and Witold Kozakiewicz from the Information and Library Center of the Medical University of Łódź **[8, 18]**. The First Timers' Welcome Reception – an integration meeting for those coming to the conference for the first time – was held at the end of the day at the MeMo Mediateka on 5 Moniuszki Street. The newcomers had a chance to get to know each other, talk to the more experienced EAHIL members, and see the equipment of the most innovative location of the City Library in Łódź.

On June 11th, the opening ceremony took place at the conference centre of the Vienna House Hotel, during which the participants were officially welcomed and given the most important organisational information. Before the workshops and presentation started, Janina Bąk – Polish statistician, academic teacher, and populariser of statistics knowledge – presented her lecture titled "How to fight fake news disinformation and misinformation with the use of mathematical thinking", which focused on how we can become more conscious, resistant, and responsible as recipients of information.

The practical part of the conference took place in 5 rooms simultaneously.

4 workshops took place:

- "Simplifying Complex Queries: A Practical Workshop on Medsyntax" – conducted by Margot Gremmen-Verleg (Martini Hospital Groningen, the Netherlands), Ted Gremmen-Verleg (DUO, the Netherlands), and Floor Boekelman (RIVM, the Netherlands);
- "Unlocking Accessibility: PDF Annotation with PDF/UA Standard and WCAG Guidelines" – Jakub Koperwas, Łukasz Kobyliński, Antoni Marek, and Agata Drozd (Sages, Poland);
- "Evaluating the accuracy of a search strategy for optimal result retrieval" – Mala Mann (Cardiff University, Great Britain);
- "How Paper Mills and Predatory Journals flood the scientific record and what medical research libraries can do" – Jasmin Schmitz (ZB MED, Information Centre for Life Sciences, Germany).

There was also no shortage of 15-minute oral presentations. The section titled "Open Access and Institutional Repositories", moderated by Jakub Rusakow (Medical University of Gdańsk), consisted of presentations on such topics, as: effectively managing the CRIS system (Robin Ottjes – University Medical Center Groningen, the Netherlands), a project aiming to increase the number of quality publications in the university repository by analysing gaps in the resources and informational activities (Floriane Muller, Pablo Iriarte – University of Geneva, Switzerland), and a project integrating a network of clinical hospitals with a national open science programme in the Netherlands (Marion Heymans – Zuyderland Medical Center Sittard-Geleen, Eugenie Delvaux – Maxima Medical Center Veldhoven, Marjan Bakker – Noordwest Ziekenhuisgroep Alkmaar, Chantal den Haan – OLVG Amster).

The session titled "Building community engagement" was coordinated by Taisa Sallinen (University of Eastern Finland Library/Kuopio Hospital Medical Library, Finland). It included presentations about the well-being of students (Leeni Lehtiö, Essi Lempiäinen, Nea Pälä, Susanna Syrjäsuo – Turku University Library, Finland), as well as that of library employees and users (Eli Harriss – University of Oxford, Great Britain), and about the network of exchanging knowledge and experience in the field of systematic literature search (Emma-Lotta Säätelä – Karolinska Institutet, Alena Lindfors – Dalarna University, Lisa Jonsson – The Swedish Institute for Educational Research, Julia Harrysson – Mälardalen University, Åsa Ode – Swedish University of Agricultural Sciences, Maja Kärrman Fredriksson – Swedish Agency for Health Technology Assessment and Assessment of Social Services).

The "AI and Information Retrieval" session, led by Justyna Seiffert (Medical University of Silesia in Katowice), included presentations on the usefulness of GPT-4 in automatically tagging health promotion research (Claire Stansfield – University College London, Great Britain), analysis of university policies towards artificial intelligence and the role of libraries in AI-related education (Iwona Kosowska – Library of Jagiellonian University Medical College), and researching the role of information literacy in AI-supported literature search (Nicolas Kusser – Medical Library, University of Augsburg).

Two sessions of presentations in Polish were conducted as part of the 42nd Problem Conference of Medical Libraries. The first session was moderated by Katarzyna Falow from the Medical University of Gdańsk and Magdalena Kotlarek-Naskręt from the Poznań University of Medical Sciences, and included presentations by: Justyna Seiffert from the Medical University of Silesia in Katowice (who looked for ways of preserving the knowledge of experienced librarians), Agnieszka Czarnecka and Krzysztof Włodarczyk from the Medical University of Warsaw (who discussed Atena – a tool for analysing the bibliometric indicators of journals designed by the librarians from their institution), and Natalia Garasińska from the Medical University of Silesia in Katowice (who presented the role of miniature books in the medical library). In the session coordinated by Agnieszka Czarnecka (Medical University of Warsaw) and Witold Kozakiewicz (Medical University of Łódź), the speakers included: Katarzyna Bikowska, Elżbieta Stawska, and Maciej Rynarzewski from the University of Warmia and Mazury in Olsztyn (who presented an analysis of the profile of a medical student in a non-medical university library), Aleksandra Guziałek and Justyna Kopiec from the Medical University of Silesia in Katowice (who discussed the ways in which they optimise the purchase and selection of the collection for their library), and Agnieszka Sulejewicz and Bartosz Rybczyński from the Information and Library Center of the Medical University of Łódź (who summarised the initiative of an around-the-clock library).

In the Ballroom, Lorena Cascant Ortolano (Johannes Gutenberg University, Germany) coordinated a session of three-minute presentations. The speakers tackled such topics, as: well-being initiatives for university employees (Betsy Morgan, Lizzy Evans – Swansea Bay University Health Board, Great Britain), information research practices and database usage among scientific employees of Tallinn Health College (Elle Sõrmus, Kateriina Rannula, Siret Piirsalu, Maigi Lepik – Tallinn Health Care College, Estonia), teaching

anatomy with the use of 3D technology (Erik Verraedt, Karsten Bellis, Laurie Priemen, Thomas Vandendriessche – KU Leuven Libraries 2Bergen, Belgium), tools for analysing data from scientific journals (Krzysztof Włodarczyk – Medical University of Warsaw, Poland), and researching career development of EAHIL stipend laureates (Kübra Zayim Gedik – Bezmialem Vakıf University, Turkey).

Specialist groups, such as Evaluation and Metrics SIG, which congregates members interested in the impact and measurement of scientific research, and Evidence-Based SIG, which brings together specialists working on improving the quality of systemic reviews, have gathered during the second session of Polish presentations. The Welcome Reception was held in the evening, in the unique space of the Central Museum of Textiles in the historical White Factory located at 282 Piotrkowska Street.

On Thursday, June 12th, many of the workshops were dedicated to the role of artificial intelligence and modern methods of researching information. Anouk D'Hont, Kylie Cortebeeck, Nick Poels, Wouter Vandevelde, and Thomas Vandendriessche (KU Leuven, Belgium) discussed the threats related to dishonest publishing practices. Pablo Iriarte, Floriane Muller (Geneva University Library, Switzerland), Gaétan Kerdelhué (Rouen University Hospital, France), Rebeca Isabel-Gómez (AETSA, Evaluación de Tecnologías Sanitarias de Andalucia, Spain), Mar González-Cantalejo (Hospital Universitario Miguel Servet, Spain), and Alicia Fátima Gómez-Sánchez (IE University Library, Spain) showed how AI can be used in preparing multimedia presentations. Carlos Rodriguez Del Rio and Paulina Milewska (Elsevier) focused on how generative AI can influence research methods in medical libraries. Tuulevi Ovaska (University of Eastern Finland) tackled the role of slogans in library promotion. Irma Klerings (University for Continuing Education Krems, Austria) and Mala Mann (Cardiff University, Great Britain) took up the issue of improving the communication between librarians and researchers while preparing queries for systemic reviews. Participants of the workshop conducted by Claire Stansfield (University College London, Great Britain) explored the OpenAlex database potential in preparing systemic reviews, while Christine Andresen and Rachel Whitney (Medical University of South Carolina, USA) discussed how gamification can be used in library trainings in order to combat misinformation.

Aside from interactive workshops, 4 presentation sessions took place. Francesca Gualtieri (Rottapharm Biotech, Italy) moderated the session "Innovative approaches to research efficiency", where the speakers included:

- Mari Hietala, Sanna Kujala, Tiina Heino, Katri Larmo (Helsinki University Library, Finlandia), Taisa Sallinen, and Tuulevi Ovaska (University of Eastern Finland Library, Finland), whose presentation focused on open gamified resources on information research in health sciences;
- Remy van Alebeek, Rinus Verdonschot, and Floor Ruiter (Maastricht University, the Netherlands), who tackled qualitative literature search in PubMed;
- Rachel Whitney (Medical University of South Carolina, USA), Emily Gorman (University of Maryland, USA), Hilary Jasmin (Center for Evidence-Based Policy at Oregon Health & Science University, USA), Christopher Giuliano (Wayne State University, USA), Audrey Kostrzewa (Concordia University Wisconsin, USA), and Melissa Hunter (University of Wyoming, USA), who estimated the accessibility and usage of drug information resources among practicing pharmacists in the USA.

The session titled "Researcher support and library services", conducted by Robin Ottjes, included presentations on such topics as:

- awareness of KU Leuven employees on library services that support research work (Norin Hamouda, Mark Verbrugge, Maarten Jackers, Thomas Vandendriessche – KU Leuven Libraries, Belgium);
- managing scientific research profiles in medical university libraries (Guus van den Brekel – University Medical Center Groningen, the Netherlands);
- the popularity of courses on information literacy (Eli Harriss, University of Oxford, Great Britain).

Presentations during the "Strategic development and resource accessibility" session, coordinated by Kristina Kuzniecowa, tackled the following issues:

- automated downloading of publication data (Eric Ahl – HTA South, Skåne University Hospital, Sweden);
- development strategies and possible future of the Tallin Health Care College library (Siret Piirsalu – Tallinn Health Care College, Estonia);
- building a shared FAIR informational infrastructure for medical universities in Poland (Jakub Koperwas – Sages Sp. z o.o., Witold Kozakiewicz – Medical University of Łódź, Dominika Sidorska – Wrocław Medical University, Anna Uryga – Library of Jagiellonian University Medical College).

In the last session – "Systematic review and literature searching", moderated by Regina Lein (University of Bergen, Norway), the speakers focused on literature search:

- Andres Vidal-Itriago, Emma Besijn, Pam Kaspers, Hans Ket, Linda Schoonmade, and Ralph de Vries (VU Amsterdam, the Netherlands) presented the initiative of supporting information specialists in systemic reviews on VU Amsterdam;
- Hanna Olofsson, Maja Kärrman Fredriksson, and Klas Moberg (SBU Swedish Agency for Health Technology Assessments and Assessments of Social Services, Sweden) looked for databases useful in social welfare research;
- Joakim Westerlund and Cia Gustrén (Linköping University, Sweden) presented a typology of possible approaches to the researcher-librarian cooperation in scientific literature search;
- Canadian specialists – Julia Martyniuk, Heather Cunningham (University of Toronto), Jill Boruff, Sabine Calleja, Alisa Rod (McGill University), Ani Orchanian-Cheff (University Health Network), Alix Pincivy (Centre hospitalier universitaire Sainte-Justine Bibliothèque), and Daniela Ziegler (Centre hospitalier de l'Université de Montréal Bibliothèque) discussed their research on the attitudes and practices of Canadian medical librarians in recording and sharing search strategies, emphasising the importance of recognising it as intellectual property and promoting open sharing of strategies.

In the afternoon, the second session of 3-minute presentations took place, conducted by Irma Klerings (University for Continuing Education Krems, Austria). Rena Lubker (Medical University of South Carolina, USA) showcased the initiatives of promoting equality in health information access. Marta Nadraga (Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, Ukraine) presented the struggles her library faces due to the Russian invasion on Ukraine. Raphaël Grolimund (Medical Library, Lausanne University Hospital, Switzerland) showed the potential of the Zotero bibliography manager in systemic reviews. Scilla Pizzarella (Istituto Superiore di Sanità, Italy) discussed the possibilities of the new indexing algorithm MEDLINE. Sophie Gallot, Muriel Leclerc, and Myriam Benichou (University of Geneva Library, Uni CMU,

Medicine/Pharmaceutical Sciences, Switzerland) described and evaluated library services supporting researchers in conducting systemic reviews in medical sciences. The last presentation – by Valeria Scotti, Michela Piva, Funda Topuz (UOSD Grant Office, TTO and Scientific Documentation, Włochy), Annalisa De Silvestri (Unit of Clinical Epidemiology and Biostatistics, Fondazione IRCCS Policlinico San Matteo, Włochy), Moreno Curti, and Luigia Scudeller (Scientific Direction, Fondazione IRCCS Policlinico San Matteo, Włochy) – analysed the usage of tools for tracking quotations in policy and guideline documents.

After the workshops and multimedia presentation sessions, two groups of experts gathered for meetings. One of them was the SIG group Training, Education and Development for Medical Information and Library professionals, whose main objective is to provide educational opportunities for information specialists and medical librarians. Simultaneously, the International Programme Committee (IPC), responsible for the next year's programme, decided that EAHIL 2026 will take place in Antalya, Turkey, on June 8th–12th, as a conference.

The accompanying events included tours around Łódź, planned with EAHIL 2025 attendees in mind. It was an opportunity for them to get to know the history, culture, and unique character of the city from the perspective of the local guides. The "ABC of Łódź" walk with Justyna Tomaszewska showed them the origins of the industrial city – from the historical factory of Izreal Poznański, to Piotrkowska Street and the Old Town. Krzysztof Olkusz invited the conference participants for a tour titled "Turn and Face the Strange", showcasing the dynamic changes the city has gone through, its cinematic side, and reemerging post-industrial legacy. The "Industrial Łódź and Multicultural Łódź – the core of the city identity" tour, conducted by Milena Wicepolska, was an opportunity to discover the multicultural and industrial legacy of the city. Magdalena Makówka introduced the guests into the world of art and science, showing them around the city's museums and presenting its numerous murals during the "Presenting Art and Science" tour. Iza Olejnik organised a walk titled "Łódź – the city of women", dedicated to the exceptional stories of women from Łódź and the role they played in the city's development. The guided tours gave the participants an opportunity to explore Łódź, as well as to talk freely and get to know each other. The day was concluded by an official dinner at the Vienna House Hotel Ballroom, where the conference attendees could continue to integrate in a friendly atmosphere and connect both socially and professionally.

The scientific programme of EAHIL 2025 was concluded by workshops on the morning of the last day. Remy van Alebeek, Floor Ruiter, and Noah Pecasse (Maastricht University Library, the Netherlands) prepared a set of tips on writing prompts for better search strategies. Len Levin (Harvard Medical School, USA) and Heather Hufstedler (Heidelberg University, USA) explained how to critically evaluate scientific evidence in biomedicine. The workshop by Łukasz Lagojda and Emily Pulsford (University of Sheffiled, Great Britain) showcased various AI tools that are worth using in libraries and medical information institutions. The last workshop, by Nele Pauwels (Ghent University Hospital, Belgium) and Muguet Koobasi (Ghent University, Belgium), tackled responsible use of artificial intelligence in literature research.

The last day was also eventful for Polish librarians, who could listen to three-minute presentations as part of the 42nd Problem Conference of Polish Medical Libraries, moderated by Justyna Seiffert from the Medical University of Silesia and Agnieszka Janucik from the Medical University of Białystok. Agata Piwońska from the Medical University of Silesia examined whether integration can exist without exploration. Patrycja Kurowska and Dorota Ubysz from the Main Medical Library in Warsaw presented the role of AI in indexing medical literature and the mistakes that can come up in the process. Renata Birska and Anastazja Śniechowska-Karpińska from the Medical University of Lublin described new tasks of the university's Main Library that they manage. Katarzyna Bikowska from the University of Warmia and Mazury in Olsztyn talked about library spaces supporting the idea of self-care, while the presentation by Magdalena Kotlarek-Naskręt and Zuzanna Jernaś (Poznan University of Medical Sciences) dealt with valuable old printed books from the library of their university. Jakub Rusakow (Medical University of Gdańsk) described the experience of his internship as part of the Skills4EOSC Fellowship Programme.

Afterwards, all the participants were invited to the Ballroom for a plenary session on sustainable development in libraries. It opened with a discussion hosted by:

- Marshall Dozier (Library & University Collections, University of Edinburgh, Great Britain), who moderated the meeting;
- dr Güssün Güneş (Department of Information and Records Management, Marmara University, Turkey),
- dr hab. n. o zdr., prof. UM Anna Lipert (Preventive Medicine Department, Faculty of Health Sciences, Medical University of Łódź),
- Mala Mann (Specialist Unit for Review Evidence, Cardiff Univeristy, Great Britain).

Other participants joined the second part of the discussion, presenting their own ideas for sustainability – both on a systemic level and in our everyday habits.

After the discussion came time for the General Assembly, which started with a welcome and an apology for the absent EAHIL Council members who could not make it to the event. This was followed by announcements related to the association's activity and a summary of the EAHIL 2024 Conference in Riga (Latvia). EAHIL's President – Francesca Gualtieri, treasurer Marion Heymans, "Journal of EAHIL" editor – Federica Napolitani Chene, as well as Mala Mann, who manages the website and social media of the association, all gave reports on their activities within the organisation. The assembly was concluded with a promotional video for Antalya – the city selected for the 2026 EAHIL Conference.

The programme included presentations by sponsors and an inspiring keynote by Michał Żytomirski, an academic teacher at the Department Of Information, Library And Book Science of the University of Łódź and a marketing department manager at an IT company. His lecture titled „I don't understand it, but I use it – a short story about humanity and technological progress in the context of controversies surrounding artificial intelligence development" has sparked an animated discussion about the role of AI in the modern world.

The conference was concluded by an official Awards and Closing Ceremony, during which chosen speakers were awarded for their exceptional presentations, and the participants and organisers were officially thanked. The awarded speakers were:

- **Anouk D'Hont**, Kylie Cortebeeck, Nick Poels, Wouter Vandevelde, and Thomas Vandendriessche – Best Workshop for „Navigating the Publishing Trap: Safeguarding Researchers from Predatory Practices";

- **Eli Harriss** – Best Oral presentation for „Shaking it up: A research project to determine why our information skills training sessions are so popular";
- **Erik Verraedt**, Karsten Bellis, Laurie Priemen, and Thomas Vandendriessche – Best 3-minute presentation for „Teaching Anatomy in 3D: A Comparison of Available Digital Anatomy Applications";
- **Julia Martyniuk**, Heather Cunningham, Jill Boruff, Sabine Calleja, Alisa Rod, Ani Orchanian-Cheff, Alix Pincivy, and Daniela Ziegler – Best presentation in any category by a first time attendee for „Understanding Health Sciences Librarians' Attitudes and Behaviors in Documenting and Sharing Knowledge Synthesis Search Strategies to Inform Best Practices".

SUMMARY

EAHIL 2025 in Łódź has gathered an international community of librarians and medical information specialists, and became a ground for the exchange of knowledge, experience, and good practices. The event has demonstrated the key role of medical libraries and information centres in research processes and the development of evidence based medicine. Łódź – with its history full of multiculturalism and dynamic changes – turned out to be just the right place to discuss innovations, the role of AI, and challenges faced by modern libraries. Workshops, presentations and discussions emphasized the significance of international cooperation in designing new tools and standards in the field of scientific information. The conference has also helped further integrate the community and strengthen the role of libraries in building an open and reliable access to knowledge.

In the name of the organisers who supported the participants both before and during the event, we would like to thank the Polish community of librarians and scientific information specialists for their participation and commitment. Your presence and engagement have contributed to the success of this event and given it a unique character. We hope that you will look back on EAHIL 2025 in Łódź as an inspiring and valuable experience, which will inspire further cooperation and new initiatives in the scientific and librarian community.

Visit our website to explore the photo gallery from the event: https://eahil2025.umed.pl/gallery/

O EAHIL

Stowarzyszenie EAHIL (European Association for Health Information and Libraries) to międzynarodowa organizacja zrzeszająca specjalistów informacji i bibliotekarzy pracujących w bibliotekach i instytucjach medycznych i zdrowotnych, którzy na co dzień zajmują się wspieraniem nauki, edukacji i opieki zdrowotnej przez dostarczanie rzetelnej i aktualnej informacji medycznej **[1]**. W 2024 r. stowarzyszenie zrzeszało 1451 członków, z czego 195 pochodziło spoza Europy **[2]**, co wskazuje, że EAHIL dociera także poza kontynent. Potwierdza to współpraca z wieloma innymi organizacjami na świecie: The Association for Health Information and Libraries in Africa (AHILA), Health Libraries Australia (HLA), Canadian Health Libraries Association (CHLA), Medical Library Association (MLA), Taiwan Medical Library Association (TMLA) oraz International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) **[3]**. Za pośrednictwem IFLA w 1987 r., podczas konferencji International Congress of Medical Librarianship w Brighton, formalnie powołano właśnie stowarzyszenie EAHIL **[4]**, które do dziś umożliwia swoim członkom ciągły rozwój zawodowy, wspiera wymianę doświadczeń i współpracę międzynarodową.

Działalność stowarzyszenia obejmuje m.in.:

- organizację corocznych spotkań (szkoleń, konferencji i warsztatów);
- inicjatywę wydawniczą „Journal of EAHIL";
- aktywność grup specjalistycznych (EAHIL Special Interest Groups, SIGs);
- elektroniczne grupy dyskusyjne (EAHIL-LIST);
- obecność w mediach społecznościowych **[1]**;
- program mentoringowy **[5]**.

ZAANGAŻOWANIE CIB

Pracownicy Centrum Informacyjno-Bibliotecznego (CIB) Uniwersytetu Medycznego w Łodzi od lat uczestniczą w życiu stowarzyszenia: corocznie wyjeżdżają na konferencje i warsztaty, podczas których prezentują własne osiągnięcia i inicjatywy, a także biorą czynny udział w strukturach EAHIL (Witold Kozakiewicz, Anna Sikorska) **[6–8]**. W 2020 r. zorganizowali też konferencję EAHIL pod hasłem „Be Open, Act Together", która ze względu na pandemię COVID-19 odbyła się w formie zdalnej **[9, 10]**.

Idea organizacji stacjonarnej konferencji w Łodzi nie została jednak porzucona przez zespół CIB i już 5 lat później zorganizowano kolejne wydarzenie – w formie warsztatów. W dniach 9–13 czerwca 2025 r. odbył się, pod hasłem „IMAGINE" (akronim od słów *Inform*, *Manage*, *AI*, *Grow*, *Integrate*, *Network*, *Explore*), EAHIL 2025 Workshop.

EAHIL 2025 WORKSHOP I XLII KONFERENCJA PROBLEMOWA BIBLIOTEK MEDYCZNYCH

W wydarzeniu uczestniczyło ponad 200 przedstawicieli instytucji naukowych, specjalistów informacji naukowej, bibliotekarzy medycznych i przedstawicieli firm związanych z publikowaniem naukowym (partnerów konferencji). Wydarzenie honorowym patronatem objęli: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Prezydent Miasta Łodzi oraz Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich. W organizację włączyły się Centrum Informacyjno-Biblioteczne, Uniwersytet Medyczny w Łodzi i Fundacja dla Uniwersytetu Medycznego w Łodzi **[11]**. Wsparciem dla komitetu organizacyjnego (Local Organising Committee, LOC) z CIB byli członkowie komitetu programowego (International Programme Committee, IPC) z różnych krajów europejskich: Polski, Szwecji, Finlandii, Szwajcarii, Łotwy, Niderlandów, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Norwegii, Austrii, Hiszpanii i Włoch **[12]**.

Ze względu na wyjątkowy charakter i rangę wydarzenia zdecydowano o połączeniu EAHIL Workshop z coroczną Konferencją Problemową Bibliotek Medycznych, co umożliwiło szerszy udział polskich specjalistów w międzynarodowym programie. Dodatkowo po raz pierwszy, we współpracy z programem Erasmus, specjaliści z instytucji działających w krajach Unii Europejskiej (z wyłączeniem Polski) mogli skorzystać z programu mobilności w formie wyjazdu szkoleniowego **[13]**. Z myślą o nich przygotowano także dodatkowe aktywności, wzbogacające pobyt i sprzyjające wymianie doświadczeń **[14]**.

Spotkania konferencyjne odbywały się w dwóch lokalizacjach. Pierwszego i drugiego dnia uczestnicy spotkali się w budynku CIB przy ul. Muszyńskiego 2. Przez pozostałe trzy dni obradowano w hotelu Vienna House Andel's Łódź przy ul. Ogrodowej 17 (przy centrum handlowym Manufaktura). Dzięki wyjątkowemu charakterowi hotelu i centrum konferencyjnego, które zlokalizowane są w zabytkowym budynku dawnej przędzalni fabryki Izraela Poznańskiego, uczestnicy

mogli lepiej poczuć niepowtarzalny klimat łódzkiego dziedzictwa przemysłowego.

Warsztaty EAHIL odbyły się pod hasłem „IMAGINE", złożonym z pierwszych liter ośmiu słów kluczowych – *Inform*, *Manage*, *AI*, *Grow*, *Integrate*, *Network* i *Explore* – stanowiących motto spotkania **[15]**. Prelegenci mogli zgłaszać propozycje abstraktów w czterech kategoriach: prezentacje ustne (Oral Presentations), wystąpienia 3-minutowe (3-minute Presentations), interaktywne warsztaty (Interactive Workshops) oraz dodatkowo płatne kursy kształcenia ustawicznego (Continuing Education Courses, CEC) **[16]**. W programie polskiej konferencji znalazły się „3-minutówki" i prezentacje ustne **[17]**.

Ostatecznie międzynarodowy program konferencji objął:

- trzy kursy kształcenia ustawicznego (180-minutowe);
- 16 interaktywnych warsztatów (180- i 75-minutowych);
- 22 prezentacje ustne;
- 12 prezentacji 3-minutowych **[18]**.

Na potrzeby polskiej części konferencji przygotowano sześć prezentacji ustnych i sześć wystąpień 3-minutowych **[17]**.

Część merytoryczną uzupełniał starannie przygotowany program wydarzeń towarzyszących, który pozwolił uczestnikom odkryć wyjątkowy charakter Łodzi: od odwiedzin w Mediatece MeMo, przez spotkanie w Centralnym Muzeum Włókiennictwa i uroczystą kolację w Sali Balowej hotelu Vienna House Andel's, po wycieczkę z przewodnikiem po historycznym centrum miasta **[19]**. Wydarzenia te były nie tylko okazją do poznania bogatej historii i kultury Łodzi – sprzyjały także integracji środowiska, nawiązywaniu nowych relacji zawodowych i wymianie doświadczeń.

PRZEBIEG WYDARZENIA

Pierwszy dzień konferencji (poniedziałek 9 czerwca) poświęcono obradom Zarządu Stowarzyszenia (EAHIL Board), podczas których omówiono kwestie organizacyjne związane z EAHIL 2025 Workshop w Łodzi, dyskutowano na temat budżetu i dalszych kierunków rozwoju stowarzyszenia **[18]**. Dla władz EAHIL była to również okazja do lepszego poznania członków komitetu organizacyjnego z CIB. Jednocześnie odbywało się pierwsze spotkanie uczestników programu Erasmus+, którzy mogli się poznać i opowiedzieć, czym się zajmują w swoich bibliotekach. Dodatkową atrakcją była wizyta w Centrum Symulacji Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, znajdującym się w budynku Centrum Kliniczno-Dydaktycznego przy ul. Pomorskiej 251. Z wykorzystaniem specjalistycznych symulatorów i fantomów uczestnicy mogli sprawdzić, w jaki sposób przyszli lekarze, pielęgniarki i ratownicy medyczni zdobywają praktyczne umiejętności.

We wtorek 10 czerwca osoby zainteresowane kursami CEC spędziły 3 godz. na zadaniach praktycznych przygotowanych przez prowadzących. Równolegle, w ramach Konferencji Problemowej Bibliotek Medycznych, odbyło się spotkanie dyrektorów i dyrektorek bibliotek polskich uczelni medycznych, którzy zebrali się, by omówić aktualne zagadnienia i wyzwania stojące przed polskimi specjalistami informacji medycznej. Uczestnicy programu Erasmus+ również mieli okazję wziąć udział w kolejnych aktywnościach. Dzień rozpoczęli od zwiedzenia budynku CIB. Następnie grupa udała się do Zespołu Laboratoriów BRaIn przy ul. Czechosłowackiej 4, gdzie naukowcy z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi testują innowacje technologiczne i projektują badania kliniczne. Po obiedzie bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej z różnych krajów europejskich zwiedzili gmach Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego przy ul. Jana Matejki 32/38. Po południu w budynku CIB odbyło się spotkanie EAHIL Council – rady doradczej Zarządu, zajmującej się promowaniem EAHIL czy rekrutacją nowych członków. Osoby należące do Rady działają również jako łącznicy między członkami EAHIL w swoim kraju a stowarzyszeniem. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele z Polski: Jakub Rusakow z Biblioteki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Anna Sikorska i Witold Kozakiewicz z CIB Uniwersytetu Medycznego w Łodzi **[8, 18]**. Na koniec dnia zaplanowano spotkanie integracyjne dla osób, które po raz pierwszy przyjechały na konferencję EAHIL. First Timers' Welcome Reception zorganizowano w wielofunkcyjnej przestrzeni Mediateki MeMo przy ul. Stanisława Moniuszki 5. Nowi uczestnicy mieli okazję się poznać, nawiązać pierwsze kontakty z doświadczonymi członkami EAHIL i obejrzeć wyposażenie innowacyjnej filii Biblioteki Miejskiej w Łodzi.

Oficjalna inauguracja konferencji odbyła się 11 czerwca w centrum konferencyjnym hotelu Vienna House Andel's Łódź. Podczas ceremonii otwarcia (Opening Ceremony) powitano uczestników i przekazano najważniejsze informacje organizacyjne. Przed rozpoczęciem warsztatów i sesji prezentacji wystąpiła Janina Bąk – polska statystyczka, nauczycielka akademicka, autorka książek i popularyzatorka wiedzy o statystyce. W wykładzie „How to fight fake news disinformation and misinformation with the use of mathematical thinking" wyjaśniała, jak stać się bardziej świadomym, odpornym i odpowiedzialnym odbiorcą informacji.

Praktyczna część konferencji odbywała się równolegle w pięciu salach.

Odbyły się cztery warsztaty:

- „Simplifying Complex Queries: A Practical Workshop on Medsyntax" – prowadzenie: Margot Gremmen-Verleg (Martini Hospital Groningen, Niderlandy), Ted Gremmen-Verleg (DUO, Niderlandy) i Floor Boekelman (RIVM, Niderlandy);
- „Unlocking Accessibility: PDF Annotation with PDF/UA Standard and WCAG Guidelines" – Jakub Koperwas, Łukasz Kobyliński, Antoni Marek i Agata Drozd (Sages, Polska);
- „Evaluating the accuracy of a search strategy for optimal result retrieval" – Mala Mann (Cardiff University, Wielka Brytania);
- „How Paper Mills and Predatory Journals flood the scientific record and what medical research libraries can do" – Jasmin Schmitz (ZB MED, Information Centre for Life Sciences, Niemcy).

Nie zabrakło także sesji 15-minutowych prezentacji ustnych. W sekcji „Open Access and Institutional Repositories", moderowanej przez Jakuba Rusakowa (Gdański Uniwersytet Medyczny), znalazły się prezentacje dotyczące skutecznego zarządzania systemem CRIS (Robin Ottjes – University Medical Center Groningen, Niderlandy), projektu zwiększającego liczbę jakościowych publikacji w repozytorium uczelni poprzez analizę braków i działania informacyjne (Floriane Muller, Pablo Iriarte – University of Geneva, Szwajcaria) oraz projektu integracji sieci szpitali klinicznych z krajowym programem otwartej nauki w Niderlandach (Marion Heymans – Zuyderland Medical Center Sittard-Geleen, Eugenie Delvaux – Maxima Medical Center Veldhoven, Marjan Bakker – Noordwest Ziekenhuisgroep Alkmaar, Chantal den Haan – OLVG Amster).

„Building Community Engagement" to sesja, nad której przebiegiem czuwała Taisa Sallinen (University of Eastern Finland Library/Kuopio Hospital Medical Library, Finlandia). Znalazły się tu wystąpienia dotyczące dobrostanu studentów (Leeni Lehtiö, Essi Lempiäinen, Nea Pälä, Susanna Syrjäsuo – Turku University Library, Finlandia), pracowników i użytkowników bibliotek

(Eli Harriss – University of Oxford, Wielka Brytania) oraz sieci wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie systematycznego wyszukiwania literatury (Emma-Lotta Säätelä – Karolinska Institutet, Alena Lindfors – Dalarna University, Lisa Jonsson – The Swedish Institute for Educational Research, Julia Harrysson – Mälardalen University, Åsa Ode – Swedish University of Agricultural Sciences, Maja Kärrman Fredriksson – Swedish Agency for Health Technology Assessment and Assessment of Social Services).

Z kolei w sesji „AI and Information Retrieval", której przewodniczyła Justyna Seiffert (Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach), zaprezentowano użyteczność GPT-4 w automatycznym tagowaniu badań nad promocją zdrowia (Claire Stansfield – University College London, Wielka Brytania), analizę polityk uczelni wobec sztucznej inteligencji i rolę bibliotek w edukacji o AI (Iwona Kosowska – Biblioteka Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego, Polska) oraz badanie roli kompetencji informacyjnych w wyszukiwaniu literatury wspomaganym sztuczną inteligencją (Nicolas Kusser – Medical Library, University of Augsburg).

Przygotowano również dwa bloki prezentacji w języku polskim w ramach XLII Konferencji Problemowej Bibliotek Medycznych. W pierwszej sesji, moderowanej przez Katarzynę Falow z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i Magdalenę Kotlarek-Naskręt z Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, wystąpili: Justyna Seiffert ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (która poszukiwała odpowiedzi na pytanie, jak nie utracić fachowej wiedzy doświadczonych bibliotekarzy), Agnieszka Czarnecka i Krzysztof Włodarczyk z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (którzy opowiadali o narzędziu do analizy wskaźników czasopism – Atena, opracowanym przez bibliotekarzy z ich ośrodka) oraz Natalia Garasińska ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (która przedstawiła rolę książki miniaturowej w bibliotece medycznej). W sesji pod opieką Agnieszki Czarneckiej (Warszawski Uniwersytet Medyczny) i Witolda Kozakiewicza (Uniwersytet Medyczny w Łodzi) swoje projekty zaprezentowali: Katarzyna Bikowska, Elżbieta Stawska i Maciej Rynarzewski z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (którzy analizowali profil studenta medycyny w bibliotece uczelni niemedycznej), Aleksandra Guziałek i Justyna Kopiec ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach (które przedstawiły, jak optymalizują zakup i selekcję księgozbioru w swojej bibliotece) oraz Agnieszka Sulejewicz i Bartosz Rybczyński z Centrum Informacyjno-Bibliotecznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (którzy podsumowali inicjatywę biblioteki całodobowej).

Pod opieką Loreny Cascant Ortolano (Johannes Gutenberg University, Niemcy) w Sali Balowej odbyła się również sesja prezentacji 3-minutowych. Poruszono zagadnienia takie jak: inicjatywy well-beingowe dla pracowników uczelni (Betsy Morgan, Lizzy Evans – Swansea Bay University Health Board, Wielka Brytania), praktyki wyszukiwania informacji i korzystanie z baz danych wśród pracowników naukowych w Tallinn Health Care College (Elle Sõrmus, Kateriina Rannula, Siret Piirsalu, Maigi Lepik – Tallinn Health Care College, Estonia), nauczanie anatomii w technologii 3D (Erik Verraedt, Karsten Bellis, Laurie Priemen, Thomas Vandendriessche – KU Leuven Libraries 2Bergen, Belgia), narzędzia analizy danych z czasopism naukowych (Krzysztof Włodarczyk – Warszawski Uniwersytet Medyczny, Polska) oraz badanie rozwoju zawodowego laureatów stypendiów EAHIL (Kübra Zayim Gedik – Bezmialem Vakıf University, Turcja).

W trakcie drugiej sesji prezentacji polskich miały również miejsce spotkania grup specjalistycznych – Evaluation and Metrics SIG, która skupia członków zainteresowanych wpływem badań naukowych i ich pomiarem, oraz Evidence-Based Information SIG, która łączy specjalistów zajmujących się podnoszeniem jakości przeglądów systematycznych. Wieczorem odbyło się Welcome Reception, zorganizowane w wyjątkowej przestrzeni Centralnego Muzeum Włókiennictwa w zabytkowej Białej Fabryce przy ul. Piotrkowskiej 282 w Łodzi.

W czwartek 12 czerwca dużą część warsztatów poświęcono roli sztucznej inteligencji oraz nowoczesnym metodom wyszukiwania informacji. Anouk D'Hont, Kylie Cortebeeck, Nick Poels, Wouter Vandevelde i Thomas Vandendriessche (KU Leuven, Belgia) poruszyli temat zagrożeń związanych z nierzetelnymi praktykami wydawniczymi. Pablo Iriarte, Floriane Muller (Geneva University Library, Szwajcaria), Gaétan Kerdelhué (Rouen University Hospital, Francja), Rebeca Isabel-Gómez (AETSA, Evaluación de Tecnologías Sanitarias de Andalucia, Hiszpania), Mar González-Cantalejo (Hospital Universitario Miguel Servet, Hiszpania) i Alicia Fátima Gómez-Sánchez (IE University Library, Hiszpania) zaprezentowali, jak można wykorzystać sztuczną inteligencję w tworzeniu prezentacji multimedialnych. Nad tym, jak generatywna AI może wpłynąć na dotychczasowe sposoby wyszukiwania informacji w bibliotekach medycznych, zastanawiali się Carlos Rodriguez Del Rio i Paulina Milewska (Elsevier). Z kolei Tuulevi Ovaska (University of Eastern Finland, Finlandia) skłoniła uczestników warsztatu do refleksji nad rolą sloganów w promocji bibliotek. Irma Klerings (University for Continuing Education Krems, Austria) i Mala Mann (Cardiff University, Wielka Brytania) podjęły temat poprawy komunikacji między bibliotekarzami a badaczami przy przygotowywaniu wyszukiwań do przeglądów systematycznych. Uczestnicy warsztatu Claire Stansfield (University College London, Wielka Brytania) eksplorowali potencjał bazy OpenAlex w prowadzeniu przeglądów literatury, a Christine Andresen i Rachel Whitney (Medical University of South Carolina, USA) omówiły wykorzystanie elementów gamifikacji podczas szkoleń bibliotecznych dot. walki z dezinformacją.

Poza interaktywnymi warsztatami odbyły się także cztery sesje prezentacji. Francesca Gualtieri (Rottapharm Biotech, Włochy) moderowała sesję „Innovative approaches to research efficiency". Wystąpili w niej:

- Mari Hietala, Sanna Kujala, Tiina Heino, Katri Larmo (Helsinki University Library, Finlandia), Taisa Sallinen i Tuulevi Ovaska (University of Eastern Finland Library, Finlandia), których prezentacja została poświęcona otwartym gamifikowanym materiałom w zakresie wyszukiwania informacji w naukach o zdrowiu;
- Remy van Alebeek, Rinus Verdonschot i Floor Ruiter (Maastricht University, Niderlandy), którzy opowiedzieli o jakościowym wyszukiwaniu literatury w PubMed;
- Rachel Whitney (Medical University of South Carolina, USA), Emily Gorman (University of Maryland, USA), Hilary Jasmin (Center for Evidence-Based Policy at Oregon Health & Science University, USA), Christopher Giuliano (Wayne State University, USA), Audrey Kostrzewa (Concordia University Wisconsin, USA), Melissa Hunter (University of Wyoming, USA), którzy ocenili dostępność i wykorzystanie zasobów informacji o lekach wśród praktykujących farmaceutów w USA.

W sesji „Researcher support and library services", poprowadzonej przez Robina Ottjesa, pojawiły się prezentacje:

- na temat świadomości naukowców KU Leuven w zakresie usług bibliotecznych wspomagających pracę badawczą (Norin Hamouda, Mark Verbrugge, Maarten Jackers, Thomas Vandendriessche – KU Leuven Libraries, Belgia);
- dotyczące zarządzania profilami badań naukowych w bibliotekach medycznych szkół

wyższych (Guus van den Brekel – University Medical Center Groningen, Niderlandy);
- o popularności szkoleń z zakresu umiejętności informacyjnych (Eli Harriss, University of Oxford, Wielka Brytania).

Wystąpienia w sesji „Strategic development and resource accessibility" pod opieką Kristiny Kuzniecowej dotyczyły:

- zautomatyzowanego pobierania danych publikacji (Eric Ahl – HTA South, Skåne University Hospital, Szwecja);
- działań rozwojowych i wizji przyszłości biblioteki Tallin Health Care College (Siret Piirsalu – Tallinn Health Care College, Estonia);
- budowy wspólnej infrastruktury informacyjnej FAIR dla uczelni medycznych w Polsce (Jakub Koperwas – Sages Sp. z o.o., Witold Kozakiewicz – Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Dominika Sidorska – Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Anna Uryga – Biblioteka Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego).

W ostatnim bloku „Systematic review and literature searching", moderowanym przez Reginę Lein (University of Bergen, Norwegia), znalazły się wystąpienia poświęcone wyszukiwaniu literatury:

- Andres Vidal-Itriago, Emma Besijn, Pam Kaspers, Hans Ket, Linda Schoonmade i Ralph de Vries (VU Amsterdam, Niderlandy) zaprezentowali inicjatywę wsparcia specjalistów informacji w przeglądach systematycznych na VU Amsterdam;
- Hanna Olofsson, Maja Kärrman Fredriksson i Klas Moberg (SBU Swedish Agency for Health Technology Assessments and Assessments of Social Services, Szwecja) eksplorowali, jakie bazy danych warto wykorzystywać w badaniach w zakresie opieki społecznej;
- Joakim Westerlund i Cia Gustrén (Linköping University, Szwecja) przedstawili typologię podejść do współpracy na linii badacz–bibliotekarz w wyszukiwaniu literatury naukowej;
- kanadyjscy specjaliści Julia Martyniuk, Heather Cunningham (University of Toronto), Jill Boruff, Sabine Calleja, Alisa Rod (McGill University), Ani Orchanian-Cheff (University Health Network), Alix Pincivy (Centre hospitalier universitaire Sainte-Justine Bibliothèque) i Daniela Ziegler (Centre hospitalier de l'Université de Montréal Bibliothèque) omówili zbadane przez siebie postawy i praktyki kanadyjskich bibliotekarzy nauk medycznych w dokumentowaniu i udostępnianiu strategii wyszukiwawczych, podkreślając znaczenie uznania tej pracy za wartość intelektualną i promowania otwartego dzielenia się strategiami.

Po południu odbyła się druga sesja prezentacji 3-minutowych, której przewodniczyła Irma Klerings (University for Continuing Education Krems, Austria). Rena Lubker (Medical University of South Carolina, USA) zaprezentowała inicjatywy promowania równości w dostępie do informacji zdrowotnej. Marta Nadraga (Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, Ukraina) przedstawiła problemy, z którymi mierzy się jej biblioteka w związku z inwazją Rosji na Ukrainę. Raphaël Grolimund (Medical Library, Lausanne University Hospital, Szwajcaria) wskazał potencjał menadżera bibliografii Zotero w przeglądach systematycznych. Wystąpienie Scilli Pizzarelli (Istituto Superiore di Sanità, Włochy) dotyczyło możliwości nowego algorytmu indeksowania MEDLINE. Sophie Gallot, Muriel Leclerc i Myriam Benichou (University of Geneva Library, Uni CMU, Medicine/Pharmaceutical Sciences, Szwajcaria) opisały i oceniły usługi biblioteczne wspierające badaczy w wykonywaniu przeglądów systematycznych w naukach medycznych. Ostatnia prezentacja – Valerii Scotti, Micheli Pivy, Fundy Topuz (UOSD Grant Office, TTO and Scientific Documentation, Włochy), Annalisy De Silvestri (Unit of Clinical Epidemiology and Biostatistics, Fondazione IRCCS Policlinico San Matteo, Włochy), Morena Curtiego i Luigii Scudeller (Scientific Direction, Fondazione IRCCS Policlinico San Matteo, Włochy) – miała na celu analizę wykorzystania narzędzi do śledzenia cytowań w dokumentach polityk i wytycznych.

Po warsztatach i sesjach prezentacji multimedialnych odbyło się spotkanie SIG – grupy Training, Education and Development for Medical Information and Library professionals, której celem jest zapewnianie możliwości szkoleniowych i edukacyjnych dla specjalistów informacji i bibliotekarzy medycznych. Równolegle miało miejsce spotkanie kolejnego Międzynarodowego Komitetu Programowego (International Programme Committee, IPC), czyli grupy ekspertów odpowiedzialnych za program przyszłorocznego wydarzenia. Ustalono, że spotkanie EAHIL 2026 w formule konferencji odbędzie się w Turcji, w Antalyi, w dniach 8–12 czerwca 2026 r.

W programie wydarzeń towarzyszących znalazły się także wycieczki po Łodzi, przygotowane specjalnie dla uczestników EAHIL 2025. Była to okazja, by lepiej poznać historię, kulturę i unikatowy charakter miasta z perspektywy lokalnych przewodników. Podczas spaceru „ABC of Łódź" z Justyną Tomaszewską odkrywano początki przemysłowej Łodzi – od dawnej fabryki Izraela Poznańskiego po Piotrkowską i Stare Miasto. Z kolei Krzysztof Olkusz zaprosił uczestników konferencji na trasę „Turn and Face the Strange", ukazującą dynamiczne przemiany miasta, jego filmowe oblicze i odradzające się dziedzictwo postindustrialne. W trakcie wycieczki „Industrial Łódź and Multicultural Łódź – the core of the city identity", prowadzonej przez Milenę Wicepolską, uczestnicy poznali wielokulturowe i przemysłowe dziedzictwo miasta. Magdalena Makówka wprowadziła gości w świat sztuki i nauki, oprowadzając po muzeach i prezentując fenomen łódzkich murali w ramach trasy „Presenting Art and Science". Iza Olejnik zaprosiła na wyjątkowy spacer „Łódź – miasto kobiet", poświęcony niezwykłym biografiom łodzianek i roli, jaką kobiety odegrały w rozwoju miasta. Spacery z przewodnikami stworzyły okazję do odkrywania miejskich zakątków, a zarazem sprzyjały swobodnym rozmowom i budowaniu relacji między uczestnikami. Zwieńczeniem dnia była uroczysta kolacja w Sali Balowej Vienna House Andel's, która umożliwiła dalszą integrację w atmosferze otwartości i życzliwości, wymianę doświadczeń zawodowych oraz nawiązywanie kontaktów naukowych i towarzyskich.

Program naukowy EAHIL 2025 Workshop zakończyły poranne warsztaty. Remy van Alebeek, Floor Ruiter i Noah Pecasse (Maastricht University Library, Niderlandy) przygotowali zestaw wskazówek dotyczących pisania promptów pod kątem ulepszania strategii wyszukiwawczej. Len Levin (Harvard Medical School, USA) i Heather Hufstedler (Heidelberg University, USA) pomogli uczestnikom posiąść umiejętności związane z krytyczną oceną dowodów naukowych w biomedycynie. W trakcie warsztatu Łukasza Lagojdy i Emily Pulsford (University of Sheffield, Wielka Brytania) uczestnicy mieli okazję poznać różnorodne narzędzia AI, które warto stosować w bibliotekach i ośrodkach informacji medycznej. Ostatni warsztat – na temat odpowiedzialnego wykorzystania sztucznej inteligencji w badaniu literatury – przeprowadzili Nele Pauwels (Ghent University Hospital, Belgia) i Muguet Koobasi (Ghent University, Belgia).

Ostatni dzień był owocny również dla polskich bibliotekarzy, którzy mieli szansę posłuchać 3-minutowych wystąpień w ramach XLII Konferencji Problemowej Bibliotek Medycznych (moderacja: Justyna Seiffert ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Agnieszka Janucik z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku). Agata Piwońska ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego skłoniła uczestników do odpowiedzi na pytanie, czy integracja może istnieć bez eksploracji.

Patrycja Kurowska i Dorota Ubysz z Głównej Biblioteki Lekarskiej im. Stanisława Konopki w Warszawie zaprezentowały rolę AI w indeksowaniu literatury medycznej i błędy, które mogą pojawić się w tym procesie. Renata Birska i Anastazja Śniechowska-Karpińska z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie przedstawiły nowe zadania kierowanej przez nie Biblioteki Głównej. O przestrzeni biblioteki wspierającej *selfcare* opowiadała Katarzyna Bikowska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie). Wystąpienie Magdaleny Kotlarek-Naskręt i Zuzanny Jernaś (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu) dotyczyło cennych zbiorów starodruków w Bibliotece Głównej poznańskiego Uniwersytetu Medycznego. Z kolei Jakub Rusakow (Gdański Uniwersytet Medyczny) opowiedział o swoich doświadczeniach ze stażu w ramach europejskiego programu Skills4EOSC Fellowship Programme.

Następnie wszyscy uczestnicy zostali zaproszeni do Sali Balowej, gdzie odbyła się sesja plenarna dotycząca zrównoważonego rozwoju w bibliotekach. Pierwszą część poświęcono dyskusji, w której udział wzięły:

- Marshall Dozier (Library & University Collections, University of Edinburgh, Wielka Brytania), która moderowała spotkanie;
- dr Güssün Güneş (Department of Information and Records Management, Marmara University, Turcja);
- dr hab. n. o zdr., prof. UM Anna Lipert (Zakład Medycyny Zapobiegawczej, Wydział Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny w Łodzi);
- Mala Mann (Specialist Unit for Review Evidence, Cardiff Univeristy, Wielka Brytania).

W drugiej części do dyskusji włączyli się uczestnicy, przedstawiając własne pomysły na realizację celów zrównoważonego rozwoju – zarówno na poziomie systemowym, jak i przez wprowadzanie zmian w codziennych nawykach.

Owocna dyskusja poprzedziła Zgromadzenie Ogólne (General Assembly). Obrady rozpoczęto od powitania i przeprosin za nieobecność członków Zarządu EAHIL, którzy nie mogli dotrzeć na wydarzenie w Łodzi. Następnie poświęcono czas ogłoszeniom związanym z działalnością stowarzyszenia i podsumowano konferencję EAHIL 2024 Conference w Rydze (Łotwa). Przysłuchiwano się sprawozdaniom z działalności prezydentki EAHIL – Franceski Gualtieri, skarbniczki EAHIL – Marion Heymans, redaktorki czasopisma „Journal of EAHIL" – Federiki Napolitani Cheyne, a także Mali Mann, odpowiedzialnej za stronę internetową i media społecznościowe. Zaproszono też do organizacji kolejnych wydarzeń EAHIL, czego zwieńczeniem był film promujący Antalyę – miasto wyznaczone na miejsce EAHIL 2026 Conference.

W programie znalazły się ponadto prezentacje sponsorów oraz inspirujący *keynote* Michała Żytomirskiego, wykładowcy w Katedrze Informatologii i Bibliologii Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego i kierownika działu marketingu w firmie technologicznej. Wykład „I don't understand it, but I use it – a short story about humanity and technological progress in the context of controversies surrounding artificial intelligence development" wywołał żywą dyskusję nad rolą sztucznej inteligencji we współczesnym świecie.

Konferencję zamknęła uroczysta ceremonia wręczenia nagród (Awards & Closing Ceremony), podczas której uhonorowano autorów wyróżniających się wystąpień oraz oficjalnie podziękowano uczestnikom i organizatorom. Wśród wyróżnionych autorów znaleźli się:

- **Anouk D'Hont**, Kylie Cortebeeck, Nick Poels, Wouter Vandevelde i Thomas Vandendriessche za najlepszy warsztat (Best Workshop) – „Navigating the Publishing Trap: Safeguarding Researchers from Predatory Practices";
- **Eli Harriss** za najlepszą prezentację (Best Oral presentation) – „Shaking it up: A research project to determine why our information skills training sessions are so popular";
- **Erik Verraedt**, Karsten Bellis, Laurie Priemen i Thomas Vandendriessche za najlepsze wystąpienie 3-minutowe (Best 3-minute presentation) – „Teaching Anatomy in 3D: A Comparison of Available Digital Anatomy Applications";
- **Julia Martyniuk**, Heather Cunningham, Jill Boruff, Sabine Calleja, Alisa Rod, Ani Orchanian-Cheff, Alix Pincivy i Daniela Ziegler za najlepsze wystąpienie w dowolnej kategorii wygłoszone przez osobę uczestniczącą w konferencji po raz pierwszy (Best presentation in any category by a first time attendee) – „Understanding Health Sciences Librarians' Attitudes and Behaviors in Documenting and Sharing Knowledge Synthesis Search Strategies to Inform Best Practices".

PODSUMOWANIE

EAHIL 2025 Workshop w Łodzi zgromadził międzynarodową społeczność bibliotekarzy i specjalistów informacji medycznej, stał się przestrzenią wymiany wiedzy, doświadczeń i dobrych praktyk. Wydarzenie potwierdziło kluczową rolę bibliotek medycznych i ośrodków informacji w procesach badawczych oraz w rozwoju medycyny opartej na dowodach naukowych. Łódź, ze swoją historią wielokulturowości i dynamicznych przemian, okazała się doskonałym miejscem do rozmów o innowacjach, roli sztucznej inteligencji i wyzwaniach stojących przed współczesnymi bibliotekami. Warsztaty, prezentacje i dyskusje podkreśliły znaczenie współpracy międzynarodowej w tworzeniu nowoczesnych narzędzi i standardów pracy w obszarze informacji naukowej. Spotkanie było także impulsem do dalszej integracji środowiska i wzmacniania roli bibliotek w budowaniu otwartego i wiarygodnego dostępu do wiedzy.

W imieniu organizatorów i organizatorek, którzy dzielnie wspierali uczestników przed wydarzeniem i w jego trakcie, serdecznie dziękujemy szczególnie polskiej społeczności bibliotekarzy i specjalistów informacji za liczny udział i zaangażowanie. Państwa obecność i wkład przyczyniły się do sukcesu tego spotkania i nadały mu wyjątkowy charakter. Mamy nadzieję, że EAHIL 2025 Workshop w Łodzi pozostanie w Państwa pamięci jako inspirujące i wartościowe doświadczenie, które zaowocuje dalszą współpracą oraz nowymi inicjatywami w środowisku naukowym i bibliotekarskim.

Zapraszamy do obejrzenia galerii zdjęć z wydarzenia na stronie: https://eahil2025.umed.pl/gallery/

REFERENCE LIST

1. About EAHIL [Internet]. EAHIL European Association for Health Information and Libraries; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil.eu/about-eahil/
2. Membership [Internet]. EAHIL European Association for Health Information and Libraries; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil.eu/about-eahil/membership/
3. Sister organisations and representatives [Internet]. EAHIL European Association for Health Information and Libraries; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil.eu/about-eahil/sisters/
4. History of EAHIL [Internet]. EAHIL European Association for Health Information and Libraries; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil.eu/history-of-eahil/
5. EAHIL Mentoring Programme [Internet]. EAHIL European Association for Health Information and Libraries; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil.eu/eahil-mentoring-programme/

6. Witold Kozakiewicz [Internet]. EAHIL European Association for Health Information and Libraries; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil.eu/employee/witold-kozakiewicz-board-candidate/
7. Executive Board [Internet]. EAHIL European Association for Health Information and Libraries; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil.eu/about-eahil/executive-board/
8. Council [Internet]. EAHIL European Association for Health Information and Libraries; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil.eu/about-eahil/council/
9. EAHIL 2020: Be Open, Act Together [Internet]. Otwarta Nauka; [cited 07.10.2025.] Available from: https://otwartanauka.pl/wydarzenia/1226-eahil-2020-be-open-act-together
10. Welcome address. Be Open, Act Together [Internet]. EAHIL 2020; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2020.wordpress.com/welcome-address/
11. Organising companies [Internet]. Medical University of Lodz; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2025.umed.pl/organisers/organising-companies/
12. International Programme Committee [Internet]. Medical University of Lodz; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2025.umed.pl/organisers/ipc/
13. Step-by-Step Guide [Internet]. Medical University of Lodz; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2025.umed.pl/erasmus-bip-programme/step-by-step-guide/
14. Schedule of ERASMUS+ BIP Programme [Internet]. Medical University of Lodz; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2025.umed.pl/erasmus-bip-programme/schedule-of-erasmus/
15. Welcome address. EAHIL 2025 [Internet]. Medical University of Lodz; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2025.umed.pl/welcome-address/
16. When, What, How [Internet]. Medical University of Lodz; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2025.umed.pl/submissions/when-what-how/
17. XLII KPBM – Polish Conference [Internet]. Medical University of Lodz; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2025.umed.pl/xlii-konferencja-pbm/
18. Schedule [Internet]. Medical University of Lodz; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2025.umed.pl/programme/schedule/
19. Social Programme [Internet]. Medical University of Lodz; [cited 07.10.2025.] Available from: https://eahil2025.umed.pl/programme/social-programme/

Anna Sikorska

Information and Library Center, Medical Library of Łódź, Poland

Correspondence: anna.sikorska@umed.lodz.pl

ORCID: https://orcid.org/0009-0001-9546-5630

Absolwentka Uniwersytetu Łódzkiego, ukończyła studia magisterskie z zakresu informatologii i bibliologii. Specjalizuje się w zaawansowanym wyszukiwaniu literatury naukowej, szczególnie na potrzeby przeglądów systematycznych. Projektuje materiały e-learningowe oraz prowadzi zajęcia ze studentami, doktorantami i nauczycielami akademickimi z zakresu informacji medycznej i narzędzi usprawniających pracę naukową. Swoje zainteresowania zawodowe skupia wokół wdrażania nowoczesnych technologii w bibliotece akademickiej.

Magdalena Jóźwiak

Correspondence: magdalena.jozwiak@edu.uni.lodz.pl

Department of Information, Library and Book Science, Faculty of Philology, University of **Łódź, Poland**

Studentka Katedry Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego na kierunku informacja w środowisku cyfrowym. Podczas studiów rozwija umiejętności i zgłębia zagadnienia związane z architekturą informacji, rynkiem książki w Polsce i na świecie, informatologią, ekologią informacji i UX/UI design. Prywatnie interesuje się kinematografią oraz literaturą piękną i faktu.

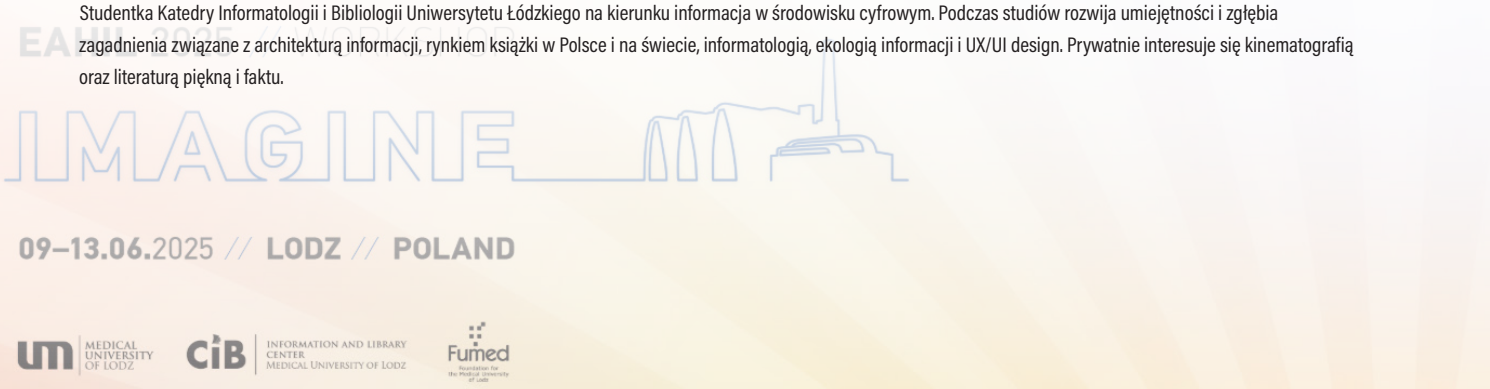

ABOUT THE JOURNAL

„Medical Library Forum" (MLF) is a peer-reviewed academic journal, issued semi-annually by the Medical University of Warsaw since December 2018. The idea of creating the journal emerged during the 25th Problem Conference of Medical Libraries, taking place from 12th to 14th of June, 2006 in Lublin-Kazimierz Dolny. «MLF's» first publisher was the Medical University of Łódź, which issued the journal both online and in print. Nowadays, «MLF» is published only in digital form. Starting in 2018, all articles are published under the standardised Creative Commons licence BY-NC – ND -- a model that is free for both authors and readers (diamond open access).

„MLF" aims to preserve the academic work of the libraries of medical universities and related institutions. Its main objective is to create a forum for exchanging ideas, experience, and solutions established in specific institutions, as well as advancing academic librarianship –– not just in the medical field.

„MLF" is listed on the Polish ministerial list of academic journals since 2010. Currently, the journal has been assigned 20 points. „MLF" is indexed in such databases as the DOAJ, ERIH+, EBSCO, Polish Scholarly Bibliography, and Arianta.

PEER REVIEW PROCESS

All articles received by the editorial team are subject to a two-step review process, consisting of an internal assessment conducted by the journal's editors, and an outside academic review based on the modern open peer review model –– assuring a transparent evaluation by specialists in the field. Based on the review, the editorial team makes the decision whether to publish the paper, send it back to be corrected, or reject it.

The reviewers are selected according to the recommendations Good practice in academic review procedures, published by the Polish Ministry of Science and Higher Education in 2011: each paper is assigned a reviewer (or reviewers) with appropriate skill and knowledge in the relevant field; the reviewer and the author are not related by familial or work relationships; there is no conflict of interest between the author and the reviewer.

A multi-stage process of work evaluation:

An initial formal and substantive assessment done by the editor-in-chief or their deputy –– based on this, the paper is then sent to outside review or rejected. The rejection can be due to: the paper's low substantive value, a theme not suited to the journal's profile, unethical conduct (e.g. plagiarism), or not adjusting the text to the basic requirements as described in the „Information for Authors" tab. After the initial acceptance, an agreement with the author is signed (PDF).

An outside evaluation by at least one reviewer in the open peer review model –– the identities of the reviewers and authors are public, and the review's content is subject to public control (the editorial team makes it available on request).

Response to the author with the outcome of the assessment. In case of necessary adjustments, the corrected version is evaluated once more.

The final decision about publishing the paper in the journal is made by the editor-in-chief.

ETHICS STATEMENT

The editorial team of the „Medical Library Forum" journal undertakes to uphold the highest standards of scientific credibility in terms of the published content. Considering diligence and honesty to be the elementary values of academia, it strongly opposes any misconduct concerning the publication of academic papers. „Medical Library Forum" disallows any plagiarism, such as copying text, ideas, images, or data from another source, even the author's own publication, without stating its source of origin. The quoted item must be appropriately marked and its original source stated in a footnote.

COPE

The editorial team follows the guidelines established by the Committee on Publication Ethics (COPE) -- an international organization assembling publishers and editors of academic journals. These guidelines include a detailed description of the course of action in case of suspected unethical activity in terms of publishing

The COPE standards aid editors in cases such as: suspicion of plagiarism, suspicion of unnecessary publication, suspicion of fabricating data, suspicion of an ethical problem, suspicion of an undisclosed conflict of interest, suspicion of appropriation by the reviewer of the author's idea or data. COPE diagrams also present the recommended course of action in case of a request to introduce changes to the authors' list, as well as in case of a suspected presence of a ghost author or a guest author.

ICMJE

The editorial team relies on the recommendations by the International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE) -- a committee assembling the editors of reputable journals, such as „Nature Medicine", „New England Journal of Medicine", and „The Lancet". These recommendations aim to support editors, authors, and reviewers in upholding the highest ethical standards on each stage of the publishing process. Our editorial team expects everyone cooperating with the journal to follow ICMJE's guidelines.

RESPONSIBILITIES

The editorial team's responsibility

The editorial team evaluates the received papers only on basis of merit, accordance with the journal's theme, and following the ethical guidelines, all in agreement with the reviewers.

The editorial team assures that every paper is reviewed by at least one expert in the field prior to publication. The review forms are made available on the reader's demand (on an open peer-review basis).

The author's responsibility

In accordance with the ICMJE's guidelines, a person can be credited as an author if they significantly contributed to the paper, took part in preparing the manuscript, accepted its final version for publication, and take accountability for all aspects of the paper. ICMJE recommends that every person credited as an author fulfils the criteria, and that every person fulfilling the criteria be credited as an author.

A person can be credited as a corresponding author if they assume the responsibility of communicating with the editorial team during the publishing process, as well as that of fulfilling the formal requirements associated with publishing in the specific journal. A corresponding author answers the questions asked by the editor and the reviewers, as

well as undertakes to answer the academic community's questions after the paper is published.

The authors should be listed according to how much they contributed – from the most to the least. It is allowed to credit the authors as equal contributors. The last position may be reserved for the senior author, however, the senior author must fulfil the criteria of authorship no matter the contribution.

The contribution of each author must be specified in the license agreement.

The reviewer's responsibility

Every reviewer who does not feel competent enough to review the received paper, or knows that a quick review is not possible, should notify the editorial team immediately and refuse the request for cooperation.

The reviewer should refuse the request for cooperation, should there be a professional or familial relationship or a conflict of interest between the reviewer and any of the authors.

Confidentiality

All persons involved in the publishing process are bound to treat all received papers as confidential documents. It is disallowed to show or discuss them with third parties, unless in justified circumstances, with the consent of the Editor in Chief.

Information gained during the publishing process cannot be used to personal gain of any person involved in the publishing process.

EDITORIAL REQUIREMENTS

The editorial office of the „Medical Library Forum" journal accepts only previously unpublished research, developed in a computer format, appropriate for MS Word, sent to the e-mail address: fbm@wum.edu.pl. The research should contain information about all persons responsible for its creation – none of the people who meet the ICMJE criteria of authorship can be omitted. Full name, surname, and affiliation in English are required. One should also indicate corresponding author and provide the e-mail address. A biographical note about the first author of the research and ORCID numbers of all authors are welcome.

Studies are published in Polish, English or in both language versions. The editors help English-speaking authors translate the title and abstract to Polish. Submissions should not exceed 24,000 characters with spaces (not including bibliography).

Submissions should contain: title in Polish and English; keywords in English; summary in Polish and English, each containing about 800–1000 characters with spaces; bibliography – in the Latin alphabet – developed in a Vancouver-style numerical system (for detailed guidelines, including examples, see mlf.wum.edu.pl).

The editorial staff does not charge for publishing the work, nor does it pay royalties. Authors retain moral and proprietary copyrights to the work.